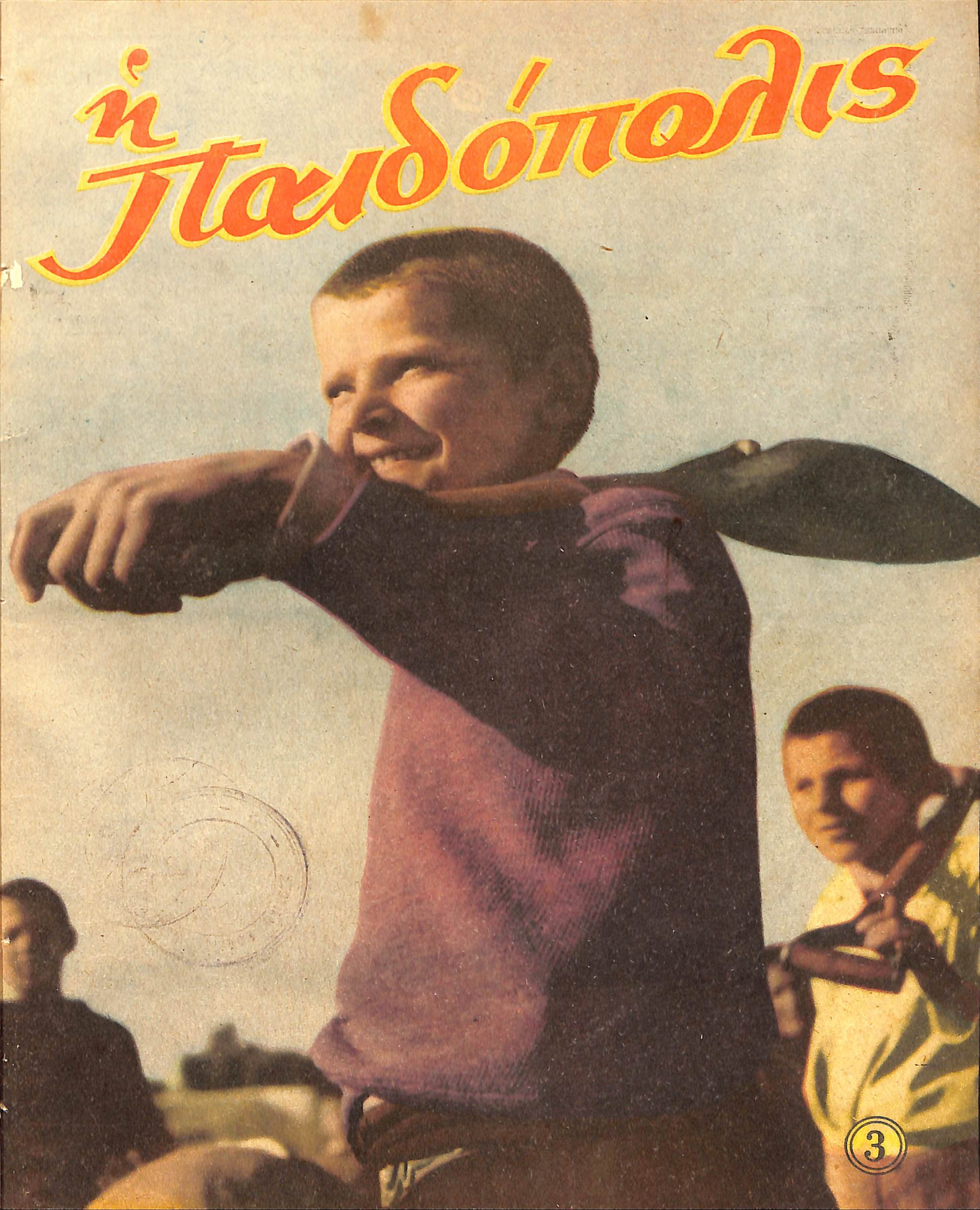

ἡ Παιδόπολις
3

ἡ Παιδόπολις

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ διεύθυνση: Καρνεάδου 24

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1950
ΕΤΟΣ Α΄, ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 3

ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ὀργανισμοί, Τράπεζαι, Ἑταιρεῖαι	Δρχ. 100.000
Δῆμοι καὶ Κοινότητες ἄνω τῶν 5.000 κατοίκων καὶ ἰδιῶται	» 50.000
Λοιποὶ Δῆμοι καὶ Κοινότητες	» 25.000
Μαθηταί, Πρόσκοποι, Ὁδηγοί, Στρατιῶται .	» 10.000

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 Α — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: ΧΑΡ. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ, Κορυζῆ 11

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ἀπαντᾶ:

* Πρὸς Θεοῦ, ***Τάκη Κουβέλη.*** Τί εἶν' αὐτὰ ποὺ λές; Δὲν εἴμαστε ἐπιχείρηση! Δὲν πρόσεξες, λοιπόν, πῶς ἡ «Παιδόπολι» εἶναι ἔκδοση τοῦ ἐράνου «Πρόνοια Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος» καὶ πῶς φυσικά, ὁ μοναδικὸς σκοπός της, εἶναι νὰ γίνη ἕνας καλὸς κι' ἀχώριστος πνευματικὸς σύντροφος κάθε ἑλληνόπουλου;

* Τὸ «Νησὶ τοῦ Μυστηρίου» φίλτατε ***Θεοδώρου*** εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα μυθιστορήματα τοῦ Ἰουλίου Βέρν. Εἶναι τόσο ἀληθινό. Διαβάζοντάς το θὰ δῆς πόσο θαυματουργὴ εἶναι ἡ δύναμη τῆς θελήσεως. Κάθε ἄνθρωπος, ὅταν θέλει, μπορεῖ νὰ δημιουργήση, νὰ φτιάση τὴ ζωὴ καὶ τὴ δική του καὶ τῶν ἄλλων μὲ τὸ τίποτα. Μὰ γιὰ ὅλα αὐτὰ χρειάζεται θέληση, ἀπόφαση κι' ἐργατικότητα. Ἡ ἐργασία, πραγματικά, εἶναι τὸ μεγαλύτερο καὶ τὸ πολυτιμώτερο ὅπλο τοῦ ἀνθρώπου γιὰ νὰ βγῆ νικητὴς στὴ ζωή:

* Μᾶς γράφης νεαρὲ φίλε ***Γιῶργο Κατσάνη:***
«Μὲ πολλὴ χαρὰ πῆρα τὴν «Παιδόπολι» καὶ τὴ διάβασα ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μέχρι τὸ τέλος. Καὶ θὰ τὸ πιστέψετε; Ὅταν τελείωσα πάλι ξαναδιάβασα τὸ ὡραῖο Χριστουγεννιάτικο διήγημά σας, τὸ «Ἐσὺ κι' οἱ ἄλλοι» καὶ τὰ ἄλλα τόσο ὄμορφα ἀναγνώσματά σας». Μᾶς δίνει τὸ γράμμα σου, Γιωργάκη, τὴ μεγαλύτερη ἱκανοποίηση.

* Μάλιστα ***Μαρίκα Τσερώνη.*** Ὁ συνεργάτης μας τῆς θρησκευτικῆς στήλης, ὁ Πάτερ Ἱερώνυμος, εἶναι ἕνας διαπρεπὴς κληρικὸς μὲ ἐξαιρετικὴ μόρφωση, ποὺ θὰ ἐπικοινωνῆ πνευματικὰ μαζύ σας κάθε 15 μέρες. Ἡ συνεργασία τοῦ Πάτερ Ἱερώνυμου εἶναι μιὰ ἀπὸ τῆς πιὸ ἐνδιαφέρουσες.

* Ὄχι, ***Ναταλία Φωκᾶ,*** δὲν σκεφθήκαμε ἀκόμη νὰ καθιερώσουμε ψευδώνυμα. Μὲ τὸν καιρό, ὅλα θὰ τὰ σκεφθοῦμε μαζί. Ἐμεῖς κι' ἐσεῖς. Καὶ βλέποντας καὶ κάνοντας.

* Σκοπός μας καὶ φιλοδοξία μας ***Γιῶργο Πετράκη*** εἶναι νὰ δώσουμε σ' ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος ἕνα ὄμορφο περιοδικό. Ἀπευθυνόμεθα σ' ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα κι' αὐτὰ ποὺ ζοῦν στὶς παιδοπόλεις κι' αὐτὰ ποὺ ζοῦν στὰ χωριὰ καὶ τὶς πόλεις: Ἀπὸ τὸ Διάδοχο, ποὺ κι' αὐτὸς εἶναι ἀναγνώστης μας, τὸ παιδὶ τοῦ βιομηχάνου καὶ τοῦ ἐπιστήμονα μέχρι τὸ παιδὶ τοῦ ἐργάτη καὶ τοῦ ἀγρότη καὶ τοῦ πιὸ μικροῦ χωριοῦ μας. Τὸ ὄνομα «Παιδόπολις» εἶναι συμβολικό. Θὰ συμβολίζη σ' ὅλα τὰ χρόνια τὴ μεγάλη προσπάθεια τῆς Βασίλισσάς μας νὰ σώση τὶς χιλιάδες τὰ ἑλληνόπουλα ποὺ διέτρεξαν ἕνα τόσο μεγάλο κίνδυνο: Ν' ἁρπαχτοῦν ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας τους καὶ νὰ κουβαληθοῦν σὲ ξένες χῶρες γιὰ νὰ ἐκπαιδευθοῦν, ὅπως εἶπε κι' ὁ Βασιλιάς μας «στὸ σχολεῖο τοῦ μίσους καὶ τῆς προδοσίας».

* Σᾶς εὐχαριστοῦμε φίλε ***Σπῦρο Μαρκαντωνᾶτε*** γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Μποροῦμε νὰ σᾶς βεβαιώσουμε ὅτι ἡ προσπάθειά μας θὰ εἶναι νὰ γίνουμε ὅσο τὸ δυνατὸν καλύτεροι. Ἔχουμε τὴν ἀπόφαση, νὰ κάνωμε τὴν «Παιδόπολι» ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα περιοδικὰ γιὰ παιδιά.

* Ὄχι ***Πετράκη.*** Δὲν ἔχεις καθόλου δίκηο. Καὶ τὰ μαθήματα αὐτὰ ποὺ λὲς σχολαστικά, ἔχουν τὸ λόγο τους καὶ ἀποβλέπουν στὴ μόρφωσή σας. Ὁ μαθητὴς δὲν πρέπει νὰ κάθεται νὰ συζητῆ ἂν ἕνα μάθημα ἀξίζει ἢ ὄχι. Ἔχει ὑποχρέωση νὰ προσπαθῆ νὰ τὸ μάθη καὶ νὰ τὸ καταλάβη. Ἔτσι μονάχα θὰ προκόψη καὶ θὰ προοδεύση... Γιατὶ τὸ κάθε μάθημα δὲν ἀποβλέπει μόνο στὸ νὰ προσφέρη γνώσεις στὸ μαθητή. Ἔχει καὶ σκοπὸ νὰ τοῦ «τροχίζη» τὸ μυαλό, νὰ τὸν πειθαρχῆ καὶ γενικὰ νὰ τὸν προπαρασκευάζη γιὰ τὸ μεγάλο σχολεῖο τῆς ζωῆς.

ΤΟ ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ δάσκαλος ρωτάει τὸν Κωστάκη:
— Ξέρεις νὰ μοῦ πῆς γιατὶ ἡ θάλασσα εἶναι ἁλμυρή;
— Πῶς δὲν ξέρω! ἀπαντᾶ ὁ Κωστάκης. Γιὰ νὰ μή... βρωμήσουν τὰ ψάρια ποὔχει μέσα!...

★

— Εἶχα βάλει, λέει ὁ μικρὸς Λάκης σὲ κάποιον συμμαθητή του, ἕνα χιλιάρικο μέσα σ' αὐτὸ τὸ βιβλίο καὶ τώρα δὲν τὸ βρίσκω.
— Τὶ κουτὸς ποὺ εἶσαι καϋμένε! Κοίταξε τὸν πίνακα τῶν περιεχομένων νὰ δῆς σὲ ποιὰ σελίδα βρίσκεται!

★

Στὸ σχολεῖο ὁ δάσκαλος ρωτάει τὸν μικρὸ Νῖκο πότε γεννήθηκε ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος.
Ὁ μικρὸς μένει ἄφωνος.
— Μήπως σὲ στενοχωρεῖ ἡ ἐρώτησή μου; τοῦ λέει ὁ δάσκαλος.
— Ἄ! ὄχι. Δὲν μὲ στενοχωρεῖ ἡ ἐρώτηση, ἀλλὰ ἡ... ἀπάντηση!

«Ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς Παιδοπόλεως «Ἅγιος Γεώργιος» μαζὺ μὲ ὅλο τὸ προσωπικὸ συμβουλεύουν τὰ παιδιὰ ποὺ ἔφυγαν γιὰ τὶς τεχνικὲς Σχολὲς Ἀθηνῶν νὰ ἀφοσιωθοῦν μὲ ὅλες τους τὶς δυνάμεις στὴν τέχνη ποὺ τὸ καθένα θὰ ἀκολουθήση, γιατὶ ἀπὸ αὐτὴ ἐξαρτᾶται ἡ ζωή τους καὶ ἡ εὐτυχία τους».

(Ραδιοφωνικὸ μήνημα ἀπὸ τὴν Παιδόπολη «Ἅγιος Γεώργιος» Καβάλλας στοὺς σπουδαστὲς τῶν τεχνικῶν Σχολῶν, στὴν Ἀθήνα).

«Εἶμαι πολὺ χαρούμενη ποὺ θὰ ξαναγυρίσουμε πίσω στὰ χωριά μας. Λυποῦμαι, βέβαια, ποὺ θ' ἀφήσω τὴν ἀγαπητή μου παιδόπολη, χαίρομαι ὅμως γιατὶ τώρα μοῦ δίνεται ἡ εὐκαιρία νὰ δείξω τί ἔμαθα τόσον καιρὸ ἐδῶ στὴν ἀγαπητή μου «ΑΓΙΑ ΕΙΡΗΝΗ». Ξέρεις πῶς ἔμαθα νὰ ὑφαίνω στὸν ἀργαλιὸ πολὺ καλά. Μπορῶ καὶ βγάζω τώρα δέκα πῆχες τὴν ἡμέρα. Ὅταν ἔλθω λοιπὸν στὸ χωριό μας μαζὶ μὲ τ' ἄλλα κορίτσια θὰ δουλέψουμε μὲ ὅλη μας τὴν ψυχὴ γιὰ νὰ ντύσουμε τὰ σπίτια μας, τὰ μικρὰ ἀδέλφια μας καὶ τὰ φτωχόπαιδα καὶ γυμνὰ τοῦ χωριοῦ μας. Μᾶς εἶπαν ἐδῶ πὼς στὸ χωριὸ θὰ μᾶς δώσουν τουλάχιστον ἕνα ἢ δύο δικούς μας ἀργαλιούς. Ἔτσι λοιπὸν δουλεύοντας ἐκεῖ θὰ δείξω τί ἔμαθα μακρυά σας καὶ θὰ ντύσω ὅλους σας».

Ἀπὸ ἐπιστολὴ τῆς Σεβαστῆς Ἀλβανοῦ ἀπὸ τὴν παιδόπολη «ΑΓΙΑ ΕΙΡΗΝΗ» τῆς Θεσσαλονίκης στὴν μητέρα της Νίκη Ἀλβανοῦ ποὺ μένει στὴν Ἀρδέα.

ΕΝΩ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΓΛΥΚΟΧΑΡΑΖΕΙ ΜΙΑ ΝΕΑ ΖΩΗ

Τὰ παιδιὰ θὰ ξαναγυρίσουν γρήγορα στὰ σπίτια τους, στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας τους, ποὺ τὰ περιμένει ὁλόθερμη, καὶ στοὺς στοργικοὺς κόλπους τῆς οἰκογένειάς τους. Οἱ παιδοπόλεις θὰ κλείσουν. Ἡ εἰρήνη θὰ βασιλεύση ξανὰ στὴν πολύπαθη χώρα καὶ ἡ ρόδινη αὐγὴ θὰ γλυκοχαράξη χαρούμενη μὲ θετικὲς προσδοκίες γιὰ τὴ νέα ἡμέρα ποὺ ἀνατέλλει στὸ πολυβασανισμένο Ἑλληνικὸ χωριό.

Ἑλληνόπουλα σεῖς ποὺ ἐζήσατε στὶς παιδοπόλεις θὰ θεμελιώσετε στὰ χωριά σας μιὰ καινούργια ζωή. Ἀγόρια καὶ κορίτσια, θὰ φθάσετε ἐκεῖ πάνοπλα. Πόσα δὲν ἐμάθατε στὶς παιδοπόλεις! Καὶ γράμματα καὶ τέχνες: Τσαγκάρηδες, σιδεράδες, μαραγκοί, πραχτικοὶ γεωπόνοι, μοδίστρες, ὑφάντρες, κεντήστρες. Καθένας σας, ἀγόρια καὶ κορίτσια, μ' ἕνα σπουδαῖο ἐφόδιο στὸ χέρι θὰ γίνη στὸ χωριό του, παράγοντας πολιτισμοῦ καὶ προόδου.

Καὶ ὅλοι ἐκεῖνοι, ποὺ μὲ τὴ Βασίλισσά μας πρώτη στὶς προσπάθειες, ἐμπνεύστρια καὶ ὁδηγό, ἀγωνίστηκαν γιὰ τὴν ὀργάνωση τῶν παιδοπόλεων, θὰ βλέπουν στὴν ἐφαρμογὴ πόσο καρποφόρο ἔργο ἐπετέλεσαν.

Ὡστόσο δὲν σκοπεύουν ν' ἀναπαυθοῦν στὶς δάφνες τους! Δὲν πιστεύουν πὼς τὸ ἔργο τους τέλειωσε! Κάθε ἄλλο. Χρειάζεται τὸ ἔργο αὐτὸ καὶ συμπλήρωση καὶ περιφρούρηση. Πρόγραμμα μὲ εὐρύτατη δράση, ἔχει καταστρωθῆ καὶ περιμένει—μὲ πολλὲς τὶς ἐλπίδες ἐκείνων ποὺ τὸ σύνταξαν—τὴν ἐφαρμογή του. Ἕνα σημεῖο τοῦ προγράμματος αὐτοῦ πραγματοποιήθηκε. Εἶναι τὸ περιοδικὸ «Παιδόπολις» ποὺ ὅπως πολλὰ σημάδια μᾶς δείχνουν, κατέκτησε κι' ὅλας τὶς ψυχές σας. Μὰ μένει ἀκόμη σὲ σκέψεις καὶ καλὲς διαθέσεις ἕνας τεράστιος ὄγκος ἀκόμη δημιουργικῆς ἐργασίας.

Καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλα προβάλλει τὸ ζήτημα τῆς συνεχίσεως τοῦ ἔργου ποὺ ἄρχισε στὶς παιδοπόλεις. Ὁ «Ἔρανος Π.Β.Ε.Ε.» θὰ διαθέση καὶ ἔμψυχο ὑλικὸ καὶ τὰ οἰκονομικὰ μέσα ποὺ ἀπαιτοῦνται. Θὰ ζητήση ὅμως τὴ βοήθεια ὅλων: Τοῦ Δασκάλου, τῶν ὀργανώσεων ποὺ ἀσχολοῦνται κι' ἔχουν δείξει τὸ ἐνδιαφέρον τους γιὰ τὸ παιδί, ἀπὸ κάθε Ἕλληνα ἀκόμη ποὺ θέλει νὰ βοηθήση. Καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλα ἀπὸ σᾶς τὰ ἴδια τὰ παιδιά ποὺ στὴν προθυμία σας θὰ βασισθῆ καὶ θὰ θεμελιωθῆ ἡ ὅλη προσπάθεια. Κυριώτερα θὰ ζητηθῆ ἡ συνεργασία τῶν προσκόπων καὶ τῶν ὁδηγῶν, ποὺ καὶ μέχρι σήμερα ὑπῆρξε ἐξαιρετικὴ ἡ συμβολή τους στὴν ψυχαγωγία τοῦ παιδιοῦ. Καὶ ὅταν λέμε, φυσικά, παιδί, δὲν ἐννοοῦμε περιοριστικὰ ἐκεῖνο ποὺ βγῆκε ἀπὸ τὴν παιδόπολη. Ἡ στοργικὴ μέριμνα τοῦ «Ἐράνου» θὰ προσπαθήση νὰ ἀγκαλιάση ὁλόκληρη τὴ Νεότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ χωριοῦ. Ἔτσι ἔχουμε ἕνα ὄνειρο: Νὰ ἱδρυθοῦν «Ἑστίες» σὲ ὅλα τὰ χωριὰ καὶ νὰ ὀργανωθοῦν «περιοδεύουσες ἐπαγγελματικὲς σχολές».

Οἱ «Ἑστίες» θὰ εἶναι ἕνα εἶδος «παιδόπολης». Θὰ εἶναι, νὰ ποῦμε, τὸ «σπίτι τοῦ παιδιοῦ». Σ' αὐτὸ θὰ γίνονται οἱ προσκοπικὲς συγκεντρώσεις. Ἐκεῖ οἱ γιορτὲς καὶ οἱ ὁμιλίες. Ἐκεῖ οἱ προβολὲς κινηματογραφικῶν ταινιῶν. Ἐκεῖ ἡ ψυχαγωγία. Ἐκεῖ ὅμως καὶ ἡ ἐργασία. Οἱ «περιοδεύουσες σχολὲς» ἐκεῖ θὰ στεγάζονται. Ἐκεῖ θὰ μαθαίνη τὸ παιδί—ἀγόρι ἢ κορίτσι—ὅ,τι δὲ μπορεῖ νὰ μάθη στὸ σχολεῖο. Ἡ «Ἑστία» θὰ εἶναι ἡ παραγωγικὴ κυψέλη, ὅπου θὰ δημιουργηθοῦν ζωντανὰ καὶ γερὰ ἑλληνόπουλα, ἕτοιμα γιὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς καὶ πάνοπλα γιὰ τὴν ἐπιτυχία. Ὅπως προβλέπει τὸ πρόγραμμα οἱ «Ἑστίες» θὰ ὀργανωθοῦν στὶς περιφέρειες ποὺ δοκιμάστηκαν ἀπὸ τὸ συμμοριτισμό. Καὶ ποιὸς ξέρει! Ἴσως νὰ εἶναι τόσο καρποφόροι, ὥστε νὰ ἐπεκταθοῦν, σὰν μόνιμος θεσμός, σ' ὅλη τὴ χώρα!

Οἱ ἐπαγγελματικὲς σχολὲς θὰ περιοδεύουν στὴν Ἤπειρο, τὴ Μακεδονία, τὴ Θράκη καὶ στὴ Στερεά. Στὶς σχολὲς αὐτὲς τὰ κορίτσια καὶ τ' ἀγόρια θὰ πέρνουν μιὰ γενικώτερη μόρφωση. Εἰδικώτερα ὅμως τὰ κορίτσια θὰ μποροῦν νὰ μάθουν οἰκιακὴ οἰκονομία, ὑφαντουργία, ραπτική, κέντημα, ὀρνιθοτροφία, πλεκτικὴ καὶ ὅ,τι χρειάζεται ἡ γυναῖκα γιὰ νὰ γίνη μελλοντικὰ καλὴ μητέρα, καλὴ νοικοκυρά, καλὴ Ἑλληνίδα.

Τὰ ἀγόρια θὰ μαθαίνουν πρακτικὴ γεωπονία, κτηνοτροφία, ξυλουργικὴ καὶ ἄλλες τέχνες.

Μὰ πρὸ παντὸς θὰ μάθουν νὰ γίνουν Ἕλληνες· μὲ αἰσιοδοξία κι' αὐτοπεποίθηση· μὲ πίστη γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴ μεγάλη της ἀποστολὴ ἀνάμεσα σ' ὅλους τοὺς λαοὺς τοῦ κόσμου.

Εἶναι μεγάλο τὸ πρόγραμμα καὶ ἐλπίζουμε πὼς κάποτε θὰ ἔλθη ἡ μέρα ποὺ ὅλα αὐτὰ θὰ γίνουν πραγματικότητες. Ὑπάρχει γιὰ τοῦτο καὶ ἀπόφαση καὶ θέληση. Καὶ πέρα ἀπ' αὐτὰ ἡ ἐπιταγὴ τῆς Βασίλισσας, ποὺ κινεῖ ὅλους στὴ δουλειά, χαλυβδώνει τὴ θέλησή τους καὶ τοὺς παρωθεῖ στὴν ἅμιλλα τοῦ δημιουργικοῦ μόχθου.

Καὶ σεῖς παιδιά, βοηθῆστε τὸ ἔργο· τὸ μέλλον σᾶς χαμογελᾶ. Ὅλες οἱ προσπάθειες καὶ οἱ μόχθοι καὶ οἱ ἀγῶνες γιὰ σένα: Γιὰ σένα, ἑλληνόπουλο, τὴν μοναδικὴ ἐλπίδα.

Ἡ πηγὴ τοῦ χωριοῦ μου

Τὴν πηγὴ τοῦ χωριοῦ μου,
μὲ τὰ λουλουδα γύρω,
ποὺ σκορποῦσανε πάντα
τὸ λεπτό τους τὸ μύρο,
τὴν πηγὴ τοῦ χωριοῦ μου
δὲν τὴν ἔχω ξεχάσει
κι' ἂς μ' ἀσπρίσαν τὰ τόσα
χρόνια, ποὔχουν περάσει.

Στὴν πηγὴ τοῦ χωριοῦ μου
μενεξέδες ἀνθοῦσαν
καὶ στὰ δυό της πλατάνια
τὰ πουλιὰ κελαηδοῦσαν.
Στὰ καθάρια νερά της
τρέχαμε ὅλοι τὸ δεῖλι,
ἀπ' τ' ἀλώνια γυρνῶντας
μὲ φρυγμένα τὰ χείλη.

Κι' ὁ παπᾶς τοῦ χωριοῦ μας
μὲ τὴν ἄσπρη γενειάδα
ποὺ κρατοῦσε τῆς πίστης
τὴν ἀκοίμητη δάδα
χαιρετῶντας μας ὅλους
κάθε βράδυ περνοῦσε
κι' ἡ καμπάνα σὲ λίγο
Τὸ σπερνὸ μᾶς μηνοῦσε

Βραδυνὲς προσευχές μου
τῶν παιδιάτικων χρόνων,
ποὺ νικούσανε πάντα
τὸν ἀνθρώπινο πόνο
σὰ γλυκειὰ νοσταλγία
σᾶς γυρίζω στὸ νοῦ μου
καθὼς πάλι θυμᾶμαι
τὴν πηγὴ τοῦ χωριοῦ μου.

Γ. Βερίτης

Πῶς ὁ Χριστόφορος ἀντάμωσε τὸν Χριστό

Ἕνας ὡραῖος καὶ ἄγνωστος θρησκευτικὸς θρύλος.

Πᾶνε τώρα αἰῶνες ποὺ σὲ κάποιο μακρυνὸ βασίλειο ζοῦσε ἕνας πανύψηλος καὶ δυνατὸς ἄνθρωπος.

Τὸν λέγανε ὅλοι Γίγαντα.

Ἡ δύναμή του ἦταν ξακουστὴ σ' ὅλο τὸν κόσμο. Κανένας δὲν μποροῦσε νὰ τὰ βγάλη πέρα μαζύ του.

Μιὰ μέρα τὸν κάλεσε ὁ βασιληᾶς καὶ τοῦ εἶπε:

— Ξέρω πὼς εἶσαι ὁ πιὸ δυνατὸς κι' ὁ πιὸ γενναῖος στὸ βασίλειό μου, γι' αὐτὸ θέλω νὰ μένης πάντα κοντά μου καὶ νὰ μὲ ὑπηρετῆς. Στοὺς πολέμους ποὺ κάνω θὰ πηγαίνης πάντα ἐμπρὸς γιὰ νὰ δίνης θάρρος στὸ στρατό.

— Αὐτό, βασιληᾶ μου, σοῦ τὸ ὑπόσχομαι, εἶπε ὁ Γίγαντας, γιατὶ κι' ἐγὼ ἕνα σκοπὸ ἔχω στὴ ζωή μου: Νὰ ὑπηρετῶ πάντοτε τὸν πιὸ δυνατὸ ἄρχοντα τῆς γῆς. Καὶ πιστεύω πὼς ἐσύ, βέβαια, θὰ εἶσαι ὁ πιὸ δυνατός.

Ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα στοὺς πολέμους ποὺ ἔκανε ὁ βασιληᾶς, πάντα ὁ Γίγαντας πήγαινε μπροστά. Οἱ ἄλλοι ὅλοι ἔπαιρναν θάρρος καὶ τὸν ἀκολουθοῦσαν μὲ γενναιότητα. Κι' ἔτσι πάντα νικοῦσαν τοὺς ἐχθρούς.

Μιὰ ὅμως μέρα ἔμαθε πῶς σ' ἕνα πολὺ μακρυνὸ βασίλειο ζοῦσε ἕνας βασιληᾶς ποὺ ἦταν πολὺ πιὸ δυνατὸς ἀπὸ τὸ δικό του. Γιὰ νὰ φτάση ὡς ἐκεῖ ἔπρεπε νὰ περπατήση κανεὶς τρακόσες μέρες.

Ἀποχαιρέτησε, λοιπόν, τοὺς φίλους του καὶ τὸν βασιληᾶ του καὶ ξεκίνησε γιὰ τὸ μακρυνὸ βασίλειο τοῦ πιὸ δυνατοῦ βασιληᾶ.

Ὁ Βασιληᾶς ἐκεῖνος χάρηκε πολὺ σὰν τὸν εἶδε καὶ τοῦ εἶπε:

— Μὲ μεγάλη μου χαρὰ σὲ δέχομαι στὸ βασίλειό μου, ποὺ εἶναι τὸ πιὸ ξακουστὸ τοῦ κόσμου.

Ἔμεινε λοιπὸν ὁ Γίγαντας μαζί του καὶ πήγαινε πάλι πρῶτος στὸν πόλεμο καὶ ἦταν πολὺ εὐχαριστημένος ποὺ ὑπηρετοῦσε τὸν πιὸ ἰσχυρὸ τῆς Γῆς.

Πέρασε κάμποσος καιρός.

Μιὰ μέρα ὁ βασιληᾶς ἔδωσε διαταγὴ νὰ μαζευτοῦν ἀπ' ὅλο τὸ βασίλειο οἱ στρατηγοὶ καὶ τὰ παλληκάρια του γιὰ νὰ γιορτάσουν μιὰ μεγάλη νίκη.

Σ' αὐτὴ τὴν γιορτὴ ἦρθαν οἱ καλύτεροι τραγουδιστὲς νὰ τραγουδήσουν τὰ γενναῖα κατορθώματα τοῦ βασιληᾶ καὶ τῶν παλληκαριῶν του.

Ὁ Γίγαντας τοὺς ἄκουσε μὲ μεγάλη προσοχή. Παρατηροῦσε τὸν βασιλιᾶ κι' ἔβλεπε πὼς ὅταν ἔλεγαν ὄνομα ἐχθροῦ του, τὸ πρόσωπό του ἔλαμπε ἀπὸ χαρά. Μονάχα ἕνα ὄνομά ὅταν ἄκουσε ἐχλώμιασε ὁ βασιληᾶς κι' ἔκανε τὸ σταυρό του.

Ὅταν τελείωσε ἡ γιορτή, ρώτησε ὁ Γίγας:

— Μὰ γιατί, βασιληᾶ μου, ἄλλαξες χρῶμα, σὰν ἄκουσες τὸ ὄνομα Σατανᾶς; Ποιὸς εἶναι αὐτὸς ποὺ τὸ ὄνομά του σὲ κάνει νὰ χλωμιάζης; Εἶναι μήπως κανένας πιὸ δυνατὸς ἀπὸ σένα;

— Ὁ Σατανᾶς, γενναῖε μου Γίγαντα, εἶπε ὁ βασιληᾶς εἶναι ὁ ἄρχοντας τοῦ Σκότους καὶ τῆς Κακίας. Τὸν φοβοῦμαι γιατὶ μοῦ ἔχει κάνει πολλὰ κακά.

— Τότε, βασιληᾶ μου, πρέπει νὰ πάω νὰ τὸν βρῶ, μιὰ ποὔχω ὁρκιστῆ νὰ ὑπηρετῶ τὸν πιὸ ἰσχυρὸ τοῦ κόσμου.

Ὁ βασιληᾶς κι' οἱ αὐλικοί του τὸν παρακάλεσαν νὰ μείνη μαζύ τους. Μὰ αὐτὸς δὲν τοὺς ἄκουσε.

Εἶχε μάθει πὼς αὐτὸς ποὺ ζητοῦσε, ἔμενε σ' ἕνα πολὺ μακρινὸ δάσος, ποὺ ἦταν ἄγριο καὶ ολοσκότεινο.

Ἄνοιξε τὸ βῆμα του ὁ Γίγαντας. Πηδοῦσε βουνὰ καὶ ποτάμια κι' ἔφθασε, ὕστερα ἀπὸ μύρια βάσανα στὸ τρομερὸ αὐτὸ δάσος ποὺ εἶχε τὸ λημέρι του ὁ Σατανάς.

Βαθὺ σκοτάδι ἁπλωνόταν παντοῦ καὶ φυσοῦσε ἄγριος καὶ ψυχρὸς ἀέρας.

— Ποῦ εἶσαι ἄρχοντα τοῦ δάσους; φώναζε ὁ Γίγαντας. Ἦρθα νὰ σὲ ὑπηρετήσω.

Φώναζε, ξαναφώναζε, μὰ κανένας δὲν ἀπαντοῦσε.

Ὁ Γίγαντας ὅμως, δὲν ἔχασε τὸ θάρρος του. Προχώρησε ὡς τὴν καρδιὰ τοῦ δάσους καὶ βρέθηκε σ' ἕνα ξέφωτο ποὺ ἦταν σπαρμένο μὲ κόκκαλα.

Ξαφνικὰ ἄνοιξε ἡ γῆ καὶ ἀπὸ μέσα ξεπετάγονταν μεγάλες φλόγες. Ἀπὸ τὶς φλόγες αὐτὲς πήδησε ἕνος μαῦρος καβαλλάρης.

Ὁ Γίγαντας ἔτριβε τὰ μάτια του. Δὲν ἤξερε ἂν ἦταν ἀλήθεια ἢ ὄνειρο αὐτὸ ποὺ ἔβλεπε.

— Χά, χά, χά! ἔκανε ὁ καβαλλάρης. Τί κοιτάζεις σαστισμένος; Ἐγὼ εἶμαι αὐτὸς ποὺ καλοῦσες. Εἶμαι ὁ Σατανᾶς. Μὲ τρέμουν ὅλοι. Ἂν ἔρθης μαζύ μου, θὰ ἔχης ὅλες τὶς χαρὲς τοῦ κόσμου!

— Ἂν εἶσαι σὺ ὁ πιὸ ἰσχυρὸς τοῦ κόσμου, θὰ ἔρθω μαζύ σου. Μήπως ὅμως ὑπάρχει κανένας πιὸ ἰσχυρὸς ἀπὸ σένα, ποὺ νὰ τὸν φοβᾶσαι; ρώτησε ὁ Γίγαντας.

— Χά. χά, χά! ἔκανε πάλι ὁ Σατανᾶς ποιὸς τολμᾶ νὰ τὰ βάλη μαζύ μου; Ὅλα τὰ ποδοπατῶ καὶ τὰ κάνω στάχτη. Ἐμπρός! Θάρθης νὰ μὲ ὑπηρετήσης. Δὲν ἔχομε καιρὸ νὰ χάνωμε. Πήδα στὰ καπούλια τοῦ ἀλόγου μου!

Ὁ Γίγαντας πήδησε ὅπως τοῦ εἶπε ὁ Σατανᾶς.

— Τώρα θὰ δῆς τί δουλειὲς ἔχομε, ἔκανε γελῶντας ἐκεῖνος κι' ἐχτύπησε τ' ἄλογό του ποὺ ἔτρεχε σὰν τὸν ἄνεμο.

Μιὰ στιγμὴ ὅμως, βρέθηκε μπροστά τους ἕνα ξωκλήσι μ' ἕνα ξύλινο σταυρὸ κι' ὁ Σατανᾶς τυλίχθηκε μέσ' τὸν μανδύα του καὶ ζάρωσε ἀπὸ φόβο.

—Τί ἔπαθες; τὸν ρώτησε ὁ Γίγαντας. Μήπως εἶδες κανέναν ἐχθρό σου καὶ τὸν φοβήθηκες;

—Δὲν ἦταν τίποτα! Πάει! Πέρασε πιά, εἶπε ὁ Σατανᾶς καὶ προχώρησε τὸ δρόμο του.

Πέρασαν λαγκάδια καὶ βουνὰ καὶ μπήκαν σ' ἕνα ἥσυχο χωριουδάκι.

Ἦταν νύχτα βαθειά. Ὅλοι κοιμόνταν καὶ τίποτα δὲν τάραζε τὴν ἀπέραντη γαλήνη.

—Ἐδῶ θὰ δουλέψωμε, εἶπε ὁ Σατανᾶς. Χά, χά, χά! Τί ἔχομε νὰ σκαρώσωμε τώρα! Ἑτοιμάσου.

Μὰ ἐκεῖ ποὺ τὰ ἔλεγε αὐτά, ἀντίκρυσε ξαφνικὰ μιὰ βρύση μαρμάρινη, ποὺ εἶχε ἐπάνω ἕνα σταυρό. Ο Σατανᾶς κουκουλώθηκε μὲ τὸν μανδύα του καὶ κουλουριάστηκε ἀπὸ τὸν τρόμο.

—Τί ἔπαθες πάλι; τὸν ρώτησε ὁ Γίγαντας. Ποιὸς εἶναι αὐτός, ποὺ στὸ ἀντίκρυσμά του τρέμεις σὰν τὸν φύλλο; Αὐτὸς πρέπει νὰ εἶναι πολὺ πιὸ δυνατὸς ἀπὸ σένα. Δὲ μὲ γελᾶς πιά!

Ὁ Σατανᾶς δὲν μποροῦσε νὰ κρυφτῇ ἄλλο.

—Ναί, ὁμολόγησε, εἶναι ἕνας ποὺ μὲ περνάει στὴ δύναμη. Εἶναι ὁ Χριστός, ποὺ σταυρώθηκε γιὰ τὴν ἀγάπη τῶν ἀνθρώπων.

—Φεύγω νὰ πάω νὰ τὸν βρῶ, εἶπε ὁ Γίγαντας.

—Δὲν μπορεῖς νὰ πᾶς μαζύ του. Τώρα σ' ἔχω στὸ βασίλειό μου ποὺ εἶναι τὸ βασίλειο τοῦ σκότους καὶ τῆς κακίας καὶ δὲν μπορεῖς νὰ πᾶς στὸ βασίλειο τῆς ἀγάπης, ξεφώνησε ὁ Σατανᾶς.

—Δὲν μπορῶ νὰ μείνω μαζύ σου, ἀφοῦ ὑπάρχει ἄλλος πιὸ δυνατὸς ἀπὸ σένα! Ἐγὼ πρέπει νὰ ὑπηρετῶ πάντα τὸν πιὸ δυνατὸ τοῦ κόσμου, εἶπε ὁ Γίγαντας καὶ μ' ἕνα πήδημα κατέβηκε ἀπὸ τὸ ἄλογο.

. . . .

Διάβαινε βουνὰ καὶ πολιτεῖες καὶ παντοῦ ρωτοῦσε ποῦ θὰ ἔβρισκε τὸ Χριστό, καὶ πῶς θὰ μποροῦσε νὰ τὸν ὑπηρετήσῃ.

Στὸ τέλος ἔφτασε σὲ μιὰ σπηλιά, ὅπου ζοῦσε ἕνας ἐρημίτης.

—Γιὰ νὰ μπῇς στὸ δρόμο τοῦ Χριστοῦ, τοῦ εἶπε ὁ γέρο ἀσκητής, πρέπει νὰ μετανοήσῃς καὶ νὰ προσεύχεσαι στὸ Θεὸ γιὰ σένα καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους.

—Δὲ μὲ φτάνει αὐτό. Θέλω νὰ βάλω τὴ δύναμή μου στὴν ὑπηρεσία του, εἶπε ὁ Γίγαντας.

—Ἔλα μαζύ μου τότε, τοῦ εἶπε ὁ γέρος καὶ τὸν πῆγε σὲ μιὰ ἐρημιὰ ὅπου κυλοῦσε ἕνα ποτάμι.

—Βλέπεις αὐτὸ τὸ ποτάμι; τοῦ εἶπε. Πολλοὶ προσκυνητὲς ἔρχονται νὰ τὸ περάσουν γιὰ νὰ πᾶνε ἀπέναντι νὰ προσκυνήσουν. Εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνο καὶ μάλιστα ὅταν φουσκώνουν τὰ νερά του ἀπὸ τὶς βροχές. Νὰ μείνῃς ἐδῶ στὴν ἐρημιὰ καὶ νὰ βοηθᾶς τὸν κόσμο νὰ περνᾶ ἀπέναντι. Ἔτσι βοηθώντας τοὺς ἀνθρώπους, βοηθᾶς τὸν ἴδιο τὸ Χριστό. Καὶ... μπορεῖ καμμιὰ μέρα νὰ τὸν δῇς καὶ τὸν ἴδιο.

Πῆρε στὴν ἀγκαλιά του τὸ παιδάκι καὶ τὸ ἔσωσε...

Στὸν Γίγαντα ἄρεσαν τὰ λόγια τοῦ γέρου ἀσκητῆ.

Ἔχτισε μιὰ καλύβα ἐκεῖ στὴν ἐρημιὰ κοντὰ στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ καὶ βοηθοῦσε ἐκείνους ποὺ ἤθελαν νὰ περάσουν ἀπέναντι.

Κάθε φορὰ ποὺ σήκωνε κάποιον γιὰ νὰ τὸν περάσῃ ἀπὸ τὸ ποτάμι, ἔνοιωθε τὴν καρδιά του νὰ ξεχυλίζῃ ἀπὸ χαρά. Καμμιὰ δουλειὰ ὡς τώρα δὲν τὸν εἶχε κάνει τόσο εὐτυχισμένο.

. . . .

Περνοῦσαν τὰ χρόνια καὶ ὁ καλόκαρδος Γίγαντας ἐξακολουθοῦσε μὲ μεγάλη προθυμία τὴν βαρειά του δουλειὰ γιατὶ ζοῦσε μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ δῇ τὸ Χριστό.

Εἶχε γεράσει πιά, καὶ κουραζόταν τώρα πολὺ ἀπὸ τὸ βαρύ του ἔργο. Δὲν ἤθελε ὅμως νὰ τὸ ἀφήσῃ. Τὸ ἐξακολουθοῦσε ὑπομονητικά, καὶ μὲ τὴν ἴδια ἐλπίδα πάντα.

. . . .

Τὸ ποτάμι εἶχε ξεχυλίσει.

Ὁ Γίγαντας κοίταζε προσεχτικὰ γύρω μήπως ἦταν κανένας ποὺ νὰ θέλῃ βοήθεια κι' ὅταν εἶδε πὼς πουθενὰ δὲν φαινόταν ψυχή, μπῆκε στὴν καλύβα του κι' ἄναψε φωτιὰ νὰ ζεσταθῇ.

Ξαφνου, τοῦ φάνηκε πῶς ἄκουσε κλάψιμο μικροῦ παιδιοῦ. Βγῆκε ἔξω. Κοίταξε καλὰ-καλὰ στὸ ποτάμι μὰ δὲν ἔβλεπε τίποτα.

Ἤθελε νὰ γυρίσῃ πίσω στὴν καλύβα του, μὰ ἄκουσε πάλι τὸ ἴδιο κλάμα. Γύρισε πρὸς τὸ μέρος ἀπ' ὅπου ἐρχόταν ἡ φωνὴ καὶ εἶδε μέσα στὸ ποτάμι νὰ παραδέρνῃ ἕνα μικρὸ παιδί. Τὸ δύστυχο! Τὸ παράσυρε τὸ ποτάμι, σκέφτηκε ὁ ἀγαθὸς Γίγαντας.

Πῆρε τὸ ραβδί του κι' ὥρμησε μέσ' τὸ ποτάμι, ἀψηφώντας τὸν μεγάλο κίνδυνο.

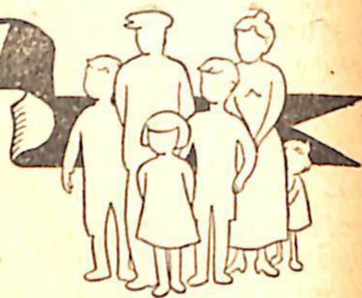
Μὰ τὸ ρέμα ἦταν τόσο δυνατό, ποὺ κόντευε νὰ τὸν παρασύρῃ. Μὲ μεγάλη δυσκολία κατώρθωσε νὰ φθάσῃ τὸ παιδάκι. Τὸ πῆρε στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὸ ἔσωσε.

Ὁ ἀέρας δυνάμωνε καὶ τὸ ποτάμι ἀγρίευε περισσότερο. Τὸ φορτίο ποὺ βαστοῦσε γινόταν ὅλο καὶ πιὸ βαρύ. Τοῦ φαινόταν πὼς σή-

(Συνέχεια στὴ σελ. 70)

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ο ΘΑΝΟΣ ΠΑΙΡΝΕΙ ΕΝΑ ΚΑΛΟ ΜΑΘΗΜΑ

—Τί θὰ κάνης τ' ἀπόγεμα, Θάνο; ρώτησε ὁ παποὺς τὸν ἐγγονό του ἐκεῖνο τὸ Σάββατο. Ξέρω πὼς δὲν ἔχετε σχολεῖο...

—Ὄχι παπού. Ἂν θέλης νὰ μὲ στείλης πουθενά...

—Ναί παιδί μου, μάντεψες σωστά. Εἶναι τώρα δυὸ μέρες στὸ χωριὸ ἡ κυρὰ Ἀσημίνα κι' ἀκόμη δὲν πῆγες νὰ δῆς μὴ θέλουν τίποτα.

—Θὰ πάω ἀμέσως μετὰ τὸ φαΐ, παπού.

Ἡ κυρὰ Ἀσημίνα, ἦταν χήρα μὲ τέσσερα παιδιά. Τὸ μεγαλύτερο, ὁ Ἀνδρέας, ἦταν δεκατριῶν χρονῶν. Ἔπειτα ἦταν ἡ Ἄννα, δώδεκα χρονῶν, ὁ Νίκος δέκα, κι' ὁ Γιωργάκης τεσσάρων. Ὅταν ἔχασε τὸν ἄνδρα της ἡ κυρὰ Ἀσημίνα, ἐπειδὴ τὰ ἔξοδα στὴν πρωτεύουσα ἦταν πολλά κι' ἐπειδὴ ἡ ἴδια μόλις εἶχε σηκωθῆ ἀπὸ τὸ κρεββάτι ὕστερα ἀπὸ μιὰ σοβαρὴ ἀρρώστεια, δέχτηκε τὴν πρόσκληση τοῦ πατέρα τοῦ ἄνδρα της, νἄρθη νὰ ζήση στὸ κτῆμα του ποὺ ἦταν ἕνα τέταρτο ἔξω ἀπ' τὸ χωριό.

Ὁ γέρο-Φαρῆς (ἔτσι ἔλεγαν τὸν παποὺ τῶν παιδιῶν τῆς κυρᾶς Ἀσημίνας) ζοῦσε ὁλομόναχος σ' ἕνα σπιτάκι μέσα στὸ κτῆμα. Κι' ὅλο τὸ χωριὸ λυπόταν τὴν καλὴ γυναίκα ποὺ θὰ ἔμενε στὴν ἐρημιὰ μὲ τέσσερα μικρὰ παιδιά. Καὶ νὰ εἶχε τουλάχιστον τὴν ὑγεία της!

Ὁ γέρο-Φαρῆς, ἦταν παλιὸς φίλος τοῦ παποῦ. Γι αὐτὸ καὶ βιάστηκε νὰ στείλη τὸ Θάνο νὰ δῆ μὴ θέλουν τίποτα οἱ «Ἀθηναῖοι»...

—Ἡ μάνα σου πῆγε τὴν πρώτη μέρα. Ὁ πατέρας σου πῆγε χθὲς καὶ τοὺς ἔκοψε ξύλα. Σήμερα εἶναι ἡ σειρά σου, εἶπε ὁ παπούς.

Κι' ἔτσι, ἀμέσως μετὰ τὸ φαΐ, ὁ Θάνος ξεκίνησε μονάχος.

Ὁ Θάνος ἦταν χωριατόπουλο. Αὐτὸ σημαίνει πὼς εἶχε συνηθίσει ἀπὸ μικρὸς νὰ θεωρῆ τὶς ἔγνοιες τῶν χωριανῶν του γιὰ δικές του ἔγνοιες: Γιατὶ στὸ χωριό, οἱ ἄνθρωποι γνωρίζονται καλύτερα κι' ὁ ἕνας συμπονεῖ τὸν ἄλλον καὶ σὲ κάθε δύσκολη περίσταση ὅλοι κάνουν ὅ,τι μποροῦν γιὰ νὰ βοηθήσουν ἐκεῖνον ποὺ ἔχει τὴν ἀνάγκη τους. Κι' ἔτσι ὁ Θάνος πῆρε τὸ μονοπάτι γιὰ τὸ κτῆμα τοῦ γέρο-Φαρῆ, μὲ βαριὰ καρδιά. Μιὰ ἄρρωστη, πολὺ φτωχὴ χήρα, τέσσερα παιδιά, συλλογιζόταν. Πῶς θὰ τὰ βγάλη πέρα ἡ ἄμοιρη; Ποιὸς θὰ τὰ φροντίζη; Ποιὸς θὰ τοὺς μαγειρεύει; Ποιὸς θὰ τὰ μπαλώνει;

Ἔτσι χωρὶς νὰ τὸ καταλάβη, ἔφθασε στὸ κτῆμα, κι' ἄνοιξε τὸ πορτόνι. Προχώρησε στὸ γνωστό του μονοπάτι ἀνάμεσα στὶς κυδωνιές, καὶ σὲ λίγο βρέθηκε μπροστὰ στὴν εἴσοδο τοῦ σπιτιοῦ. Ἑτοιμαζόταν νὰ χτυπήση στὴν πόρτα, ὅταν ἀπὸ τὴ σκεπή, ἄκουσε μιὰ φωνή:

— Γειὰ χαρά, πατριώτη! Ποιὸν γυρεύεις;

Ξαφνιασμένος ὁ Θάνος, σήκωσε τὸ κεφάλι κι' εἶδε ἕνα ἀγόρι ποὺ τὸν κοιτοῦσε χαμογελῶντας.

— Εἶμαι ὁ ἐγγονὸς τοῦ κὺρ Τέλη, εἶπε. Μ' ἔστειλε μὴ θέλουν τίποτα ἀπ' τὸ σπίτι σας...

— Τοῦ κὺρ Τέλη, εἶπες; Ἀμέσως, κατεβαίνω!

Σὲ δυὸ λεπτὰ τὸ ἀγόρι κατέβηκε μὲ τὴν ἀνεμόσκαλα, ἀπὸ τὴ σκεπή, κι' ἔδωσε τὸ χέρι τοῦ Θάνου.

— Μὲ λένε Ανδρέα, εἶπε. Εἶχα ἀνεβῆ νὰ φτιάσω λίγο τὰ κεραμύδια γιατὶ στάζουν. Παραγέρασε ὁ καϋμένος ὁ παποὺς καὶ δὲν τὰ προφταίνει ὅλα μοναχός του! Μὰ τώρα ποὺ ἤρθαμε γιὰ νὰ μείνουμε ἐδῶ, ἔχω σκοπὸ νὰ τὸν βοηθήσω γιὰ καλά.

—Ἔχεις ἀνάγκη νὰ σὲ βοηθήσω; ρώτησε δειλὰ ὁ Θάνος.

—Ἂν ἔχω ἀνάγκη, λέει! Ὄρεξη νἄχης καὶ καιρό!

Γέλασε δυνατὰ καὶ τὰ γερὰ ἄσπρα δόντια του, ἄστραψαν.

Ἦταν ἕνα καλοδεμένο γελαστὸ ἀγόρι, ποὺ κέρδιζε ἀμέσως τὴ συμπάθεια.

— Πῶς σοῦ φαίνεται ἡ ζωὴ στὸ χωριό; ρώτησε ὁ Θάνος.

— Θαῦμα! εἶπε ὁ Ἀνδρέας. Ὁ ἀέρας εἶναι τόσο καθαρός, ποὺ ὅσο καὶ νὰ δουλεύης δὲν κουράζεσαι. Σήμερα τὸ πρωΐ ξεκίνησα πρὶν φέξη, γιὰ ξύλα. Κι' οὔτε ἔνοιωσα τὴν κούραση. Μόνο ποὺ ἀνοίγει ἡ ὄρεξη δῶ πέρα. Ἀλήθεια, τώρα ποὺ μιλήσαμε γιὰ φαΐ, πρέπει νὰ πάω νὰ δῶ τί ἔχουν κάνει οἱ ἄλλοι.

—Ἀπὸ τώρα γνοιάζεσαι γιὰ τὸ δεῖπνο; ἀπόρησε ὁ Θάνος.

— «Τῶν φρονίμων τὰ παιδιά, πρὶν πεινάσουν μαγειρεύουν»! γέλασε ὁ Ἀνδρέας. Μὴ ξεχνᾶς πὼς εἶμαι ὁ μεγαλύτερος καὶ πὼς πρέπει νὰ φροντίζω γιὰ ὅλο τὸ ἀσκέρι. Ἔλα μαζί μου μέσα.

Ὁ Θάνος τὸν ἀκολούθησε.

Τὸ σπίτι τοῦ ἦταν πολὺ γνωστὸ γιατὶ εἶχε ἔρθει πολλὲς φορὲς μὲ τὸν παποὺ του. Ὅταν ὅμως μπῆκε, τρόμαξε νὰ τὸ ἀναγνωρίση... Φρεσκοασβεστωμένοι οἱ τοῖχοι τῆς μεγάλης κάμαρας ὅπου ἦταν τὸ παραγῶνι, ἔλαμπαν. Ἄστραφτε τὸ πάτωμα φρεσκοσφουγγαρισμένο. Ὅλα ταχτικὰ κι' ὁμορφοσυγυρισμένα. Μπροστὰ σ' ἕνα χαμηλὸ τραπέζι δυὸ παιδιὰ ἕνα κορίτσι κι' ἕνα ἀγοράκι καθάριζαν χόρτα καὶ γελοῦσαν. Κάποια πολὺ ἀστεία ἱστορία διηγόταν, φαίνεται, ἡ ἀδερφούλα.

— Αὐτὴ εἶναι ἡ Ἄννα, κι' αὐτὸς εἶναι ὁ Νίκος, εἶπε ὁ Ἀνδρέας στὸ Θάνο. Παιδιά, εἶπε ἔπειτα στ' ἀδέρφια του. Ὁ Θάνος εἶναι ἐγγονὸς τοῦ κὺρ-Τέλη. Ἦρθε, λέει, νὰ μᾶς βοηθήση! Τί θὰ τὸν βάλωμε νὰ κάνη;

— Βάλε τον πρῶτα-πρῶτα νὰ καθήση, εἶπε ἡ Ἄννα. Πρώτη φορὰ ἔρχεται σπίτι μας καὶ θέλεις νὰ τὸν στρώσης ἀμέσως στὴ δουλειά;

Τὰ παιδιὰ γέλασαν κι' ὁ Ἀνδρέας εἶπε:

— Μὴν τὴν ξεσυνερίζεσαι ποὺ γκρινιάζει! Εἶναι νοικοκυρούλα πρώτης! Εἶναι τὸ δεξί μου χέρι.

— Πάλι καλὰ ποὺ τὸ παραδέχεσαι, εἶπε ἡ Ἄννα. Δὲν ξέρεις Θάνο τὶ τύραννος εἶναι! Ὅλα θέλει νὰ γίνονται στὴν ὥρα. Λέω νὰ πετάξω τὸ ξυπνητήρι ποὺ ἔφερε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, στὸ πηγάδι!

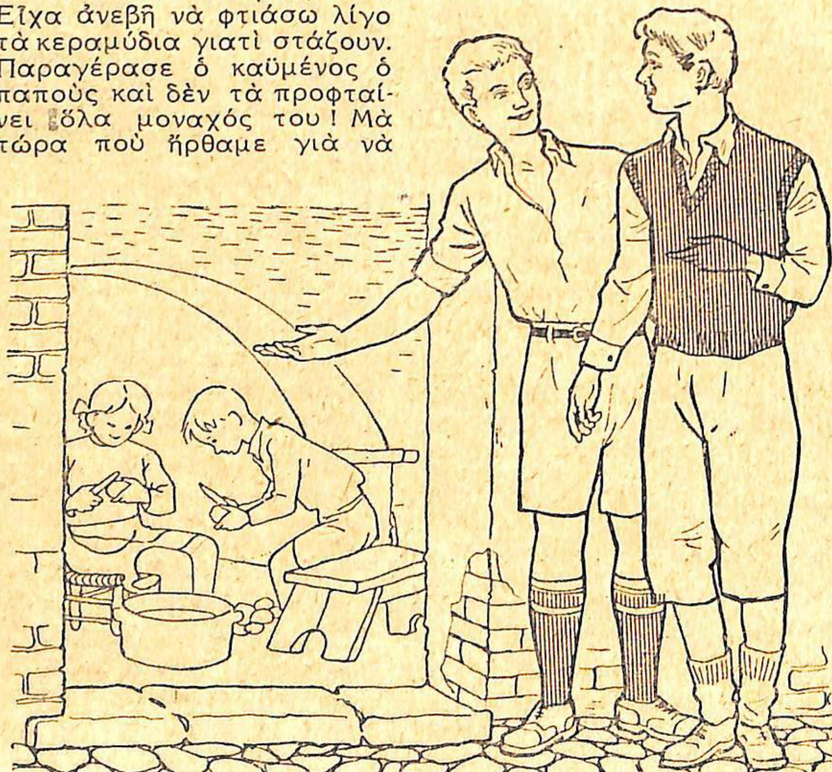
—Ἂς μὴν ἔκανα ἔτσι, εἶπε ὁ Ἀνδρέας καὶ θὰ βλέπατε τὶ ἀχούρι θὰ ἦταν τὸ σπίτι μας. Καθαρίσατε τὰ χόρτα, παιδιά;

—Ἐν τάξει! εἶπε ἡ Ἄννα. Θὰ σᾶς μαγειρέψω μιὰ χορτόσουπα ποὺ θὰ γλείφετε τὰ δάχτυλά σας!

— Ξέρεις νὰ μαγειρεύης; ρώτησε ὁ Θάνος.

— Δὲν τὰ καταφέρνω καὶ πολὺ καλά, εἶπε ἡ Ἄννα. Ἀλλὰ ὅταν δὲν ξέρω τίποτα, ρωτάω τὴ μανούλα καὶ μοῦ λέει. Δὲν πρέπει νὰ κουράζεται ἡ μανούλα, γι' αὐτὸ μαγειρεύουμε ἐμεῖς... Ἔ! Δὲν κάνουμε καὶ δύσκολα φαγιά!

—Ὅταν θὰ στήσωμε τὸ κοτέτσι μὲ τὸ Θάνο καὶ τὶς φωλιὲς γιὰ τὰ κουνέλια, θὰ

— Αὐτὴ εἶναι ἡ Ἄννα κι' αὐτὸς εἶναι ὁ Νῖκος, εἶπε ὁ Ἀνδρέας στὸ Θάνο...

τρῶμε πολὺ καλύτερα, εἶπε ὁ Ἀνδρέας. Ἐγὼ θὰ τὰ στήσω, ἀλλὰ ἐσὺ κι' ὁ Νίκος θὰ τὰ φροντίζετε.

— Τρεῖς ἡ ὥρα, εἶπε ὁ μικρός, ὁ Νίκος. Ὥρα νὰ φέρω νερὸ ἀπ' τὸ πηγάδι!

— Περίμενε! θὰ σὲ βοηθήσω, εἶπε κι' ὁ Θάνος.

Ὅταν βρέθηκαν στὸ πηγάδι, ὁ Θάνος ἀνέβαζε τὸ νερὸ μὲ τὸν κουβὰ κι' ὁ Νίκος τὸ πήγαινε στὸ σπίτι καὶ τὸ ἄδειαζε σ' ἕνα μεγάλο πύλινο κιούπι.

—Ὁ Ἀνδρέας εἶπε πὼς θὰ φροντίση γιὰ τὸ νερό, γιατὶ δὲν κάνει νὰ κουράζομαι πολύ. Εἶμαι μικρός, λέει.

—Μὰ ὅλα τὰ μπορεῖ ὁ Ἀνδρέας; γέλασε ὁ Θάνος.

—Ὅλα! ἔκανε περήφανα ὁ μικρός. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογένειας τώρα!

—Πηγαίνεις σχολεῖο; ρώτησε ὁ Θάνος.

—Πηγαίνω. Εἶμαι στὴν τρίτη. Ἡ Ἄννα φέτος τελειώνει τὸ δημοτικό, καὶ θὰ μείνη σπίτι. Στὴν ἀρχὴ νομίζαμε ὅτι μὲ τὸ σχολεῖο δὲ θὰ μᾶς ἔμενε ὥρα νὰ κάνωμε τὶς δουλειὲς τοῦ σπιτιοῦ. Καὶ τότε τί θὰ γινόμαστε; Ἡ μανούλα δὲν κάνει νὰ κουράζεται. Ὁ Ἀνδρέας ὅμως μᾶς τὰ κανόνισε. Ὅλα τὰ κάνουμε μὲ τὸ ρολόϊ. Γι' αὐτὸ τὸν κοροϊδεύει ἡ Ἄννα

—Ἐσύ, τί δουλειὲς κάνεις; ρώτησε ὁ Θάνος.

—Ἐγὼ φέρνω τὰ ξύλα σπίτι, ἀπάντησε περήφανα ὁ μικρός. Καὶ τὸ νερό. Καὶ βοηθάω τὴν Ἀννούλα μας στὸ μαγεριὸ κι' ἔπειτα σκουπίζω τὰ πιάτα ποὺ τὰ πλένουν οἱ δυό τους. Κι' ἔπειτα βουρτσίζω τὰ παπούτσια.

—Πῶς τὰ προφταίνεις; θαύμασε ὁ Θάνος.

—Τὰ προφταίνω! ἔκανε ὁ μικρός. Δὲ σοῦ εἶπα ὅμως τὸ πιὸ σπουδαῖο ποὺ κάνω: Εἶμαι πάντα χαρούμενος!

—Μὰ αὐτὸ δὲν εἶναι δουλειά; εἶπε ὁ Θάνος.

—Ὁ Ἀνδρέας λέει πὼς αὐτὸ εἶναι τὸ πιὸ σπουδαῖο. Τὸ γέλιο καὶ τὸ τραγούδι, λέει ὁ Ἀνδρέας, κάνουν τὸ σπίτι χαρούμενο.

Ὁ Ἀνδρέας φάνηκε στὴν ἐξώπορτα.

—Θάνο! φώναξε. Ἔλα, ἡ μανούλα θέλει νὰ σὲ γνωρίση!

Ὁ Θάνος μπῆκε τότε στὴν καλὴ κάμαρα, ὅπου ἡ μητέρα τῶν παιδιῶν ξαπλωμένη σὲ μιὰ πολυθρόνα, μπάλωνε ἕνα ροῦχο, προσέχοντας τὸν Γιωργάκη ποὺ ἔπαιζε στὸ πάτωμα. Ὁ Ἀνδρέας, ἀκούραστος πάντα, διόρθωνε τὸ κρεββατάκι τοῦ παιδιοῦ ποὺ εἶχε κακοπάθει ἀπὸ τὸ ταξίδι.

—Ἐσὺ εἶσαι Θάνο μου; εἶπε ἡ μητέρα. Ἔλα μέσα νὰ σὲ τρατάρω λίγο γλυκὸ κυδώνι.

Ὁ Θάνος μπῆκε καὶ χαιρέτησε. Σὲ λίγο, ἦρθε κι' ἡ Ἀννούλα μὲ τὸ πλεχτό της. Ὁ Νίκος σὲ μιὰ γωνιά, ἄνοιγε τὰ τετράδια του.

—Πήγαινε μέσα νὰ μελετήσης, ἔκανε αὐστηρὰ ὁ Ἀνδρέας. Καὶ τὸ βράδυ θὰ σὲ ἀκούσω. Θέλω νὰ ξέρης τὸ μάθημά σου νεράκι!

Ὁ Θάνος καθόταν στὴν καρέκλα του καὶ θαύμαζε. Δὲν ἦταν διόλου μιὰ ἀξιολύπητη οἰκογένεια, ἡ οἰκογένεια τῆς κυρὰ Ἀσημίνας. Οὔτε στιγμὴ τὰ παιδιὰ δὲν ἔμεναν μὲ σταυρωμένα χέρια. Μὰ ἔκαναν τὴν κάθε δουλειὰ σὰν παιχνίδι κι' ὁ Ἀνδρέας, ἦταν πανταχοῦ παρών, πάντα πρόθυμος νὰ βοηθήση, ἢ νὰ συμβουλέψη.

—Θ' ἀποζητᾶτε πολὺ τὸ σπίτι σας στὴν Ἀθήνα; ρώτησε ὁ Θάνος ξαφνικά.

—Σπίτι μας εἶναι ὅπου εἴμαστε ἐμεῖς, ὅλοι μαζί, ἀπάντησε ἁπλὰ ὁ Ἀνδρέας. Κι' ἐδῶ καὶ στὴν Ἀθήνα, κι' ὅπου δήποτε!

— Καὶ νὰ δῇς τί ὡραῖο ποὺ θὰ γίνη τοῦτο τὸ σπίτι, ὅταν θὰ φυτέψω λουλούδια στὶς γλάστρες καὶ κρεμάσω τὰ κουρτινάκια ποὺ ράβω, συμπλήρωσε ἡ Ἀννούλα.

— Σωστά! εἶπε ὁ Θάνος. Τ' ὄμορφο σπίτι, τὸ παστρικό, τὸ εὐλογεῖ ὁ Θεός, λέει ὁ παπούς.

Ὁ Ἀνδρέας ἔκανε νόημα τοῦ Θάνου νὰ σηκωθῇ. Ἀνέβηκαν μαζὶ στὴ στέγη καὶ δούλεψαν ὣς ἀργά, σιάζοντας τὰ κεραμύδια.

— Καὶ τώρα πήγαινε, εἶπε ὁ Ανδρέας τοῦ Θάνου ὅταν τέλειωσαν. Θὰ σὲ καρτεράη ἡ μάνα σου! Σ' εὐχαριστῶ πολὺ Θάνο γιὰ σήμερα!

Ὁ Θάνος, ὅταν γύρισε σπίτι, βρῆκε τὸν παπού του νὰ τὸν περιμένη στὸ κεφαλόσκαλο.

— Λοιπόν; τοῦ εἶπε ὁ παπούς χαμογελῶντας. Πῶς σοῦ φάνηκαν τὰ παιδιὰ τῆς κυρᾶ Ἀσημίνας;

— Παπού, εἶπε τὸ ἀγόρι σοβαρά. Τὸ σημερινὸ ἀπόγεμα, μοῦ ἔδωσε ἕνα σπουδαῖο μάθημα. Ντρέπομαι γιὰ τὸν ἑαυτό μου καὶ γιὰ τ' ἀδέρφια μου! Δὲν ἔχω μοῦτρα ν' ἀντικρύσω τὴ μάνα μου!

— Φτάνει ποὺ τὸ κατάλαβες! εἶπε ὁ παπούς. Κι' ὅπως σοῦ ἔταξα, αὔριο θὰ μιλήσωμε γιὰ τὸ τί μπορεῖτε νὰ κάνετε κι' ἐσεῖς... Μέσα στὸ σπίτι του πρωτοδίνει ἐξετάσεις ὁ ἄνθρωπος, γιὰ νὰ δείξη ὅτι εἶναι ἄξιος πολίτης!

Μαρίνα Κ.

Ἡ θρησκευτική μας στήλη

ΕΧΟΜΕ ΑΝΑΓΚΗ ΑΠΟ ΠΡΟΤΥΠΟ

Ὥστε, λοιπόν, δύο πράγματα χρειάζονται, γιὰ νὰ εἶναι ἡ ζωή μας πετυχημένη. Ν' ἀκολουθήσωμε τὸ δρόμο τοῦ Χριστοῦ, εἶναι τὸ πρῶτο. Νὰ ἔχωμε ἕνα πρόγραμμα, μιὰ γραμμὴ στὴ ζωή μας, εἶναι τὸ δεύτερο.

Χρειάζεται ὅμως καὶ ἕνα τρίτο, κάτι ποὺ θὰ μᾶς βοηθήση καὶ στὸ πρῶτο, καὶ στὸ δεύτερο. Στὸ προηγούμενο σημείωμά μας, μὲ τὴ τελευταία του συμβουλή, μᾶς τὸ εἶπε ὁ Βενιαμὶν Φραγκλῖνος. Τὴν θυμᾶστε; «Μιμήσου τὸν Ἰησοῦ Χριστό», μᾶς εἶπε.

«Ἄ, κατάλαβα», θὰ μοῦ πῆτε. Κι' ὁ καθένας ἀπ' ὅσους διαβάζουν αὐτὸ τὸ σημείωμα, μπορεῖ, αὐτὴ τὴ στιγμή, νὰ βάζη μὲ τὸ μυαλό του τὸ πιὸ διαφορετικὸ πρᾶγμα. Ξέρετε πόσο δύσκολο εἶναι νὰ μιμηθῇ κανεὶς στὴ ζωή του τὸν Κύριό μας; Ἀλλὰ καὶ πόσο εὔκολο, ὅταν μπορέσωμε νὰ τὸ καταλάβωμε!

Πρῶτα-πρῶτα πρέπει νὰ παραδεχθοῦμε ὅτι δὲν τὸν γνωρίζομε καλά. Τὰ λίγα πράγματα ποὺ ἔχομε ἀκούσει στὸ σχολειό, καὶ ποὺ τὰ μάθαμε γιὰ νὰ ποῦμε τὸ μάθημα ἢ νὰ δώσωμε ἐξετάσεις, δὲν εἶναι καθόλου ἀρκετά. Οὔτε κὰν ὅσα μᾶς ἐδίδαξε τὸ Κατηχητικὸ Σχολεῖο, ποὺ ἴσως ἔχομε παρακολουθήσει. Γιατὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἔχομε μάθει κομμάτια-κομμάτια. Ὅλα δὲν μπόρεσαν ἴσως νὰ μᾶς κάμουν νὰ Τὸν αἰσθανθοῦμε σὰν ἕνα ζωντανό, πραγματικὸ πρόσωπο. Τόσο ζωντανὸ ὅπως εἶναι ὁ πατέρας ἢ ἡ μητέρα μας, ὁ ἀδελφός μας ἢ ἡ ἀδελφή μας, ὁ συμμαθητής μας, ὁ φίλος μας. Σὰν κάποιον ποὺ νὰ τὸν βλέπωμε, νὰ τὸν ἀκοῦμε, νὰ τὸν αἰσθανόμαστε, νὰ μᾶς ἀρέση ἡ συντροφιά του. Σὰν ἕναν ποὺ νὰ τσῦ ἔχωμε ἐκτίμηση στὴ γνώμη του, μὲ δυὸ λόγια, σὰν ἕνα πρόσωπο ποὺ νὰ θέλωμε τὸ μιμηθοῦμε.

Κι' ἐδῶ ἐφθάσαμε στὸ δεύτερο σημεῖο. Δὲν ἀρκεῖ νὰ παραδεχθοῦμε ὅτι δὲν γνωρίζομε καλὰ τὸν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό. Πρέπει καὶ νὰ ποθοῦμε νὰ Τὸν γνωρίσωμε. Τὸ ἔχετε, ἀλήθεια, παρατηρήσει; Κάτι ποὺ ποθεῖτε νὰ τὸ γνωρίσετε, τὸ μαθαίνετε εὐκολώτερα. Ἐνῶ, κάτι ποὺ δὲν σᾶς ἐνδιαφέρει, κάτι ποὺ τὸ θεωρεῖτε ξένο καὶ ἄχρηστο γιὰ τὴ ζωή σας, τὸ μαθαίνετε πολὺ δυσκολώτερα. Ἔτσι κι' ἐδῶ. Ἂν ποθήσωμε νὰ Τὸν γνωρίσωμε ἀπὸ κοντά, ἂν ἔχωμε τὴν ἐπιθυμία νὰ Τὸν μιμηθοῦμε, θὰ μπορέσωμε νὰ Τὸν γνωρίσωμε εὐκολώτερα.

Καὶ εἶναι ἀλήθεια ὅτι, ἂν δὲν γνωρίσωμε τὸν Χριστό, ζωντανὸν ὅμως καὶ πραγματικόν, ἂν δὲν Τὸν βάλωμε ὥς πρότυπο στὴ ζωή μας, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτύχωμε ἐκεῖνο ποὺ ἐβάλαμε ὡς σκοπό μας καὶ ὡς πρόγραμμά μας. Ἂν εἴχατε παρακολουθήσει ἕναν καλλιτέχνη στὴ δουλειά του, θὰ βλέπατε ὅτι κάνει πρῶτα τὸ ἑξῆς: σπουδάζει πρῶτα αὐτὸ ποὺ θέλει νὰ ἀναπαραστήση. Μελετᾶ καὶ τὴν τελευταία του λεπτομέρεια. Ἄν, παραδείγματος χάριν, θέλει νὰ ἀναπαραστήση τὸ πρόσωπο ἑνὸς παιδιοῦ, ἀρχίζει καὶ μελετᾶ ἕνα - ἕνα τὰ χαρακτηριστικά του καὶ σπουδάζει καὶ τὶς πιὸ μικρὲς ἀκόμη λεπτομέρειές του. Πῶς εἶναι τὸ σχῆμα τῶν ματιῶν του, τῆς μύτης του, τοῦ στόματός του, ἀκόμη καὶ πῶς εἶναι τὸ δέρμα του! Καὶ ἀφοῦ τελειώσει τὴ σπουδή του αὐτή, τότε ἀρχίζει τὴ δουλειά του.

Ἔτσι κι' ἐμεῖς. Ἐφ' ὅσον θέλομε νὰ μιμηθοῦμε τὸν Χριστό, θὰ πρέπει νὰ Τὸν παρακολουθήσωμε σὲ κάθε λεπτομέρεια τῆς ζωῆς Του. Ἀπὸ μικρὸ - μικρὸ παιδί. Ὕστερα σὰν χαριτωμένο ἀγόρι καὶ σὰν νέο στὴ Ναζαρέτ. Κατόπιν σὰν ὥριμο ἄνδρα, ποὺ περνᾶ στὴν Παλαιστίνη ἀπ' τὴν μιὰ ἄκρη στὴν ἄλλη, μέχρις ὅτου ἔφθασε στὸ μαρτύριο τοῦ Σταυροῦ. Θὰ πρέπει νὰ μάθωμε πῶς ἐργαζόταν, πῶς ξεκουραζόταν. Πῶς ἐπικοινωνοῦσε μὲ δικούς Του καὶ μὲ ξένους, ἀλλὰ καὶ πῶς ἔμενε μόνος, μὲ μοναδικὴ συντροφιὰ τὸν Οὐράνιο Πατέρα Του. Πῶς ἔδειχνε τὴ χαρά Του ἢ τὴν συμπόνια Του, τὴ θλίψη Του ἢ τὸν ἐνθουσιασμό Του, καὶ τόσα ἄλλα.

Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο θὰ γνωρίσωμε πιὸ καλὰ τὸ πρότυπο τῆς ζωῆς μας καὶ ὅσο πιὸ πολὺ Τὸν γνωρίζωμε, τόσο πιὸ πολὺ θὰ θέλωμε νὰ τὸν μιμηθοῦμε καὶ ὅσο πιὸ πολὺ ἐπιθυμοῦμε νὰ Τὸν μιμηθοῦμε, τόσο εὐκολώτερη θὰ γίνεται ἡ γνωριμία μας. Κι' ἔτσι θὰ γίνεται ἕνας ὡραῖος, χρυσὸς κύκλος, ποὺ θὰ μᾶς βοηθῇ ἀποτελεσματικὰ στὴν ἐπιτυχία τῆς ζωῆς μας.

Πάτερ Ἱερώνυμος

Γιά νά γνωρίσωμε τήν ΕΛΛΑΔΑ

Ἡ παραμυθένια πολιτεία

Ἀνεβαίνουμε στό κάστρο τοῦ Μυστρᾶ, παίρνουμε στρατί τό μονοπάτι ἀνάμεσα ἀπό τήν ἔρημη πολιτεία, πού ἔχασε τούς κατοίκους της κι' ἔμειναν ἄδεια τά σπίτια της καί βουβές οἱ ἐκκλησιές της: Χωρίς σήμαντρα καί χωρίς παπᾶ. Μόνο μέ τά ἀγριοπερίστερα καί τά χελιδόνια.

Εἶναι ἄνοιξη. Χαμομήλια ἔχουν σκεπάσει τούς τοίχους, χορτάριασαν τά μαρμάρινα κατώφλια. Ἀπ' τίς κομμένες πλάκες ξετρυπώνουν τρομαγμένες χελῶνες καί σερπετά. Τό χρυσό φῶς τ' ἀπομεσήμερου λούζει τίς καμάρες καί τίς καστρόπορτες.

Κι' ὅμως, ὅλα σ' αὐτό τό λόφο μέ τά Βυζαντινά ἀρχοντόσπιτα, εἶναι ζωντανά. Λές καί βγῆκαν μόνο γιά λίγο οἱ ἄνθρωποι ἔξω ἀπό τά τείχη γιά τίς δουλειές τους στόν κάμπο καί κατά τό δειλινό, θά ξαναγυρίσουν.

Μπαίνουμε στά σπίτια. Μαυρισμένα εἶναι ἀκόμη τά τζάκια ἀπ' τή φωτιά. Μπαίνουμε στίς ἐκκλησιές, τίς μικρούλες ἐκκλησίτσες μέ τίς ὁλόφωτες ζωγραφιές. Οἱ ἀγγέλοι μᾶς κοιτοῦν γελαστοί σά νά μᾶς καλοσωρίζουν. Τά πρόσωπα τῶν ἁγίων εἶναι ὄμορφα δροσερά, τά φορέματα λές καί σαλεύουν στό φύσημα τῆς αὔρας.

Τά κόκκινα κεραμίδια στούς τρούλους, οἱ καλοσκαλιστές λεπτές κολωνίτσες, τά δαντελένια στολίδια στίς πόρτες καί στά παράθυρα, μαρτυροῦν ἕνα γοῦστο πολιτισμένο. Δείχνουν πώς ἀπό δῶ πέρασαν ἄνθρωποι πού ἀγάπησαν τή ζωή καί τόν τόπο, πού δούλεψαν γιά νά δώσουν χαρά στήν ψυχή καί στό μάτι.

Ποιοί ἦταν; Τί ἔγιναν; Πῶς σταμάτησε ἄξαφνα ἡ πνοή στήν παραμυθένια αὐτή πολιτεία; Ποιός τῆς τήν ἔδωκε καί ποιός τῆς τήν πῆρε;

Καθισμένοι ἐκεῖ στήν κορφή στό ἐρειπωμένο Δεσποτικό, στά «Σεράγια τῆς Βασιλοπούλας», ὅπως τά λέει ὁ λαός, ἀκοῦμε τό θεῖο Βρασίδα νά ξετυλίγη μέ τό δικό του τρόπο τήν ἱστορία πού μοιάζει τόσο μέ παραμῦθι

«Ἡ πρώτη πού τό κατοίκησε τοῦτο τό βουνό, ἦταν μιά νεράϊδα, παιδιά μου. Σά σβύστηκε ἡ Σπάρτη ἀνέβηκε, λένε, ἀπ' τόν Εὐρώτα, κρύφτηκε στόν Ταΰγετο, καί στό τέλος φώλιασε ἐδῶ στό Μυστρᾶ νά φυλάη τόν τόπο.

Ἀκόμη καί τώρα ζῆ, μά κοιμᾶται. Σ' αὐτά τά σεράγια κοιμᾶται, κλεισμένη μέσα σέ τοίχους, χωρίς παράθυρα καί πόρτες. Γιά τοῦτο τά λένε «Σεράγια τῆς Βασιλοπούλας».

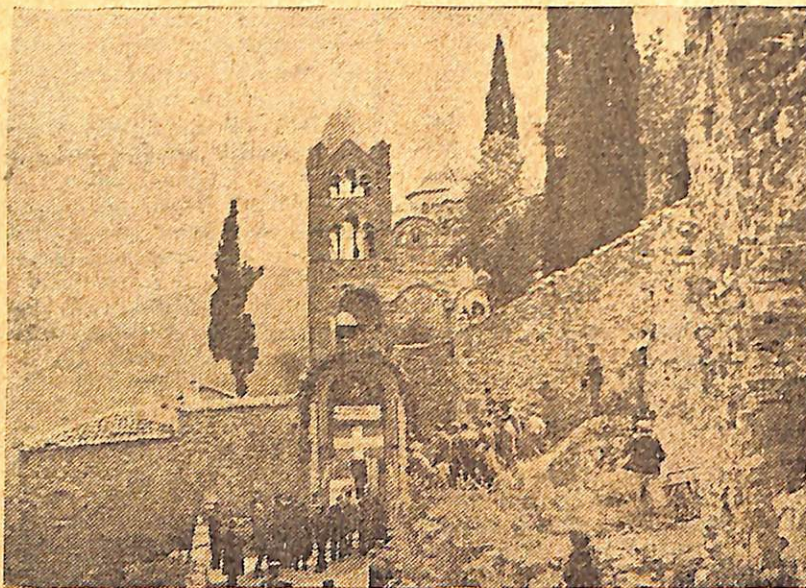
Ἀπό τοῦ κόσμου τά πέρατα ξεκινοῦσαν τά παλληκάρια γιά νά τήν κάμουν γυναίκα τους. Ἦρθαν βαρῶνοι κι' ἱππότες ἀπ' τή φραγκιά, καβάλα σέ ἄτια χρυσοχαλίνωτα, χρυσοσπηρουνάτοι καί σιδερόφραχτοι κι' ἦρθε κι' ἕνας πρίγκιπας, ὁ Βιλαρντουῖνος.

Ἔρριξε μιά ματιά στόν τόπο. Τόν εἶδε ὄμορφο, καρπερό τόν κάμπο, ἄπαρτα τά βουνά κι' εἶπε:

— Ἐδῶ θά χτίσω καστέλλι νά τό μαντρώσω γερά, νά στήσω φουσάτα στούς πύργους. Ἔτσι θά κυβερνήσω τή Λακωνία κι' ὁλάκερο τό Μωριά καί θά πάρω γυναίκα μου τή βασιλοπούλα.

Γέλασε ἡ κοπέλλα καί τ' ἀποκρίθηκε ἀθώρητη:

— Μωρέ καί τυφλέ. Δέν τό ξέρεις;

Μιά χαρακτηριστική φωτογραφία τῆς Παντάνασσας τῆς ξακουσμένης Ἐκκλησίας τοῦ Μυστρᾶ.

Ἐδῶ δέ ριζώνουνε ξένα δεντρικά. Ἐτοῦτο τό κάστρο πού χτίζεις, γιά ἄλλους τό χτίζεις.

Κι' ὅπως τόπε ἡ Κυρά ἡ Καλοκυρά ἔτσι κι' ἔγινε.

Δέστε τά μπεντένια, τίς πολεμίστρες, τούς πύργους! Ἀκόμη στέκονται. Μά ποῦ εἶναι οἱ φράγκοι φρουροί; Δέ χάρηκαν πολύ τίς βίγλες τους. Νικήθηκε ὁ Φράγκος σ' ἕναν πόλεμο μακρυνό καί σύρθηκε ἁλυσσοδεμένος στήν Πόλη.

— Δόσε τό Κάστρο καί σοῦ χαρίζομε τή ζωή, τοῦ εἶπαν.

Κι' ἔστειλε ὁ πρίγκιπας κι' οἱ Βαρῶνοι του μήνυμα νά τό δώσουν τό κάστρο. Δέν ἤθελαν οἱ ἱππότες πού μένανε στό Μωριά, μά οἱ γυναῖκες θέλανε τούς ἄντρες τους καί γύρευαν τούς πατεράδες τους τά παιδιά.

Γι' αὐτό ἡ γυναίκα τοῦ πρίγκιπα πού ἦταν Ἑλληνίδα, τό παράδωσε στό Βυζάντιο τό πανώριο Κάστρο.

Τό ε. ἦρθαν στόν τόπο, οἱ νοικοκύρηδες οἱ πραγματικοί. τά ρηγόπουλά μας: Κομνηνοί. Κατακουζηνοί καί Παλαιολόγοι. Κι' ἔφεραν ἀπό τήν Πόλη τήν περηφάνεια τους καί τά χρυσικά τους, τά βαριά τους μεταξωτά, τά φανταχτερά τ' υς στολίδια καί τίς πορφύρες, τά φλάμπουρα τά Βυζαντινά καί τόν ἀετό τό Δικέφαλο.

Ἦρθαν κι' οἱ πεντάμορφες πατρικίες κι' οἱ ζωστές μέ τίς πλεξοῦδες πλεγμένες μέ τό μαργαριτάρι, κι' ἔχτισαν τ' ἀρχοντόσπιτα τοῦτα κι' αὐτό τό παλάτι μέ τίς δυό ἀνοιχτές φτεροῦγες.

Ἕναν ἕνα παράστεκε τά ρηγόπουλα ἡ βασιλοπούλα, μά κανένα δέν δέχτηκε νά παντρευτῆ. Ὥσπου ἦρθε κι' ὁ πιό καλός, κι' ὁ πιό ὄμορφος, πού τόν ἔλεγαν Κωνσταντῖνο. Τότε θρονιάστηκε ρήγισσα στό παλάτι του καί μαζί διαφεντέψανε χρόνια τό κάστρο.

Αὐτό τό ρηγόπουλο ξεκαθάρισε τό Μωριά ἀπό τή Φραγκιά καί πολλές φορές νίκησε καί τούς Τούρκους.

Τό κάστρο εἶχε γεμίσει χαρά καί γαλήνη. Ἦρθαν ἀπό τήν Πόλη οἱ πιό ξακουστοί ἁγιογράφοι καί γέμισαν ζωγραφιές τίς μικρές ἐκκλησοῦλες. Ἦρθαν σοφοί καί τραγουδιστάδες κι' ἔγινε δεύτερη Βασιλεύουσα ὁ Μυστρᾶς. Βάλανε καί μιά καμπάνα στήν Παντάνασσα πού γέμιζε ἤχους τόν κάμπο.

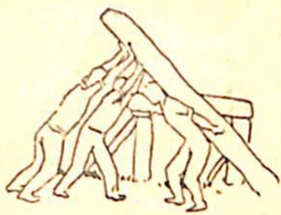
Μ' ἄξαφνα, ἔφεραν στό ρηγόπουλο ἕνα στέμμα χρυσό καί τό κάλεσαν νά γενῆ προτορήγας στήν πόλη. Δέ σκέφθηκε οὔτε μιά στιγμή ν' ἀρνηθῆ, μ' ὅλο πού ἤξερε πώς θά πήγαινε στό Βυζάντιο νά πεθάνη μαζί του. Γιατί ἦταν τό τέλος κι' ὁ Μουχαμέτης τὄχε κυκλώσει ἀπό καιρό. Ἐδῶ στό Μυστρᾶ φόρεσε τό στέμμα. Ἐκεῖ στή Μητρόπολη εἶναι ἀκόμα ὁ Δικέφαλος ὅπου πάτησε καθώς τοὔβαλαν τ' ἅγιο μῦρο.

Λένε πώς εἶναι μαρμαρωμένος ἐκεῖ στήν Ἁγιά Σοφιά. Μαρμαρώθηκε ἐκεῖνος στή πόλη, μαρμαρώθηκε λίγο-λίγο κι' ἐδῶ τό Κάστρο του. Στέρεψαν ἀπό μοναχές τους οἱ βρύσες, σβύστηκε ἡ ζωή. Κι' ἡ βασιλοπούλα κοιμήθηκε στά Σεράγια...»

Κανένας δέ μίλησε, ὅταν τελείωσε ὁ θεῖος Βρασίδας τήν ἱστορία του. Μιά χρυσόσκονη ἀπό τόν ἥλιο πού ἔγερνε στό βασίλεμα. τύλιγε τόν κάμπο.

Καί τότε, μᾶς φάνηκε πώς ἐκεῖ στήν ἀπέραντη πεδιάδα, πού σπίθιζε μέ τίς πρασινάδες καί τά νερά της, μιά θεωρία λαμπρή ἀπό καβαλλάρηδες Βυζαντινούς, μέ παντιέρες κι' ἀστραφτερά κοντάρια, ἀναδευόταν ἀνηφορίζοντας κατά τό Μυστρᾶ. Ὅπου νἆναι θά σήμαιναν τό συναγερμό οἱ καμπάνες κι' οἱ χάλκινες τρουμπέτες; Νά βγοῦν οἱ ἀρχόντισσες κι' οἱ ἄρχοντοι, νάρθοῦν ἀπ' τίς ἐκκλησιές οἱ παπάδες κι' οἱ δεσποτάδες μέ τά μεταξωτά χρυσοκέντητα ράσσα τους, γιά νά τούς δεχτοῦν...

Ἐλένη Παρῆ

Ὁ Οὐάσιγκτων κι' ὁ δεκανέας

Ἦταν ἡ ἐποχή, ποὺ ἡ ἐπανάσταση τῶν ἀγγλο-ἀμερικανῶν ἐναντίον τῶν Ἄγγλων ἐξακολουθοῦσε ἀκόμη. Σὲ κάποιο ὀχυρό, λίγοι ἀγγλοαμερικανοὶ στρατιῶτες, μὲ ἐπικεφαλῆς ἕνα δεκανέα, προσπαθοῦσαν νὰ σηκώσουν καὶ νὰ στήσουν ἕνα στύλο. Κοπίαζαν ὅμως ἀρκετά, γιατὶ ὁ στύλος ἦταν πολὺ βαρύς. Ὁ δεκανέας ὅμως, ἀντὶ νὰ τοὺς βοηθήση μὲ τὰ χέρια του, τοὺς προέτρεπε μὲ φωνές.

Ἐκεῖ, στὸ ὀχυρό τους, ἔφτασε τότε ἕνας ἄγνωστος διαβάτης καὶ ρώτησε τὸ δεκανέα :

—Γιατὶ δὲν βοηθᾶς καὶ σὺ τοὺς στρατιῶτες νὰ στήσουν τὸ στύλο ;

Ὁ βαθμοφόρος, σήκωσε τὸ κεφάλι ψηλὰ καὶ ἀπάντησε περήφανα στὸν ἄγνωστο :

—Μὰ δὲ βλέπεις πὼς εἶμαι δεκανέας ;

– Σᾶς ζητῶ συγγνώμην, κύριε δεκανέα, ἀπάντησε τότε ὁ ἄγνωστος καὶ ὑποκλίθηκε μπροστά του. Δὲν παρατήρησα τὸ βαθμό σας !

Κι' ἀμέσως ὁ ἄγνωστος διαβάτης ἔβγαλε τὸ καπέλλο του καὶ τὸ πανωφόρι του καὶ βοήθησε τοὺς στρατιῶτες νὰ στήσουν τὸ στύλο. Ὅταν τέλειωσε ἡ δουλειά ξαναφόρεσε τὸ πανωφόρι του καὶ τὸ καπέλλο του καὶ γυρίζοντας στὸ δεκανέα ἔκαμε μπροστά του μιὰ βαθειὰ ὑπόκλιση

—Κάθε φορά, κύριε δεκανέα, ποὺ θὰ ἔχετε ἀνάγκη κάποιον γιὰ βαρειὰ δουλειά, τοῦ εἶπε, μπορεῖτε νὰ φωνάζετε ἐλεύθερα τὸν Γενικό σας ἀρχηγό, τὸ στρατηγὸ Οὐάσιγκτων. Κι' ἐγὼ θὰ τρέχω πρόθυμα νὰ σᾶς βοηθήσω !

Φαντασθῆτε τὴν ἔκπληξη καὶ τὴν ντροπὴ τοῦ δεκανέα στὰ λόγια αὐτὰ τοῦ ἀγνώστου, ποὺ δὲν ἦταν ἄλλος ἀπὸ τὸν ἔνδοξο στρατηγὸ τῆς Ἀγγλοαμερικανικῆς ἐπανάστασης, τὸ στρατηγὸ Οὐάσιγκτων.

Ὁ ἀσήμαντος δεκανέας δὲν καταδεχόταν νὰ ἐργαστῆ μὲ τὰ χέρια του. Ὁ μεγάλος ὅμως ἀρχηγὸς δὲν φοβόταν οὔτε τὸν κόπο, οὔτε ἔνοιωθε τὴν παραμικρὴ ντροπὴ γιὰ τοῦτο. Ἀντίθετα μάλιστα, νόμιζε πὼς ἦταν χρέος του νὰ μεταχειρίζεται γιὰ δουλειὰ τὰ χέρια του, ποὺ ἀκριβῶς γι' αὐτὸ τοῦ τὰ χάρισε ὁ Θεός.

Ἔτσι ὁ Οὐάσιγκτων γίνηκε μεγάλος καὶ δοξάστηκε. Αὐτὸς ἦταν ἡ ψυχὴ τοῦ πολέμου γιὰ τὴν ἀνεξαρτησία τῆς πατρίδας του. Ἀφοῦ τὴν ἀπελευθέρωσε καὶ τὴν κυβέρνησε μὲ τὴν ἀνδρεία του καὶ τὴ φρόνησή του, ἀναγνωρίστηκε ἀπὸ τὸν Ἀμερικανικὸ λαὸ σὰν «Μεγάλος πολίτης τῆς Ἀμερικῆς καὶ πατέρας τῆς πατρίδας».

(Ἀπὸ τὸν «Γεροστάθη»)

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

Ἄφετε τὰ παιδία...

Εἶχε ὁ Χριστός μας στὴν καρδιὰ
ἀγάπη τόση γιὰ τ' ἀθῶα παιδιά,
ποὺ τρέξαν κάποτε κοντά του !

Τὰ γαλανά τους μάτια τώρα, δὲς
πόσες ἀκτίνες φωτεινὲς
ἀντανακλοῦν ἐκεῖ, ἀπ' τὴ ματιά του !
Ὦ εὐλογημένα ἐσεῖς, παιδιά,
ποὺ κάποιαν ἤρεμη γλυκειὰ βραδιά,
— ποιὸς δὲν τὴν ξέρει αὐτὴν τὴν ἱ-
[στορία—
σᾶς χάϊδεψε ὁ καλός μας ὁ Χριστὸς
καὶ εἶπε πὼς ἔχτισε ὁ Θεὸς
γιὰ σᾶς, τῶν Οὐρανῶν τὴ Βασιλεία.

Ν. Καμβίσης

Τί γράφει μιὰ μεγάλη ἀμερικανικὴ ἐφημερίδα

ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑΣ ΜΑΣ ΣΤΙΣ 52 ΠΑΙΔΟΠΟΛΕΙΣ

Ἡ Ἀμερικανικὴ ἐφημερίδα «Κρίστιαν Σάϊανς Μόνιτορ» ποὺ ἐκδίδεται στὴ Βοστώνη, δημοσιεύει ἄρθρο μὲ τὸν ὁλοσέλιδο τίτλο: «Νεαρὰ Βασίλισσα ἐπιβλέπει τὶς παιδοπόλεις τῶν ἀπορφανισθέντων παιδιῶν τῆς Ἑλλάδος».

Στὸ ἄρθρο αὐτὸ ποὺ τὸ ὑπογράφει ὁ Ἀμερικανὸς δημοσιογράφος κ. Σαίριλ Ραίυ, ἐξυμνεῖται τὸ ἔργο τῆς Βασιλίσσης μας.

«Ἡ Βασίλισσα Φρειδερίκη—γράφει—διὰ τῆς αὐτοθυσίας της κατώρθωσε νὰ διασώση χιλιάδες ἑλληνόπουλα ἀπὸ τὶς ἐπιδρομὲς τῶν κομμουνιστοσυμμοριτῶν. Περισσότερα ἀπὸ 18000 παιδιά, ποὺ ζοῦν τώρα εὐτυχισμένα στὶς 52 παιδοπόλεις, τὶς ὁποῖες ὠργάνωσε ἡ Βασίλισσα, προτοῦ νὰ ὁδηγηθοῦν ἐκεῖ ἔμοιαζαν μὲ φαντάσματα, παρὰ μὲ ἀνθρώπους. Ἦταν σ' ἐλεεινὴ κατάσταση, ξυπόλητα καὶ μὲ ξεσχισμένα ροῦχα. Ἡ Βασίλισσα τῶν Ἑλλήνων ἐργάζεται μὲ ζῆλο καὶ ἀφοσίωση γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῶν παιδιῶν αὐτῶν, γιὰ τὰ ὁποῖα τρέφει μιὰ ἀπεριόριστη ἀγάπη καὶ τὰ θεωρεῖ σὰν δικά της».

Ὁ Ἀμερικανὸς δημοσιογράφος γράφει ἀκόμη πὼς ἡ «Βασίλισσα ἔχει νοιώσει πολὺ καλὰ τὰ προβλήματα τῆς ἑλληνικῆς οἰκογενειας καὶ τὴν ὀξύτατη ἀντίληψη που τὴν διακρίνει ἔγινε ἡ λατρευτὴ Βασίλισσα τῶν Ἑλλήνων ποὺ ὅλοι τους ὁρκίζονται στ' ονομά της».

Σ. «Παιδόπολης». — Ἡ «Κρίστιαν Σάϊανς Μόνιτορ» εἶναι ὄργανο τῆς μεγάλης ὀργανώσεως ποὺ εἶναι γνωστὴ μὲ τὴν ἐπωνυμία «Χριστιανικὴ ἐπιστήμη» (Κρίστιαν Σάϊανς). Ἡ ὀργάνωση αὐτὴ ἔχει ἑκατομμύρια ὀπαδοὺς στὴν Ἀμερικὴ καὶ στὸν ἄλλο κόσμο, καὶ ἡ ἐφημερίδα της εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς μεγαλείτερες ποὺ κυκλοφοροῦν τόσο στὴν Ἀμερική, ὅσο καὶ στὶς ἄλλες ἀγγλοσαξωνικὲς χῶρες.

Γύρω ἀπ' τὸν Ἀθλητισμό

ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Πέρασαν εἴκοσι ὁλόκληρα χρόνια ἀπὸ τότεπού ἕνας νεαρὸς ὑπάλληλος τοῦ Ἄγγλου διοικητῆ τῆς Κύπρου, δὲν εἶχε δώσει σημασία σ' ἐκεῖνο, ποὺ λίγα χρόνια ἀργότερα, θὰ τὸν ἔκανε πανελλήνια γνωστό: Στὴν καταπληκτική του ἀντοχὴ καὶ στὴ ταχύτητα μὲ τὴν ὁποία πηγαινοερχόταν, πολλὲς φορὲς τὴν ἡμέρα, ἀπὸ τὴν Λεμεσσὸ μέχρι τὴν βίλλα τοῦ Ἄγγλου κυβερνήτη τῆς νήσου, ποὺ ἀπεῖχε 8 χιλιόμετρα.

Ὁ νεαρὸς αὐτὸς ὑπάλληλος ἦταν ὁ Στέλιος Κυριακίδης, ὁ ἄνθρωπος ποὺ λίγα χρόνια ἀργότερα, θὰ γινόταν πρωταθλητὴς τῶν Βαλκανίων.

***

Βρισκόμαστε στὸ 1930. Ὁ ἔφηβος τότε, Στέλιος Κυριακίδης, περνάει τὶς περισσότερες ὧρες του στὸ γυμναστήριο, θαυμάζοντας τοὺς συνομήλικους του, ποὺ ἀσκοῦνται. Ὁ ἴδιος ὅμως ποτὲ δὲν παίρνει τὴν ἀπόφαση νὰ φορέση τὸ κοντὸ παντελονάκι καὶ νὰ κατέβη στὸ στίβο. Βλέπει τὸ ἀδύνατο σῶμα του καὶ τὰ ἰσχνὰ πόδια του καὶ δειλιάζει... Τρέφεται μόνο μὲ ὄνειρα...

Οἱ μέρες περνοῦσαν κι' ὁ νεαρὸς Στέλιος δὲν ἀποφάσιζε νὰ γυμναστῆ μὲ τ' ἄλλα παιδιὰ στὸ στίβο τοῦ γυμναστηρίου. Ἔτσι φθάνουμε στὸ 1932. Ὁ ἀδύνατος ἔφηβος ἔχει γίνει ἄνδρας καὶ οἱ μῦς τῶν ποδιῶν του ἔχουν δυναμώσει. Μιὰ μέρα, καθὼς πηγαίνει ἀπὸ τὴ Λεμεσσὸ στὴ βίλλα τοῦ διοικητῆ, νοιώθει μέσα του μιὰ ἀκατανίκητη ἐπιθυμία νὰ τρέξη. Ἀρχίζει νὰ κάνη μεγάλα βήματα καὶ σιγὰ-σιγὰ ἐπιτυχάνει τὸν διασκελισμό του, σὰν νὰ παίρνη μέρος σὲ ἀγῶνα βάδην.

Ὅταν βγῆκε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη, στὰ χωράφια, ἀφήνει τὸν ἑαυτὸ του ἐλεύθερο. Τὰ πόδια του πηγαινοέρχονται σὰν ἔμβολα καὶ καταπίνουν τὶς ἀποστάσεις: Ἕνα, δύο, τρία, τέσσαρα, πέντε χιλιόμετρα. Ὅταν ἔφθασε κοντὰ στὴ βίλλα σταμάτησε τὸ τρέξιμο καὶ συνέχισε νὰ περπατῆ, χωρὶς νὰ αἰσθάνεται καμμιὰ κούραση. Δὲν μπορεῖ νὰ τὸ πιστέψη αὐτό του τὸ κατόρθωμα. Στὴν ἐπιστροφὴ ἐπαναλαβαίνει τὸν ἆθλο του καὶ τὸ βράδυ ὀνειρεύεται τὸν ἑαυτό του ντυμένο μὲ τὴν ἀθλητικὴ φορεσιά.

. . . .

Οἱ μέρες κυλοῦν ἡ μιὰ πίσω ἀπὸ τὴν ἄλλη κι' ὁ Στέλιος ἐξακολουθεῖ τὴν προπονησή του. Ὁ κόσμος ἀρχίζει νὰ τὸν παίρνη γιὰ τρελλὸ καὶ τὰ παιδιὰ τὸν κοροϊδεύουν. Ὁ Κυριακίδης ὅμως ἐπιμένει. Δὲν εἶναι πιὰ ὁ δειλὸς ἔφηβος, ἀλλὰ ὁ ἐπίμονος ἄνδρας, ποὺ εἶχε κάνει στὰ παιδικά του χρόνια τὰ πιὸ φιλόδοξα ὄνειρα.

Ἔτσι, ἕνα ἀπόγευμα ἀποφασίζει νὰ κατέβη στὸ στίβο. Ὅλοι τὸν εἰρωνεύονται. Κι' ὅμως στοὺς πρώτους ἀγῶνες ποὺ παίρνει μέρος, νικάει καὶ ὅλοι οἱ Κυπριακοὶ σύλλογοι θέλουν νὰ τὸν γράψουν στὴ δύναμή τους.

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ὁ Κυριακίδης γίνεται τὸ χαϊδεμένο παιδὶ τῆς Κύπρου, ποὺ τὸν στέλνει μετὰ ἕνα χρόνο στὴν Ἀθήνα. Στὴν Ἑλληνικὴ πρωτεύουσα ὁ Κυριακίδης, ὄχι μόνο δείχνει τὰ ἀναμφισβήτητα προσόντα του, ἀλλὰ ἀναγνωρίζεται ἀπ' ὅλους σὰν περίφημος μαχητής. Ἡ ἀντοχή του, τὸ πεῖσμα καὶ ἡ φιλοτιμία του, δὲν συναγωνίζονται.

Τὸν ἴδιο χρόνο (1933) γίνονται στὴν Ἀθήνα οἱ Βαλκανικοὶ ἀγῶνες κι' ὁ Κυριακίδης παίρνει μέρος ἀντιπροσωπεύοντας τὴν Ἑλλάδα στὸ Μαραθώνιο δρόμο.

Ἑξῆντα χιλιάδες θεατές, στὶς ὁλόλευκες κερκίδες τοῦ Παναθηναϊκοῦ Σταδίου, περίμεναν μὲ ἀγωνία τὴν εἴσοδο τοῦ πρώτου νικητῆ τοῦ Μαραθωνίου. Τὰ μεγάφωνα εἶχαν ἀναγγείλει πρὶν λίγο, ὅτι στὰ τελευταῖα χιλιόμετρα ὁ Ρουμάνος Γκὰλ κι' ὁ Ἕλληνας Κυριακίδης, συναγωνίζονταν σκληρὰ γιὰ τὴν πρώτη θέση.

Ξαφνικὰ στὰ προπύλαια τοῦ Σταδίου κάνει τὴν ἐμφάνισή του ἕνας ἀσπρογάλαζος δρομέας, κρατῶντας στὸ δεξὶ χέρι ἕνα κλαδὶ ἐλῃᾶς. Ἦταν ὁ πρῶτος νικητής, ὁ Στέλιος Κυριακίδης. Οἱ χιλιάδες τῶν φιλάθλων τὸν ἀποθεώνουν καὶ τὴν ἄλλη μέρα οἱ ἐφημερίδες γράφουν ὅτι «τὸ λαμπρότερο ἀστέρι τῶν δρόμων ἀντοχῆς, ἔκανε τὴν ἐμφάνισή του στὰ Βαλκάνια».

Ὁ Κυριακίδης γίνεται πιὰ ἀκαταγώνιστος. Ὁ ἕνας θρίαμβος ἔρχεται πίσω ἀπὸ τὸν ἄλλο καὶ κάθε χρόνο σχεδόν, ἀναδεικνύεται Βαλκανιονίκης. Τὸ 1938 μέσα σὲ μιὰ πλειάδα ὀνομαστῶν μαραθωνοδρόμων τῆς Εὐρώπης, παίρνει τὴν δεύτερη θέση στὸ Ἀγγλικὸ πρωτάθλημα καὶ τὸ ὄνομά του ξεπερνάει τὰ ὅρια τῶν Βαλκανίων.

***

1941: Ἡ δαφνοστεφανωμένη καρριέρα τοῦ Κυριακίδη διακόπτεται στὰ 31 του χρόνια, γιατὶ οἱ Γερμανοϊταλοὶ εἰσβάλουν στὴν Ἑλλάδα. Τρία χρόνια στερήσεων, κακουχιῶν καὶ ψυχικῆς ὀδύνης.

1944: Ἡ Ἑλλάδα ἀπελευθερώνεται καὶ τὰ στάδια ἀνοίγουν τὶς πύλες τους, γιὰ νὰ δεχθοῦν τὴν ἀθλούμενη νεολαία.

Ὁ Κυριακίδης εἶναι πιὰ 34 χρονῶν. Κανένας δὲν ἐλπίζει ὅτι θὰ ἐμφανιστῆ πάλι στὸ στίβο. Κι' ὅμως ὁ Στέλιος ἔχει βάλει γιὰ σκοπὸ στὴ ζωή του κάποιο ὡραῖο καὶ μεγάλο ὄνειρο. Κάθε πρωῒ διατρέχει μεγάλες ἀποστάσεις στὴ Φιλοθέη καὶ μὲ σύμβουλο τὸ χρονόμετρο, νοιώθει πὼς ἡ ἀθλητική του καρριέρα δὲν ἔχει τελειώσει ἀκόμη.

Φθάνουμε στὸ 1946: Ὁ φιλόδοξος Κύπριος, φτάνει στὴ Βοστώνη τῆς Ἀμερικῆς, γιὰ νὰ πάρη μέρος στὴν ἐτησία διαδρομὴ τῶν 42.000 μέτρων. Κανένας δὲν ἐλπίζει στὴ νίκη του. Τὸ πολὺ μιὰ τιμητικὴ θέση, δηλώνουν οἱ πιὸ αἰσιόδοξοι...

Ἡ μεγάλη μέρα φθάνει καὶ 100 διαλεγμένοι μαραθωνοδρόμοι, παίρνουν μέρος στὸν ἀγῶνα. Ἡ ἐκκίνηση δίνεται. Στὴ μέση τῆς διαδρομῆς, τρεῖς ἀθληταὶ ἔχουν ξεχωρίσει: Ὁ Καναδὸς Κοτέ, ὁ Ἀμερικανὸς Κέλλυ καὶ ὁ... Ἕλληνας Κυριακίδης! Οἱ ὁμογενεῖς ποὺ παρακολουθοῦν στὰ πεζοδρόμια, τὴν προσπάθεια τοῦ συμπατριώτη τους, ξεσποῦν σὲ ζητωκραυγές. Τὸν ἐνθαρρύνουν, τὸν ἐπευφημοῦν μὲ δακρυσμένα μάτια. Γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωή τους τὰ ξενητεμένα ἀδέρφια τῆς Ἀμερικανικῆς μεγαλούπολης νοιώθουν τὰ στήθη τους νὰ φουσκώνουν ἀπὸ περηφάνεια. Ἕνα παιδὶ τῆς πατρίδας τους ἀγωνίζεται γιὰ τὸ μεγαλεῖο τῆς Ἑλλάδας.

Τὰ χιλιόμετρα λιγοστεύουν. 10, 5, 3, 2, 1. Στὴν τελικὴ εὐθεῖα ὁ Κυριακίδης ἀποσπᾶται ἀπὸ τὸν κυριώτερο ἀντίπαλό του, τὸν Κέλλυ καὶ μέσα σὲ πραγματικὴ ἀποθέωση τερματίζει πρῶτος! Ἀσύρματοι, ραδιόφωνα κι' ἐφημερίδες δοξολογοῦν τὸν θρίαμβο τοῦ 36χρονου Ἕλληνα, τοῦ Στέλιου Κυριακίδη, τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ἔβαλε γιὰ σκοπὸ του τὸ ὅραμα τοῦ δαφνοστεφανωμένου νικητῆ!...

Λυμπ.

Ὁ Στέλιος Κυριακίδης ἐνῶ μιλάει ἀπὸ τὸν ραδιοφωνικὸ σταθμὸ τοῦ B.B.C. μετὰ τὴν θριαμβευτική του νίκη στὴ Βοστώνη.

Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ

Ένας σπουδαῖος γιατρός

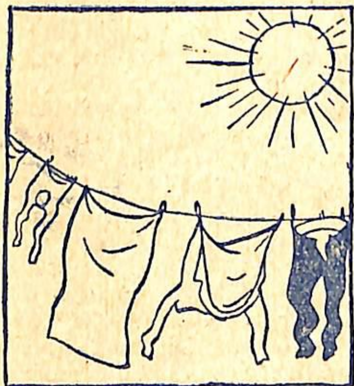
Εἶναι γνωστὸ ὅτι οἱ ἡλιακὲς ἀκτῖνες σὲ μικρὸ χρονικὸ διάστημα σκοτώνουν τὰ μικρόβια πολλῶν ἀσθενειῶν.

Μὲ πειράματα βεβαιώθηκε ἀπόλυτα ὅτι τὰ μικρόβια τῆς χολέρας τοῦ τύφου, τῆς φυματιώσεως καὶ τῶν περισσοτέρων ἄλλων ἀσθενειῶν ἐξολοθρεύονται ὅταν τὰ ροῦχα ποὺ ἀπάνω τους βρίσκονται ἐκτεθοῦν στὶς ἡλιακὲς ἀκτῖνες.

Τὶς ἰδιότητες αὐτὲς τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς τὶς ξέρει ἀπὸ παράδοση ὁ λαός μας. Πραγματικά, ἀπὸ τὰ παλιὰ χρόνια ἐπικρατεῖ ἡ συνήθεια, σὲ ὅλα μας τὰ χωριά, νὰ ἐκθέτουν στὸν ἥλιο πολλὲς ὧρες τὰ ροῦχα τῶν ἀρρώστων κι' ἐκείνων ποὺ πέθαναν ἀπὸ μεταδοτικὲς ἀρρώστειες.

Πρέπει μόνο ὁ καθένας νὰ ξέρη ὡρισμένες λεπτομέρειες γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ ὥστε ὅταν βρεθῆ στὴν ἀνάγκη ν' ἀπολυμάνη μὲ τὸν ἥλιο ροῦχα ἀρρώστων, νὰ κάνη ὅ,τι πρέπει καὶ μὲ τέτοιον τρόπο ὥστε νὰ πετυχαίνη τὸ καλύτερο ἀποτέλεσμα: Νὰ γίνεται δηλαδὴ ριζικὴ καὶ ἀποτελεσματικὴ ἀπολύμανση.

Ὁ καθηγητὴς Ἔσμαρχ θέλοντας νὰ βεβαιωθῆ μὲ

πειράματα, ἂν πραγματικὰ τὸ φῶς τοῦ ἥλιου μπορεῖ νὰ σκοτώση τὰ μικρόβια, πῆρε κουβέρτες, παπλώματα, προσκέφαλα, σεντόνια κλπ. κι' ἀφοῦ τὰ γέμισε μὲ καλλιεργημένα μικρόβια τὰ ἅπλωσε στὸν ἥλιο. Μὲ τὰ πειράματα αὐτὰ ἀποδείχτηκε ὅτι οἱ ἡλιακὲς ἀκτῖνες σκοτώνουν τὰ μικρόβια ποὺ βρίσκονται σὲ μέρη ποὺ τὰ χτυπάει ὁ ἥλιος. Στὸ ἐσωτερικὸ ὅμως τῶν στρωμάτων, τῶν μαξιλαριῶν καὶ τῶν χοντρῶν ρούχων, ἡ ἐνέργεια τῶν ἀκτίνων φτάνει πολὺ ἐξασθενημένη. Π. χ. ἡ μαξιλαροθήκη ποὺ εἶναι συνήθως ἀπὸ λεπτὸ ὕφασμα, μπορεῖ νὰ προστατέψη πολλὲς ὧρες τὰ μικρόβια, ποὺ βρίσκονται στὸ μαλλὶ τῶν μαξιλαριῶν, ἀπὸ τὴ φονικὴ ἐνέργεια τοῦ ἥλιου.

Εἶναι φανερὸ λοιπὸν ὅτι τὰ εἴδη αὐτὰ τῆς κλινοστρωμνῆς καθὼς καὶ οἱ κουβέρτες (τσούλια, βελέντζες) καὶ τὰ ἐξωτερικὰ ἐνδύματα ποὺ εἶναι χοντρὰ κι' ἔχουν καὶ φόδρες, πρέπει νὰ ἡλιάζονται συνέχεια πολλὲς ἡμέρες. Τὰ στρώματα καὶ τὰ προσκέφαλα εἶναι καλὸ ν' ἀδειάζωνται καὶ ν' ἁπλώνεται ἀραιὰ τὸ μαλλί τους ἢ τὸ ὁποιοδήποτε ἄλλο γέμισμά τους, ὥστε νὰ εἰσχωροῦν παντοῦ οἱ ἡλιακὲς ἀκτῖνες. Τότε συντομεύεται πολὺ ὁ χρόνος ποὺ ἀπαιτεῖται γιὰ τὴν τέλεια ἀπολύμανση.

Τὰ ἀσπρόρρουχα, οἱ πετσέτες, τὰ σεντόνια καθὼς καὶ τὰ σκεύη φαγητοῦ ἀπολυμαίνονται τέλεια ἀπὸ ὅλα τὰ μικρόβια πολὺ συντομώτερα, ἂν ἐκτεθοῦν στὸν ἥλιο.

Μετὰ τὸ ἥλιασμά τους, ὅλα τὰ ἀντικείμενα ποὺ χρησιμοποιεῖ ὁ ἄρρωστος πρέπει νὰ καλοπλυθοῦν μὲ σαπούνι καὶ ποτάσσα. Τὸ ἅπλωμά τους κατόπιν στὸν ἥλιο γιὰ τὸ στέγνωμα, θὰ εἶναι μιὰ νέα, μιὰ συμπληρωματικὴ ἀπολύμανση. Μποροῦν πειὰ νὰ χρησιμοποιηθοῦν ἀπὸ ὁποιονδήποτε ἐντελῶς ἀκίνδυνα. Πάντως πρέπει νὰ ἔχωμε ὑπ' ὄψη μας πὼς ὅσο πιὸ πολὺ τ' ἀφήνωμε στὸν ἥλιο τόσο καλύτερα ἀπολυμαίνονται.

Ὁ ἥλιος δὲν εἶναι μονάχα ὁ μεγάλος ζωοδότης καὶ φωτοδότης τῆς Γῆς μας, ἀλλὰ καὶ ἕνας θαυμάσιος γιατρὸς καὶ προστάτης τῆς ὑγείας μας.

Πόσο σοφὴ εἶναι ἡ γνωστὴ ἐκείνη παροιμία ποὺ λέει: «Ὅπου μπαίνει ὁ ἥλιος δὲ μπαίνει ὁ γιατρός!»

Ζωντανὰ βαρόμετρα

Οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι δὲν ξέρουν ὅτι πολλὰ ζῶα προμαντεύουν τὴν ἀλλαγὴ τοῦ καιροῦ. Κι' ὅμως αὐτὸ τὸ παραδέχονται καὶ οἱ εἰδικοὶ ἐπιστήμονες.

Βέβαια, τὰ συμπεράσματα ποὺ θὰ βγάλωμε ἀπὸ τὴν παρατήρηση τῶν ζώων δὲν εἶναι ἑκατὸ στὰ ἑκατὸ ἀκριβῆ πάντοτε. Μπορεῖ ἀρκετὲς φορὲς νὰ πέσουν ἔξω στὶς προβλέψεις τους καὶ τὰ ζῶα, ὅπως κάνουν λάθος καὶ οἱ μετεωρολόγοι ποὺ ὡστόσο διαθέτουν βαρόμετρα, θερμόμετρα, ὑγρόμετρα κ.λ.π.

Πάντως ἐκεῖνοι ποὺ ζοῦν στὰ χωριὰ καὶ ἀσχολοῦνται μὲ γεωργικὲς καὶ κτηνοτροφικὲς ἐργασίες, θὰ ὠφεληθοῦν πολὺ ἂν ξέρουν τὶς χαρακτηριστικὲς ἐκδηλώσεις τῶν διαφόρων ζώων ποὺ εἶναι σχετικὲς μὲ τὶς μεταβολὲς τοῦ καιροῦ.

Τὰ ζῶα εἶναι ἀληθινὰ βαρόμετρα. Νὰ μερικὲς ἐξακριβωμένες παρατηρήσεις:

Ἂν τὰ κριάρια τρέχουν καὶ παλεύουν τὸ ἕνα μὲ τ' ἄλλο, πρέπει νὰ περιμένωμε βροχὴ σύντομα. Ἐπίσης προμηνύεται βροχερὸς καιρός, ὅταν τὰ πρόβατα τρέχουν μὲ πολλὴ ὄρεξη στὴ βοσκή.

Ὅταν τὰ γουρουνόπουλα ἀρχίζουν νὰ δείχνουν ἀνησυχία μεγάλη, νὰ τρῶνε βιαστικὰ τὰ λαχανικὰ καὶ νὰ πετοῦν ἔξω ἀπὸ τὴν κουρήτα τους (τὴ μικρὴ σκάφη ποὺ τοὺς ρίχνουμε τροφὴ) τὸ φαγητό τους, αὐτὰ εἶναι σημάδια πὼς θὰ βρέξη ὁπωσδήποτε.

Βροχὴ πλησιάζει ὅταν τὰ βώδια, ποὺ πρὶν ἔβοσκαν σκορπισμένα στὸ λειβάδι, συγκεντρώνονται σὲ κοπάδια καὶ κάθε τόσο σηκώνουν τὰ κεφάλια τους ψηλὰ καὶ ρουφοῦν ἀχόρταγα τὸν ἀέρα.

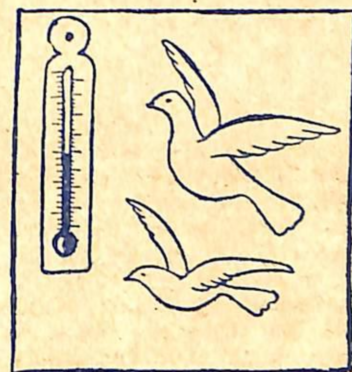
Ὅταν οἱ γάτες πλένονται μὲ τὰ πόδια τους ἢ ὅταν κοιμοῦνται πεσμένες ἀνάσκελα, θὰ βρέξη. Ἀντίθετα πρέπει νὰ περιμένωμε ξηρὸ καιρὸ ὅταν δοῦμε πὼς τὸ τρίχωμα τῆς γάτας μας ἀναδίδει λάμψη καθὼς τρίβεται τὴν ὥρα ποὺ βρίσκεται σὲ σκοτεινὸ μέρος. Τὸ χειμῶνα τὸ σημάδι αὐτὸ προμηνύει δυνατὸ κρύο, μεγάλη βαρυχειμωνιά.

Βροχερὸς καιρὸς προμηνύεται καὶ στὶς παρακάτω περιπτώσεις:

Ὅταν τὰ ἄλογα γίνωνται ἀνήσυχα, χλιμιντρίζουν δυνατὰ καὶ τρέχουν πρὸς διάφορες διευθύνσεις.

Ὅταν τὰ σκυλιὰ σκαλίζουν τὴ γῆ καὶ δαγκάνουν τὴ χλόη.

Ὅταν οἱ νυχτερίδες πετοῦν μιὰ-μιὰ χωριστὰ μόλις νυχτώσει, ξεφωνίζουν διαρ-

κῶς καὶ ὕστερα τρέχουν νὰ κρυφτοῦν στὶς τρύπες τους σὰν νὰ τὶς κυνηγοῦν.

Ὅταν τὰ σπουργίτια ἀρχίζουν νὰ καθαρίζωνται, νὰ ἰσιάζουν μὲ τὸ ράμφος τὰ φτερά τους, νὰ κυλιῶνται στὸ χῶμα, νὰ τινάζωνται.

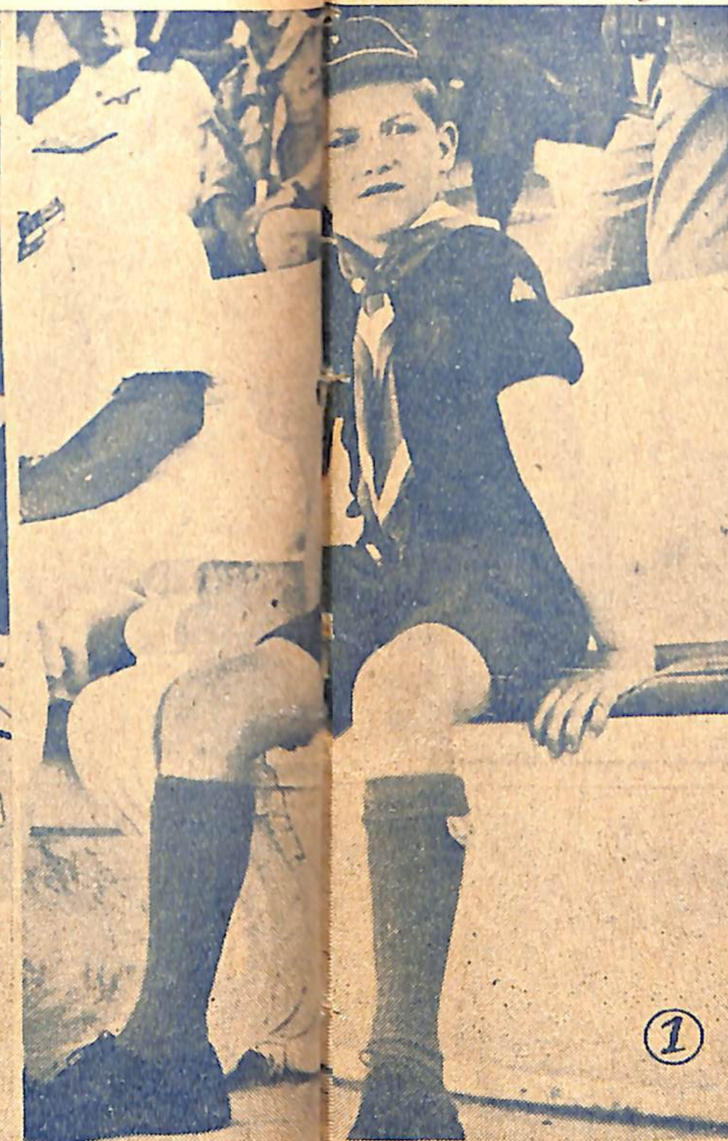
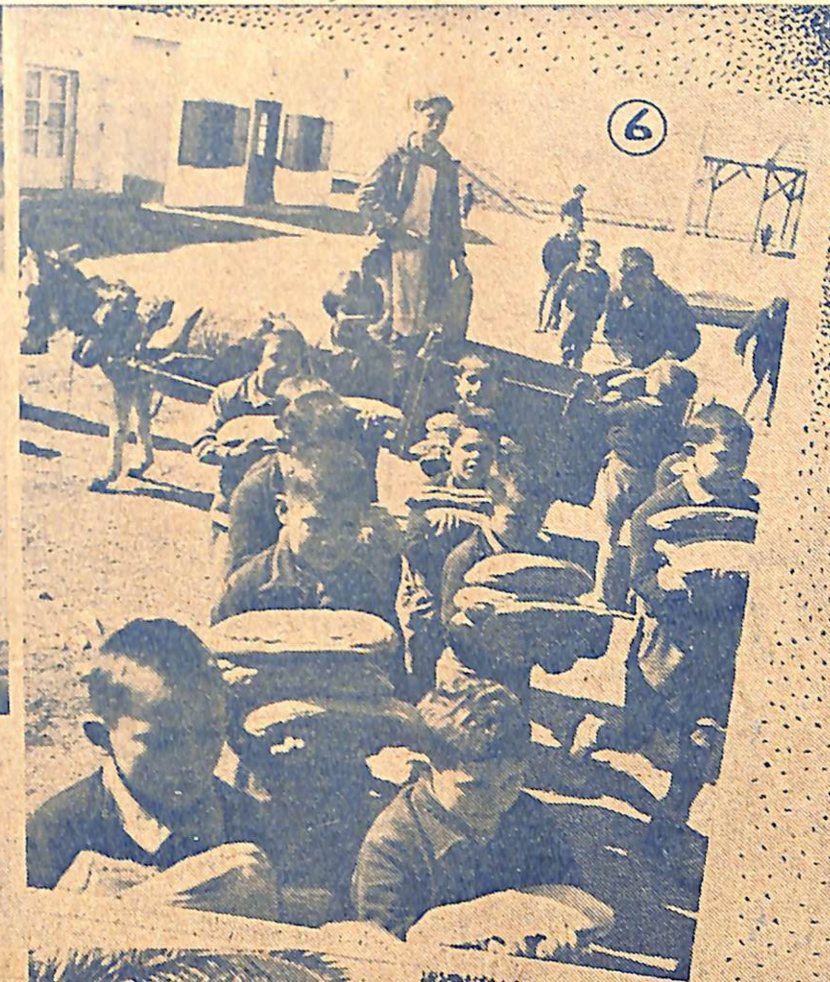
Ὅταν τὰ σπιτικὰ περιστέρια πετοῦν ψηλὰ καὶ ὕστερα ἐπιστρέφοντας χώνονται στὶς φωλιές τους καὶ μένουν ἐκεῖ κρυμένα γιὰ πολὺ ὥρα. Ὅταν τὸ βράδυ γυρίσουν ἀργὰ στοὺς περιστερεῶνες τους, αὐτὸ σημαίνει πὼς τὴν ἄλλη μέρα ὁ καιρὸς θὰ εἶναι ὑγρὸς ἂν ὄχι βροχερός.

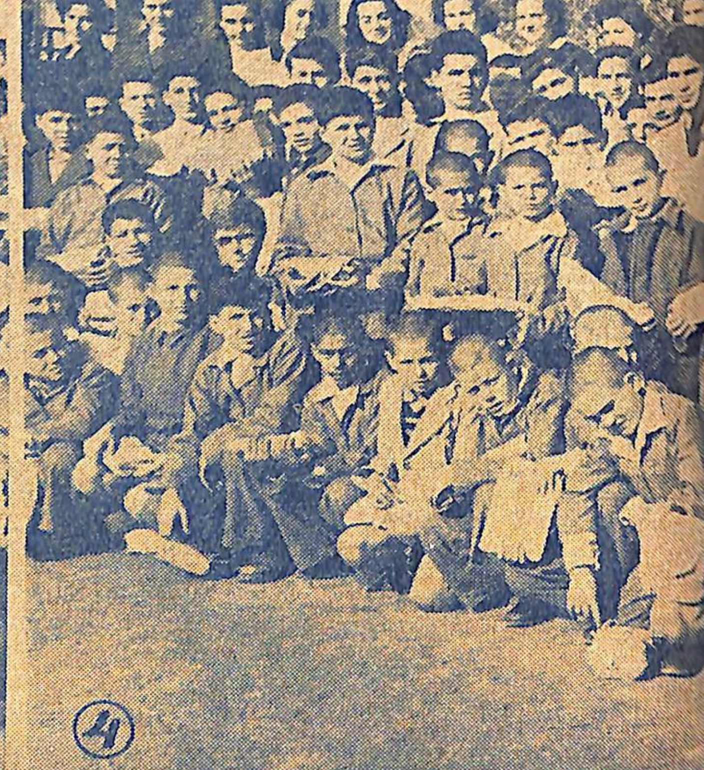
Πολὺ σύντομα θὰ βρέξη ὅταν τὰ κοράκια βγάζοντας βραχνὲς φωνὲς πετοῦν στὶς κορυφὲς τῶν δέντρων ἢ πετοῦν πρὸς διάφορες διευθύνσεις σὰν νὰ εἶναι ζαλισμένα, ἢ πετοῦν κατὰ μῆκος τῶν χαντακιῶν καὶ στοὺς ὄχτους τῶν ποταμιῶν.

Ὅσο γιὰ τὰ κοκόρια, εἶναι σὲ ὅλους γνωστὸ ὅτι τὸ λάλημα ποὺ κάνουν σὲ ὧρες ἄλλες ἀπὸ τὶς τακτικές τους, σημαίνει ἀλλαγὴ καιροῦ.

Νά, λοιπόν, ποὺ τὰ ζῶα, ὅταν ξέρει κανεὶς νὰ τὰ παρακολουθήση, εἶναι πρώτης γραμμῆς βαρόμετρα.

1) Ἡ Α. Υ. ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος μὲ στολὴ λυκόπουλου, παρακολουθεῖ τὶς ἐπιδείξεις τῶν σχολικῶν ἀγώνων στὸ Στάδιο. 2) Ἕνα στιγμιότυπο ἀπὸ τὴν ἑορτὴ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων ποὺ ἔγινε στὴ Ριζάρειο Σχολή. 3) Οἱ τρόφιμοι τοῦ ἀναρρωτηρίου ἡ «Μέριμνα γιὰ τὸ παιδί» ποὺ βρίσκεται στὴν Κηφισιά, κατὰ τὴν τελετὴ ἀπονομῆς βραβείων. Στὴν ἑορτὴ παρευρέθη καὶ ἡ Πρέσβειρα τῆς Γαλλίας ἡ ὁποία ἐμοίρασε τὰ δῶρα. 4) Παιδιὰ τοῦ Ὀρφανοτροφείου Ψυχικοῦ κρατῶντας τὰ δῶρα ποὺ τοὺς προσέφεραν οἱ ἐρυθροσταυρίτισσες μαθήτριες τοῦ παραρτήματος Ἀρσακείου Ψυχικοῦ. 5) Μιὰ ὁμάδα παιδιῶν τῆς Παιδοπόλεως Πρεσβειῶν, «Στέγη Φίλων τῆς Ἑλλάδος». 6) Συμμοριόπληκτα παιδάκια τῆς Παιδοπόλεως «Ἁγία Σοφία» Βόλου.

Τὰ παιδιὰ γράφουν

Ἡ κουζίνα μας

Ἡ κουζίνα μας βρίσκεται στὸ μεγάλο κτίριο, στὸ πρῶτο πάτωμα. Μπαίνοντας μέσα στὴν κουζίνα, τὸ πρῶτο πράγμα ποὺ θ' ἀντικρύσης εἶναι ἡ μεγάλη πιατοθήκη, ποὺ βαστᾶ ἐπάνω της 900 περίπου πιάτα.

Δεξιὰ ἀπ' τὴν πιατοθήκη εἶναι ἕνα μεγάλο καζάνι ποὺ βράζει ἀδιάκοπα τὸ φαγητό μας.

Ὁ μάγειρας κρατῶντας στὰ χέρια του τὴν μακρυὰ κατάλευκη κουτάλα στέκει σὰν φρουρὸς μπροστὰ στὸ καζάνι ἀνακατεύοντας τὸ φαγητὸ ποὺ καὶ ποὺ γιὰ νὰ μὴν τσικνώση. Κοντὰ στὸ καζάνι εἶναι ἕνα τραπέζι ποὺ ἀπὸ κάτω του ἔχει στήσει τὸ λημέρι της ἡ ἄσπρη γάτα μας. Στρογγυλοκαθισμένη κάτω ἀπὸ τὸ τραπέζι παραμονεύει γιὰ κανένα κομμάτι κρέας. Ὁ μάγειρας ἀγαπᾶ τὴν γάτα γιατὶ εἶναι ὁ ἐξολοθρευτὴς τῶν ποντικῶν!

Καμμιὰ φορὰ ὅταν ἀφήνει τὸ καζάνι ἀνοιχτὸ μὲ νερό, αὐτὴ πηδῶντας γιὰ κανένα ποντίκι, πέφτει μέσα στὸ καζάνι καὶ κάνει μπάνιο χωρὶς νὰ τὸ θέλη. Ὁ μάγειρας ὅταν μαγειρεύη φαγητὸ καὶ καταλάβει πὼς δὲν ἔχει ἁλάτι φωνάζει μὲ θυμὸ τῆς Γιώργαινας.

— Γιώργαινα, φέρε ἁλάτι.

— Ἀμέσως, νὰ ὁρίστε, πάρτο. Μὲ ἔφαγες μὲ τὸ ἁλάτι σου, τοῦ ἀπαντάει ἐκείνη.

Ὅπου καθαρίζονται πατάτες βλέπεις τὸ μάγειρα ὄρθιο νὰ μαλώνη γιατὶ ἐμεῖς τὶς πατάτες τὶς καθαρίζουμε βαθειὰ καὶ φοβᾶται μήπως τοῦ κάνει παρατήρηση ἡ ἀρχηγός. Ὁ Μπάρμπα-Γιώργης, αὐτὸ εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ μάγειρα, μᾶς ἀγαπᾶ σὰν δικά του παιδιὰ καὶ φροντίζει γιὰ τὰ ὡραῖα μας φαγητά. Κάτω ἀπὸ τὸ σταχτὶ μουστάκι του βασιλεύει ἕνα γλυκὸ χαμόγελο. Καμμιὰ φορὰ ὅταν δὲν ἔχει δουλειὰ ἀνάβει τὴν πίπα του καὶ καπνίζει.

Ὁ Μπάρμπα-Γιώργης εἶναι πολὺ ἀστεῖος καὶ καλόκαρδος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΙΑΛΙΟΣ
(Μαθητὴς 6ης Δημοτικοῦ
Παιδόπολη "Ἅγιος Ἀλέξανδρος)

Κοντὰ στὴ θάλασσα

Ἕνα δροσᾶτο ἀπόγευμα ποὺ ὁ ἥλιος φώτιζε τὴν ἀπέραντη θάλασσα καὶ τὰ νερά της μοῦ φαίνονταν σὰν χίλια δυὸ διαμάντια, ἐκείνη τὴν ὥρα ἤμουν ἐκεῖ κοντὰ καὶ παρατηροῦσα τοὺς ἀφροὺς ποὺ ἔβγαιναν ἀπὸ τὰ βροντερὰ κύματα τῆς θάλασσας. Οἱ βάρκες ἔσκιζαν τὰ νερά, πετιόνταν ἀφροί!

Ὁ ἥλιος πιὰ χάθηκε καὶ στὰ ψηλότερα βουνὰ ρίχνει τώρα τὶς τελευταῖες του ἀκτῖνες. Καὶ σὰν κανένα ἁμάξι, προχωροῦσε βιαστικὰ καὶ πήγαινε νὰ φωτίση τὸν κόσμο τοῦ ἄλλου ἡμισφαιρίου. Τὸ μαλαματένιο φεγγάρι ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ τὰ βάθη τῆς Ἀνατολῆς, φώτιζε τὴν ἀπέραντη πλάση τοῦ Θεοῦ.

Τὰ ἄστρα τρεμόσβυναν στὸν δαφνοσπαρμένο παραδείσιο θόλο τ' οὐρανοῦ καὶ ἕνα ἕνα ἔπαιζαν κρυφτούλι. Ἄρχιζε νὰ νυχτώνη. Ἕνα κατάμαυρο πέπλο ἐρχόταν ἀπὸ μακριὰ σὰν νὰ ἤθελε νὰ πνίξη τὴν ἡμέρα καὶ νὰ ἁπλώση παντοῦ τὴ σιγὴ καὶ τὴν νύχτα.

ΜΙΧ. ΠΑΠΑΧΑΡΙΣΗΣ
(Μαθητὴς 6ης Δημοτικοῦ)

Τὸ φλάμπουρο

— Γιὰ ποιὸν κεντᾶς τὸ φλάμπουρο
μὴ τὸ κεντᾶς γιὰ μένα;
— Ἔχει σπαθὶ τὸ φλάμπουρο
καὶ σὺ σπαθὶ δὲν ἔχεις!

— Πάω γιὰ νὰ ζωστῶ σπαθὶ
καὶ κοφτερὸ μαχαίρι
γιὰ νὰ κρατῶ περήφανα
τὸ φλάμπουρο στὸ χέρι!

— Σῦρε Δῆμο, σῦρε λεβέντη
πήγαινε στὸ καλό.
καὶ στὸ γυρισμό σου νἄχης
Τ' ὅπλο στὸ πλευρό.

— Γιὰ ποιὸν κεντᾶς τὸ φλάμπουρο
μὴ τὸ κεντᾶς γιὰ μένα;
— Ἔχει σταυρὸ τὸ φλάμπουρο
κι' ἐχθροί μας τὸν πατοῦνε.

— Πόσο μὲ σφάζει σὰν μοῦ λὲς
οἱ ἐχθροί μας πὼς πατοῦνε
ἐκεῖνον π' ὅλοι οἱ χριστιανοὶ
μὲ σέβας προσκυνοῦνε.

— Πᾶμε Δῆμο μ' πᾶμε λεβέντη
πᾶμε στὴν ἐκκλησιά,
στὸ Χριστὸ νὰ ὁρκιστοῦμε
καὶ στὴν Παναγιά.

ΑΡΤΕΜΙΣΙΑ ΜΠΕΖΑ
(Μαθήτρια 5ης Δημοτικοῦ)

Φεύγουμε ἀπ' τὸ Ζηρὸ

Ἄλλοτε ἡ παιδοπολή μας δὲ βρισκόταν ἐδῶ ποὺ εἴμαστε τώρα, στὸν Ἅγιο Ἀνδρέα τῆς Ἀττικῆς.

Ἦταν σ' ἕνα ὄμορφο χωριουδάκι τῆς Ἠπείρου, στὸ Ζηρό. Τὸ Ζηρὸ βρίσκεται ἀνάμεσα σὲ διάφορα βουναλάκια ποὺ ἀνάμεσά τους εἶναι μιὰ παιδιάδα καὶ στὴν ἄκρη της ἔχει μιὰ πολὺ ὄμορφη λίμνη τριγυρισμένη ἀπὸ καλάμια καὶ ὡραῖα λουλούδια.

Ἕνας φράχτης τὰ χώριζε ἀπὸ τὰ κάτασπρα σπιτάκια του. Πόσο ἔλαμπαν ὅλα ὅταν ὁ ἥλιος ἔρριχνε ἐπάνω τους τὶς ὁλόχρυσες ἀχτίδες του!

Κι' ἀνάμεσα σ' αὐτὲς τὶς ὀμορφιὲς ἡ γαλάζια μας σημαία κυμάτιζε πάντα περήφανη!

Τρομαγμένα καὶ πεινασμένα μᾶς μάζεψαν στὴν παιδόπολη αὐτή.

Σὰν νὰ βλέπαμε ὄνειρο μᾶς φαινόταν τὸ βράδυ ποὺ ἄναψαν τὰ ἠλεκτρικά, ἐνῶ οἱ καλές μας κυρίες σὰν δεύτερες μανοῦλες μᾶς περιποιόνταν μὲ μεγάλη ἀγάπη. Εἴχαμε συνέλθει ἀρκετά, ὅταν μιὰ μέρα ἦρθε ἡ ξαφνικὴ διαταγὴ νὰ φύγωμε. Γιὰ ποῦ; Δὲν ξέραμε. Ἀπὸ τ' ἀνήσυχα πρόσωπα τῶν μεγάλων καταλάβαμε πὼς κάτι συμβαίνει. Ἀμέσως ὅλη ἡ παιδόπολη γέμισε αὐτοκίνητα.

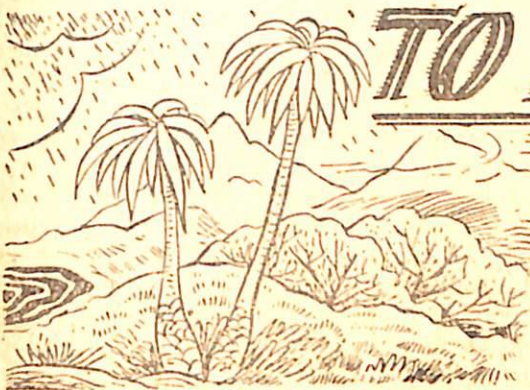
Κανόνια ἄρχισαν νὰ βροντοῦν καὶ ν' ἀστράφτουν τριγύρω. Κι' ἐδῶ ἀκόμη ἔφτασαν οἱ βάρβαροι. Δὲ θὰ μᾶς ἀφήσουν πουθενὰ νὰ ἡσυχάσωμε; Μπήκαμε ὅλοι στ' αὐτοκίνητα κι' ἀρχίσαμε νὰ φεύγωμε γρήγορα. Φτάσαμε στὴν Πρέβεζα. Ὁ κόσμος βγῆκε καὶ μᾶς ὑποδέχτηκε μὲ συγκίνηση. Ἐκεῖ περιμέναμε δυὸ τρεῖς ὧρες νἄρθη τὸ πλοῖο ποὺ θὰ μᾶς ἔφερνε στὸν Πειραιᾶ.

Σὲ λίγο ἀποχαιρετήσαμε τὶς ἀκτὲς τῆς Ἠπείρου καὶ ἀργότερα εἴχαμε ἀφήσει πολὺ πίσω μας τ' ἀγαπημένα κι' αἱματοβαμμένα χώματα τῆς πατρίδας μας. Ἔπειτα ἀπὸ ἕνα ὁλόκληρο ταξίδι φθάσαμε στὸν Πειραιᾶ κι' ἀπ' ἐκεῖ στὸν Ἅγιο Ἀνδρέα. Ἐκεῖ μᾶς περίμενε ἡ καλή μας κυρία Διευθύντρια καὶ μᾶς δέχτηκε μὲ μεγάλη χαρά. Μᾶς ἔβαλαν νὰ κοιμηθοῦμε στὰ κρεββάτια μας. Κοιμηθήκαμε μὲ τὰ γλυκὰ ὄνειρα ὅτι σύντομα θὰ γυρίσωμε στὸ χωριό μας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑ ΒΑΤΑΛΗ
(Μαθήτρια 6ης Δημοτικοῦ)

Ἕνα ἀριστουργηματικὸ περιπετειῶδες μυθιστόρημα τοῦ Ἰουλίου Βὲρν

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

Χωρὶς νὰ χάσουν καιρὸ οἱ δυὸ φίλοι διάλεξαν μερικοὺς μικροὺς κορμοὺς δέντρων καὶ τοὺς ἔδεσαν μεταξύ τους μὲ ἄγριες περιπλοκάδες ποὺ εἶναι στερεώτερες κι' ἀπὸ σκοινιά. Ὕστερα, ἔπλεξαν κλαριὰ μὲ τὶς ἴδιες περιπλοκάδες—γιὰ νὰ γίνη τὸ «πάτωμα» τῆς σχεδίας στερεώτερο—κι' ἀφοῦ στερέωσαν τὸ πρωτόγονο πλεούμενό τους σ' ἕναν κολπίσκο ποὺ σχημάτιζε σὲ μιὰ στροφὴ τὸ ποταμάκι, ἄρχισαν νὰ κουβαλοῦν ξύλα καὶ νὰ τὰ στοιβάζουν.

Ὁ Ἕρμπερτ βρῆκε εὐκαιρία ὅταν ἔφτιαναν τὴ σχεδία νὰ θαυμάση τὴν ἐπιδεξιότητα τοῦ Πένκροφ. Τὰ χέρια τοῦ ναυτικοῦ ἔκαναν ἀληθινὰ θαύματα. Πόσο πολύτιμος ἦταν ἕνας τέτοιος ἄνθρωπος σ' ἕνα ἔρημο νησί!...

Θὰ εἶχαν στοιβάξει κάπου δέκα φορτώματα ξύλα στὴ σχεδία, καὶ σταμάτησαν νὰ ξεκουραστοῦν, ὅταν ὁ Ἕρμπερτ ἔβγαλε μιὰ φωνὴ χαρᾶς:

—Βλέπεις ἐκεῖνα τὰ πουλιὰ ποὺ πετοῦν ἐκεῖ στοὺς βράχους; εἶπε. Δὲν εἶναι οὔτε γλαρόνια οὔτε γλάροι! Εἶναι ἀγριοπερίστερα.... Τ' αὐγά τους εἶναι νοστιμότατα, ὅπως καὶ τὸ κρέας τους! Πάω νὰ φέρω μερικά!

Τ' ἀγόρι σκαρφάλωσε στὸ βράχο, καὶ σὲ λίγη ὥρα γύρισε μὲ καμμιὰ εἰκοσαριὰ αὐγά. Δὲν εἶχαν φωτιὰ καὶ τἄφαγαν ὠμά. Ἦταν ὅμως πολὺ νόστιμα καὶ μὲ τὴν πεῖνα ποὺ εἶχαν τοὺς φάνηκαν ὑπέροχα...

—Αὐτὸ μάλιστα! Αὐτὸ εἶναι φαΐ, ἔλεγε ὁ Πένκροφ. Φαΐ ποὺ σὲ πιάνει. Νὰ δῆς ὀμελέτα ποὺ θὰ τοὺς φτιάσω ἀπόψε! Θὰ γλείφουν καὶ τὰ δάχτυλά τους!

—Καὶ ποῦ θὰ τὴν ψήσης τὴν ὀμελέτα; τὸν ρώτησε γελώντας ὁ Ἕρμπερτ. Στὸ καπέλλο σου;

—Ὅταν θ' ἀνάψωμε φωτιά, σοῦ δείχνω ἐγὼ ποῦ θὰ τὴν ψήσω! Γιὰ τὴν ὥρα ὅμως λέω νὰ πᾶμε νὰ φέρωμε μερικὰ αὐγὰ ἀκόμη. Οἱ ἄλλοι θὰ εἶναι νηστικοί, κι' ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς λιθοδόμους—ποὺ δὲν εἶναι φαΐ ἀλλὰ ὀρεκτικὸ — δὲν ἔχομε τίποτα ἄλλο...

Ὅταν οἱ δυὸ φίλοι κατέβηκαν ἀπὸ τοὺς βράχους μὲ τ' αὐγὰ ποὺ εἶχαν μαζέψει, τὸ ρεῦμα εἶχε ἀλλάξει, κι' ἔτσι μπόρεσαν νὰ λύσουν τὴ σχεδία τους καὶ νὰ πάρουν τὸ δρόμο τοῦ γυρισμοῦ.

Ὁ Πένκροφ καὶ ὁ Ἕρμπερτ εἶχαν πάρει δυὸ πολὺ μακριὰ ξύλα, καὶ μ' αὐτὰ ἔσπρωχναν τὴ σχεδία πρὸς τὸ κέντρο τοῦ ποταμιοῦ, ἐνῶ τὴ συγκρατοῦσαν κιόλας, μὲ τὰ σκοινιὰ ποὺ εἶχαν πλέξει ἀπὸ τὶς περιπλοκάδες. Ἡ σχεδία κατέβαινε μιὰ χαρά, καὶ ὁ Πένκροφ ἦταν πολὺ περήφανος γιὰ τὴν ἰδέα του.

—Φαντάσου, λέει, νὰ φέρναμε τὰ ξύλα ἀπὸ τὸ δάσος στὴ ράχη μας, ἔλεγε. Αὐτὸ τὸ ποταμάκι θὰ μᾶς βοηθήση πολὺ στὶς μεταφορές μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο
ΘΑ ΕΧΟΥΝ ΦΩΤΙΑ;

Ὅταν ὁ Πένκροφ κι' ὁ Ἕρμπερτ ξεφόρτωσαν τὰ ξύλα, ὁ ναυτικὸς ρίχτηκε ἀμέσως στὴ δουλειά, γιὰ νὰ κάνη τὶς καμινάδες, «ἀνθρώπινο σπίτι» καθὼς ἔλεγε. Μὲ πλεγμένα κλαριὰ καὶ μὲ λιθάρια, ποὺ ἔπειτα τὰ στερέωσαν μὲ λάσπη, ἔφραξαν πρῶτα—πρῶτα ἀρκετὲς τρύπες ἀπ' ὅπου ἔμπαινε ὁ ἀέρας. Ἔτσι σχηματίστηκαν δυὸ — τρεῖς μικρὲς κάμαρες, σκοτεινὲς καὶ χαμηλές.

— Ἀνθρώπινο σπίτι τὸ λὲς αὐτό; γέλασε ὁ Ἕρμπερτ. Μὰ οὔτε θηρίο δὲν θὰ ἤθελε νὰ τὶς ἔχη γιὰ φωλιά.

— Ἂς μὴν τὸ καταδέχωνται τὰ θηρία, εἶπε ὁ Πένκροφ. Τόσο τὸ καλύτερο γιὰ μᾶς! Ὅταν ὅμως θὰ πιάση ἡ βροχὴ καὶ θὰ φυσάη ὁ ἀέρας, τότε θὰ καταλάβης τὶ ἀξίζει τοῦτο τὸ καταφύγιο! Ἔπειτα, δὲν μᾶς ὑποχρεώνει κανεὶς νὰ μείνωμε γιὰ πάντα ἐδῶ μέσα! Ἐσὺ ποὺ κάνεις τὸν ἔξυπνο, βρὲς τὸ καλύτερο!

— Καὶ βέβαια θὰ τὸ βρῶ! ὑποσχέθηκε ὁ Ἕρμπερτ.

— Γιὰ τὴν ὥρα ὅμως, βοήθησέ με νὰ τὸ στρώσωμε μὲ λεπτὴ καὶ ξερὴ ἄμμο. Ἔπειτα θὰ ρίξωμε κλαριὰ καὶ χόρτα γιὰ νὰ κοιμόμαστε. Καὶ ὅποιου δὲν τοῦ ἀρέση, ἔξω εἶναι ἡ παραλία καὶ πιὸ πέρα τὸ δάσος, κι' ἂς πάη νὰ μείνη μὲ τ' ἀγρίμια!

— Ἔλα, Πένκροφ, μὴ θυμώνης, εἶπε ὁ Ἕρμπερτ. Δὲν καταλαβαίνεις πὼς σὲ πειράζω; Τὸ πιὸ σπουδαῖο γιὰ τὴν ὥρα εἶναι νὰ βροῦμε τὸν κ. Σμίθ.

— Τώρα εἶπες μιὰ σωστὴ κουβέντα, ἔκανε ὁ ναυτικός. Ἂς βροῦμε τὸν κ. Σμὶθ καὶ σοῦ φτιάχνω ἐγὼ σπίτι, ποὺ νὰ τρίβης τὰ μάτια σου!

— Δὲν μοῦ λές, ποῦ θὰ εἶναι ἡ κουζίνα μας στὶς καμινάδες;

— Ἐδῶ, στὸ πρῶτο δωμάτιο! Ἔχω ἀφήσει μιὰ τρύπα γιὰ νὰ βγαίνη ὁ καπνός. Δυὸ μεγάλα λιθάρια θὰ εἶναι ἡ γωνιά μας. Ὅσο γιὰ κατσαρόλα, ἔχουμε καιρὸ νὰ σκεφτοῦμε. Στὴν ἀρχὴ θὰ τρῶμε μόνο ψητά.

— Ἔχεις σπίρτα, Πένκροφ;

— Καὶ βέβαια ἔχω! Ποῦ ἀκούστηκε καπνιστὴς χωρὶς σπίρτα!

Κι' ὁ ναυτικὸς ἄρχισε νὰ ψάχνεται.

— Περίεργο! Ποῦ τὰ ἔχω βάλει; εἶπε.

— Ἔχει γοῦστο νὰ τὰ πέταξες; ἔκανε ὁ Ἕρμπερτ.

— Γιὰ τόσο βλάκα μὲ πέρασες; Σὲ κάποια τσέπη μου θὰ εἶναι τρυπωμένα....

— Βρέστα γρήγορα, γιατὶ ἀρχίζω ν' ἀνησυχῶ...

Μὰ ὅσο κι' ἂν ψάχτηκε ὁ ναυτικός, στάθηκε ἀδύνατο νὰ βρῆ τὰ σπίρτα του...

— Ξέρεις, Ἕρμπερτ, εἶπε ντροπιασμένος, μπορεῖ καὶ νὰ τὰ πέταξα...

— Ἢ μπορεῖ νὰ σοῦ ἔχουν πέσει.. Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι δὲν ἔχουμε σπίρτα.

— Μπορεῖ νἄχη ὁ κύριος Σπίλετ. Εἶναι κι' αὐτὸς καπνιστής.

— Δὲν ἀποκλείεται!... Ἂς περιμένωμε!

Μὲ τὸ βασίλεμα τοῦ ἥλιου, γύρισαν ὁ κ. Σπίλετ μὲ τὸν Νάβ...

Ἀλλοίμονο ὅμως! Γύρισαν μονάχοι

Ὁ δύστυχος ὁ Νὰβ δὲν μποροῦσε νὰ βρῆ ἀνάπαυση ὅσο δὲν εἶχε νέα ἀπ' τὸν κύριό του...

τους. Ὁ μηχανικὸς δὲν ἦταν μαζί τους...

Ὁ δημοσιογράφος ἦταν ξεθεωμένος ἀπ' τὴν κούραση. Κάθησε σ' ἕνα βράχο χωρὶς νὰ πῆ λέξη. Ὅσο γιὰ τὸν Νάβ, τὰ κόκκινα μάτια του ἔδειχναν πόσο εἶχε κλάψει.

— Ἔλα, Νάβ, τοῦ εἶπε μὲ καλωσύνη ὁ Ἕρμπερτ, δὲν κάνει ν' ἀπελπίζεσαι. Ἐγὼ εἶμαι βέβαιος, πὼς ὁ κ. Σμὶθ δὲν ἔχει χαθῆ. Ἄνθρωποι σὰν κι' αὐτὸν δὲν χάνονται. Ἔλα νὰ φᾶς κάτι, νὰ ξεκουραστῆς, νὰ κοιμηθῆς.... Κι' αὔριο μέρα εἶναι!

— Δὲν θέλω οὔτε νὰ φάω, οὔτε νὰ κοιμηθῶ, εἶπε ὁ Νάβ. Ἂν ἔχει πνιγῆ ὁ κύριός μου, τὶ τὴ θέλω τὴ ζωή μου;

Καὶ τὰ μάτια τοῦ πιστοῦ νέγρου βούρκωσαν πάλι..

— Δὲν ἔχομε σπουδαῖο φαΐ νὰ σᾶς προσφέρωμε, ἔκανε ὁ ναυτικός. Λίγα θαλασσινά, καὶ μερικὰ ὠμὰ αὐγά.

— Παρὰ τίποτε, καλὰ εἶναι κι' αὐτά, εἶπε ὁ κ. Σπίλετ ποὺ ἄρχισε νὰ τρώη μὲ μεγάλη ὄρεξη τοὺς λιθοδόμους καὶ τ' αὐγά.

Ὅσο γιὰ τὸν Νάβ, μ' ὅλα τους τὰ παρακάλια δὲν ἔβαλε τίποτε στὸ στόμα του.

— Ἀλήθεια, κύριε Σπίλετ, εἶπε ὁ Πένκροφ, μήπως ἔχετε σπίρτα;

— Σπίρτα; Ναί, εἶχα, ἀλλὰ θαρρῶ πὼς τὰ πέταξα!

— Γιὰ ψάξτε, παρακαλῶ!

Ὁ δημοσιογράφος ἄδειασε τὶς τσέπες του, ἀλλὰ δὲν βρῆκε σπίρτα.

Οὔτε ὁ Νὰβ εἶχε.

— Ὡραῖα τὰ καταφέραμε, ψιθύρισε ὁ Πένκροφ. Νὰ σοῦ πετύχουμε ναυαγοί! Οὔτε ἕνα κουτὶ σπίρτα δὲν εἴμαστε ἄξιοι νὰ φυλάξωμε.

Ὡστόσο, ὁ κ. Σπίλετ, ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ ψάχνεται, ἔβγαλε μιὰ φωνή. Στὴ φόδρα τοῦ γιλέκου του εἶχε ἀνακαλύψει ἕνα μοναδικὸ σπίρτο, ποὺ εἶχε γλυστρήσει ἀπὸ τὸ κουτί.

Σὲ λίγο τὸ ἔβγαλε καὶ τοὺς τὸ ἔδειξε. Ἦταν σπίρτο μὲ φωσφόρο, ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ ἀνάβουν ὅταν τὰ τρίψη κανεὶς ἐπάνω σὲ μιὰ σκληρὴ ἐπιφάνεια.

— Σωθήκαμε! φώναξε ὁ Πένκροφ. Ἕνα σπίρτο! Ἕνα καὶ μοναδικὸ σπίρτο! Κι' ὅμως γιὰ τοὺς ναυαγοὺς ἦταν τὸ πιὸ πολύτιμο πρᾶγμα τοῦ κόσμου!

— Πρέπει νὰ προσέξωμε νὰ μὴ χαλάση, εἶπε ὁ δημοσιογράφος.

— Μᾶς χρειάζεται λίγο χαρτί, πρόσθεσε ὁ Ἕρμπερτ.

— Θὰ σᾶς δώσω ἐγώ.

Κι' ὁ δημοσιογράφος ἔσκισε ἕνα φύλλο ἀπὸ τὸ σημειωματάριό του ποὺ τὸ εἶχε διαρκῶς ἀπάνω του.

Ὁ Πένκροφ ἑτοίμασε ἕνα μικρὸ σωρὸ ἀπὸ ξερὰ φύλλα καὶ ξυλαράκια. Ἀπὸ κάτω ἔβαλε τὸ χαρτί.

— Ἕτοιμος! εἶπε.

Πῆρε τὸ σπίρτο καὶ τὸ ἔτριψε ἀπάνω σ' ἕνα λιθάρι. Ἡ συγκίνησί του ὅμως ἦταν τόση, ποὺ δὲν κατάφερε νὰ τὸ ἀνάψη.

— Ἀδύνατο! εἶπε. Δὲν μπορῶ! Ἂς δοκιμάση κάποιος ἄλλος...

Τότε ὁ Ἕρμπερτ πῆρε τὸ σπίρτο ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Πένκροφ, γονάτισε μπροστὰ στὸ σωρὸ καὶ τὸ ἔτριψε δυνατὰ σὲ μιὰ πέτρα. Μιὰ μικρὴ φλογίτσα φάνηκε, καὶ τὸ χαρτὶ ποὺ πῆρε φωτιά, ἄναψε τὸ μικρὸ σωρό. Σὲ λίγο, ἡ φωτιὰ τριζοβολοῦσε χαρούμενα στὴ γωνιὰ ποὺ εἶχε ἑτοιμάσει ὁ Πένκροφ στὶς καμινάδες...

— Οὔφ! εἶπε ὁ Πένκροφ. Κόντεψα νὰ πάθω συγκοπή. Ποτὲ στὴ ζωή μου δὲν ἔνοιωσα τέτοια ἀγωνία.

— Πρόσεξε μονάχα τώρα νὰ μὴ σβύση, εἶπε ὁ κ. Σπίλετ.

— Νὰ σβύση! ἔκανε ὁ ναυτικός. Πρέπει νὰ σβύσω πρῶτα ἐγώ!

Μιὰ μικρὴ φλογίτσα φάνηκε καὶ τὸ χαρτὶ ποὺ πῆρε φωτιά, ἄναψε τὸ μικρὸ σωρό...

Κι' ἄρχισε νὰ ρίχνη σιγὰ—σιγὰ ξύλα, ὥσπου δυνάμωσε ἡ φωτιὰ κι' ἄρχισε νὰ ζεσταίνη τὶς καμινάδες, ὅπου τὸ κρύο εἶχε ἀρχίσει νὰ γίνεται τσουχτερό...

— Φωτιά! Φωτίτσα! Φωτούλα! φώναξε ὁ Πένκροφ. Τὸ πιὸ σπουδαῖο πρᾶγμα τοῦ κόσμου! Τὸ πιὸ παρήγορο! Τὸ πιὸ ἀπαραίτητο στὸν ἄνθρωπο! Τώρα ποὺ ἔχομε φωτιά, δὲν μὲ νοιάζει πιὰ γιὰ τίποτε. Καὶ νὰ δῆτε, ποὺ ὁ κ. Σμὶθ εἶναι ζωντανός. Θὰ τὸν βροῦμε! Εἶμαι βέβαιος! Αἰσθάνομαι πὼς εἴμαστε τυχεροί....

Τὸ πρῶτο ποὺ συλλογίστηκε νὰ κάνη ὁ Πένκροφ τώρα ποὺ εἶχαν φωτιά, ἦταν νὰ ψήση μερικὰ αὐγά. Ὁ Πένκροφ ὑπερηφανευόταν πὼς ἤξερε πενηνταδύο τρόπους νὰ μαγειρεύη αὐγά. Τώρα ὅμως, καθὼς δὲν εἶχαν κανένα ἀπὸ τ' ἀπαραίτητα μαγειρικὰ σκεύη, τὸ μόνο ποὺ τοῦ ἔμενε νὰ κάνη ἦταν νὰ τὰ βάλη νὰ ψηθοῦν στὴ χόβολη.

Σὲ λίγο τ' αὐγὰ ἦταν ἕτοιμα, κι' ὅπως ὁ Ἕρμπερτ εἶχε φροντίσει νὰ φέρη λίγο ἁλάτι ἀπ' αὐτὸ ποὺ ἔμενε στὶς κουφάλες τῶν βράχων, ὅταν ἐξατμιζόταν τὸ θαλασσινὸ νερὸ ποὺ τὶς γέμιζε, οἱ ναυαγοὶ βρῆκαν τὸ πρῶτο αὐτὸ ζεστὸ δεῖπνο ποὺ ἔφαγαν πολὺ νόστιμο.

Ἂν δὲν ἔλειπε ὁ κ. Σμίθ, ὅλα θὰ ἦταν ἐν τάξει, ὅπως ἔλεγε ὁ Πένκροφ. Ποῦ ξέρεις ὅμως! Μπορεῖ καὶ νὰ τὸν ἔβρισκαν!

Ἦταν ὅλοι κουρασμένοι, γι' αὐτὸ δὲν ἄργησαν νὰ πᾶνε νὰ ξαπλώσουν μέσ' στὶς Καμινάδες.

Ὁ κ. Σπίλετ πρὶν κοιμηθῆ σημείωσε προσεκτικὰ στὸ σημειωματάριό του τὴν ἡμερομηνία — ἦταν 25 Μαρτίου — καθὼς καὶ τὰ συμβάντα τῆς ἡμέρας.. Ὁ Ἕρμπερτ δὲν πρόφτασε νὰ πέση καὶ τὸν πῆρε ὁ ὕπνος. Ὁ Πένκροφ ξάπλωσε κοντὰ στὴ φωτιὰ καὶ κάθε τόσο ξυπνοῦσε καὶ τῆς ἔρριχνε ξύλα.

Μόνο ὁ Νὰβ ξαγρύπνησε ἐκείνη τὴ νύχτα.

Ὁ δύστυχος Νὰβ δὲν μποροῦσε νὰ βρῆ ἀνάπαυση ὅσο δὲν εἶχε νέα ἀπὸ τὸν κύριό του... Γιατὶ ὁ Νὰβ εἶχε τὴν ἀκλόνητη πεποίθηση ὅτι ὁ κύριος Σμὶθ ζοῦσε...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο
ΕΝΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΚΥΝΗΓΙ

Τὴν ἄλλη μέρα, οἱ ναυαγοὶ ξύπνησαν πολὺ νωρίς. Ἔφαγαν μερικὰ κρύα σφιχτὰ αὐγὰ καὶ μερικοὺς λιθοδόμους, ποὺ πῆγε ὁ Ἕρμπερτ καὶ τοὺς μάζεψε πρωΐ - πρωΐ...

Ἔπειτα κάθησαν καὶ μέτρησαν, τὰ πράγματα, ποὺ κατώρθωσαν νὰ διασώσουν ἀπὸ τὸ ναυάγιο τοῦ ἀεροστάτου. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ροῦχα ποὺ φοροῦσαν, δὲν εἶχαν τίποτε ἄλλο. Ὁ κ. Σπίλετ μόνο, εἶχε κρατήσει τὸ σημειωματάριό του καὶ τὸ ρολόϊ του. Ὅ,τι ἄλλο εἶχαν καὶ δὲν εἶχαν, τὸ εἶχαν πετάξει στὴ θάλασσα γιὰ νὰ ξαλαφρώσουν τὸ ἀεροσκάφος. Κι' ἔτσι, οἱ ἀεροναυαγοὶ τοῦ ἔρημου νησιοῦ, δὲν εἶχαν κὰν ἕνα δεύτερο σπίρτο, ἕνα σουγιά, ἕνα ὅπλο! Τίποτα. Νὰ ἦταν τουλάχιστον κοντά τους ὁ κ. Σμίθ! Αὐτὸς θὰ ἔβρισκε τρόπο μὲ τὸ πρακτικὸ μυαλό του καὶ τὶς ἀπέραντες γνώσεις του νὰ ἀντικαταστήση αὐτὰ ποὺ ἔλειπαν μὲ ἄλλα.

Ἐκεῖνο ποὺ ἔπρεπε νὰ κάνουν ἦταν νὰ ἀνεβοῦν σὲ ἕνα ψηλὸ βουνό, καὶ νὰ ἐξακριβώσουν ἂν βρίσκονταν σὲ νησὶ ἢ σὲ ἤπειρο. Γιατὶ ἂν ἦταν σὲ ἤπειρο, τότε θἄπρεπε νὰ ἀρχίσουν τὴν πορεία ὥσπου νὰ φτάσουν σὲ κατοικημένο μέρος. Ἂν πάλι ἦταν σὲ νησί, θἄπρεπε νὰ ζήσουν σὰν Ροβινσῶνες, ὥσπου νὰ περάση κανένα πλοῖο νὰ τοὺς πάρη— ἂν δηλαδὴ περνοῦσε, γιατὶ κι' αὐτὸ ἦταν ἀμφίβολο...

Γιὰ τὴν ὥρα ὅμως, δὲν μποροῦσαν νὰ κάνουν αὐτὴ τὴν ἐκδρομή, ὡς τὴν

κορυφὴ ἑνὸς ψηλοῦ βουνοῦ. Ἔπρεπε πρῶτα νὰ φᾶνε καλύτερα καὶ νὰ δυναμώσουν. Ἔπρεπε ἐπίσης νὰ πάρουν μαζί τους καὶ μερικὲς προμήθειες.

Γι' αὐτὸ πῆραν τὴν ἀπόφαση ὁ κ. Σπίλετ νὰ μείνη στὶς Καμινάδες καὶ νὰ φυλάη τὴ φωτιά, κι' ὁ Πένκροφ μὲ τὸν Ἕρμπερτ — οἱ δυὸ ἀχώριστοι — νὰ πᾶνε στὸ δάσος γιὰ κυνῆγι.

— Θὰ φτιάσωμε ρόπαλα ξύλινα, εἶπε ὁ Πένκροφ, κι' ἐλπίζω νὰ σκοτώσωμε μερικὰ πουλιά. Πρέπει κιόλας νὰ γυμναστοῦμε στὴ σφεντόνα. Ξέρεις τὶ μπορεῖς νὰ σκοτώσης μὲ σφεντόνα; Ὅ,τι θέλεις!

Ἔτσι, λοιπόν, ὁ Ἕρμπερτ καὶ ὁ Πένκροφ, ὕστερα ἀπὸ σύντομη πορεία, βρέθηκαν πάλι μέσα στὸ ἀπέραντο τροπικὸ δάσος...

Ἐκεῖ, τοὺς ἦταν δύσκολο νὰ προχωροῦν γρήγορα, γιατὶ ἡ βλάστηση ἦταν τόσο πυκνή, ποὺ ἔπρεπε ν' ἀνοίγουν τὸ δρόμο τους μὲ μύριες προφυλάξεις. Ποῦ καὶ ποῦ ἀνακάλυπταν ἴχνη, ποὺ ἔδειχναν καθαρά, πὼς ἀπὸ ἐκεῖ εἶχαν περάσει θηρία. Ἀλλοίμονό τους, ἂν βρίσκονταν ξαφνικά, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουν, στὸ δρόμο καμμιᾶς τίγρης ἢ κανενὸς λιονταριοῦ, ἔτσι ἄοπλοι ποὺ ἦταν. Εὐτυχῶς ποὺ δὲν εἶχαν, γιὰ τὴν ὥρα, κανένα τέτοιο κακὸ συναπάντημα.

Στὸ μεταξὺ εἶχαν συναντήσει ἕνα πλῆθος πουλιά, ποὺ δὲν τοὺς φοβόνταν διόλου, καὶ δὲν ἔφευγαν στὸ διάβα τους. Ἦταν φανερό ὅτι κι' αὐτὰ πρώτη φορὰ ἔβλεπαν ἄνθρωπο.

Ὁ Ἕρμπερτ ἔδειξε τοῦ Πένκροφ ἕνα πουλὶ μὲ μακρύ, μυτερὸ ράμφος, ποὺ πετοῦσε ἀπάνω ἀπὸ ἕνα βάλτο. Ἔμοιαζε σὰν τὴν εὐρωπαϊκὴ ἀλκυόνα, τὸ δικό μας θαλασσοπούλι, μόνο ποὺ τὰ φτερά του εἶχαν μιὰ λάμψη μεταλλικὴ καὶ ἦταν μεγαλύτερο.

— Αὐτὸ τὸ πουλὶ λέγεται «ζακαμάρ», εἶπε.

— Καὶ τρώγεται;

— Καὶ βέβαια! Ἀρκεῖ νὰ τὸ πιάσης...

— Νὰ δοῦμε! εἶπε ὁ ναυτικός. Θὰ πλουτίσωμε τὶς γνώσεις μας τρώγοντας ζακαμὰρ στὴ σούβλα; Ἢ θὰ πετάξη καὶ θὰ μείνωμε ἀμαθέστατοι;

Ὁ Ἕρμπερτ σήκωσε μιὰ πέτρα καὶ τὴν πέταξε μὲ δύναμη καὶ μὲ ἀκρίβεια στὸ φτερωτὸ στόχο. Πέτυχε τὸ πουλὶ στὴ φτερούγα, μὰ τὸ χτύπημα δὲν ἦταν τόσο δυνατὸ γιὰ νὰ τὸ σκοτώση καὶ τὸ ζακαμὰρ ἄνοιξε τὶς φτεροῦγες του καὶ πέταξε πιὸ πέρα.

— Τί ἀδέξιος ποὺ εἶμαι! εἶπε ὁ Ἕρμπερτ.

— Ὄχι δά! τὸν παρηγόρησε ὁ ἀγαθὸς ναυτικός. Μιὰ φορά, τὸ χτύπησες! Μὴ κοιτᾶς, ποὺ δὲν τὸ σκότωσες. Ἄλλη φορὰ θὰ εἶσαι πιὸ τυχερός.

Καθὼς προχωροῦσαν μέσα στὸ δάσος, τὰ δέντρα ἦταν ψηλότερα καὶ ἀραιότερα. Ποτέ τους δὲν εἶχαν δῆ τόσο ὡραία, τόσο μεγαλοπρεπῆ δέντρα. Κανένα ὅμως δὲν ἔκανε καρποὺς ποὺ νὰ τρώγωνται. Ἦταν ὅλα κωνοφόρα!

Ἐκείνη τὴ στιγμή, ἕνα κοπάδι μικρὰ πουλιὰ μὲ ζωηρόχρωμα φτερὰ καὶ ὄμορφες, μακρυὲς οὐρές, πέρασε σὰν νέφος ἀπὸ ἐμπρός τους. Ὁ Ἕρμπερτ ἔσκυψε καὶ μάζεψε ἕνα πούπουλο ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ εἶχαν πέσει στὸ διάβα τους. Τὸ κοίταξε προσεχτικὰ κι' ὕστερα εἶπε:

— Αὐτὰ τὰ πουλιά, εἶναι «κουρουκού».

— Θὰ προτιμοῦσα νὰ ἦταν μπεκάτσες ἢ ὀρτύκια! εἶπε ὁ Πένκροφ.

— Δὲν ἔχεις δίκηο. Τὰ κουρουκοὺ εἶναι τὸ ἴδιο νόστιμα, ὅπως οἱ μπεκάτσες, οἱ τσίχλες ἢ τὰ ὀρτύκια. Θεωροῦνται κυνῆγι ἐκλεκτό. Καὶ δὲν εἶναι

Ὁ Ἕρμπερτ χτυπώντας δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μὲ τὸ ρόπαλο, κατάφερε νὰ σκοτώση ἀρκετὰ πουλιά.

διόλου δύσκολο νὰ σκοτώση κανεὶς μερικά, γιατὶ δὲν εἶναι ἔξυπνα πουλιά.

Οἱ δυὸ φίλοι περίμεναν νὰ δοῦν ποῦ θὰ στεκόταν τὸ κοπάδι. Τὰ κουρουκοὺ εἶχαν πιαστῆ στὰ χαμηλότερα κλαδιὰ μερικῶν δέντρων καὶ περίμεναν νὰ περάσουν τίποτα ἔντομα — ποὺ φυσικὰ πετοῦν χαμηλά — γιὰ νὰ τὰ χάψουν..

Ὁ Πένκροφ κι' ὁ Ἕρμπερτ σήκωσαν τὰ ρόπαλά τους καὶ χτυπῶντας δεξιὰ κι' ἀριστερά, κατάφεραν νὰ σκοτώσουν ἀρκετὰ ἀπ' αὐτά, πρὶν καταλάβουν ἐκεῖνα τὰ χαζοπούλια τὶ συμβαίνει... Ὅταν τὸ κατάλαβαν καὶ πέταξαν μακρυά, ἦταν πολὺ ἀργά...

— Αὐτὸ εἶναι κυνῆγι γιὰ κυνηγοὺς σὰν ἐμᾶς! ἔκανε ἐνθουσιασμένος ὁ Πένκροφ. Ὄχι μὲ ρόπαλα, ἀλλὰ καὶ μὲ τὰ χέρια μπορεῖς νὰ πιάσης αὐτὰ τὰ ἔξυπνα πουλιά!

Λίγο παρακάτω ὅμως, τράβηξαν τὴν προσοχή τους κάτι πουλιά, ποὺ κι' αὐτὰ πετοῦσαν χαμηλά. Ἦταν στὸ μέγεθος σὰν μεγάλες καλοθρεμμένες κότες, μὲ μικρὸ κεφάλι κι' ὄχι πολὺ πλατειὲς φτεροῦγες.

— Νὰ πουλὶ περίφημο γιὰ ψητό! φώναξε ὁ Ἕρμπερτ. Εἶναι ἀγριοπουλάδες. Τὸ κρέας τους εἶναι πιὸ νόστιμο ἀπὸ τῆς ἀγριόκοτας. Μόνο, ποὺ δὲν πιάνονται τόσο εὔκολα σὰν τὰ κουρουκού!

Οἱ δυὸ φίλοι ἐπεχείρησαν πολλὲς φορὲς νὰ σκοτώσουν καμμιὰ ἀγριοπουλάδα μὲ τὰ ρόπαλά τους ἢ πετώντας τους πέτρες.. Γρήγορα ὅμως εἶδαν ὅτι δὲν γίνεται τίποτα...

— Μοῦ φαίνεται πὼς δὲν πρόκειται νὰ φᾶμε ἀγριοπουλάδα! εἶπε ὁ Ἕρμπερτ ἀπογοητευμένος.

— Στάσου δά! τὸν ἔκοψε ὁ Πένκροφ. Δὲν ἔχω πῆ τὴν τελευταία μου λέξη. Λὲς αὐτὰ τὰ κουτορνίθια νὰ εἶναι πιὸ ἔξυπνα ἀπὸ τὸν Πένκροφ; Ἀφοῦ δὲν κυνηγιοῦνται μὲ τὰ ρόπαλα, θὰ τὰ ψαρέψουμε μὲ... πετονιά!

— Μὲ πετονιά;

— Μὲ πετονιά. Σὰν ψάρια! Τώρα θὰ δῆς!

Κι' ὁ ἄξιος ναυτικὸς ἄρχισε νὰ κόβη μακρυὲς περικοκλάδες ποὺ ἦταν στέρεες σὰν σπάγγοι, καὶ νὰ τὶς δένη τὴ μιὰ μὲ τὴν ἄλλη. Ὕστερα ἔκοψε ἀπὸ ἕνα θάμνο κάτι μεγάλα, στριφτά, γερὰ ἀγκάθια, καὶ τάδεσε στὴν ἄκρη.

— Αὐτὰ εἶναι τ' ἀγκίστρια! ἐδήλωσε τοῦ Ἕρμπερτ.

— Καὶ τὶ δόλωμα θὰ βάλης;

— Τώρα θὰ δῆς!

Κι' ὁ Πένκροφ, ἀφοῦ ἔψαξε στὴ ρίζα ἑνὸς δέντρου, τράβηξε ἀπὸ τὸ πλούσιο, νοτισμένο χῶμα, κάτι κοκκινωπὰ παχουλὰ σκουλίκια.

— Δὲν φαντάζομαι οἱ ἀγριοπουλάδες νὰ μὴν πιαστοῦν μὲ τέτοιο δόλωμα, εἶπε.

Ὁ ναυτικὸς εἶχε βάλει στὸ μάτι τὶς φωλιὲς τῶν πουλιῶν ποὺ κυνηγοῦσαν. καὶ ἀπόθεσε τ' ἀγκίστρια του κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα ποὺ ἦταν στημένες.

Ὕστερα κρατῶντας τὴν ἄκρη ἀπὸ τὶς πετονιές του, πῆγε καὶ κρύφτηκε μὲ τὸν Ἕρμπερτ πίσω ἀπὸ κάτι θάμνους.

Περίμεναν ἀρκετὴ ὥρα — κάπου μισὴ ὥρα ἢ τρία τέταρτα — ἀλλὰ καμμιὰ ἀπὸ τὶς ἀγριοπουλάδες ποὺ πηγαινοέρχονταν ἀπὸ τὶς φωλιὲς στὸ δάσος δὲν ἀποφάσιζε νὰ «τσιμπήση». Καὶ τοῦ κάκου ἔσερνε ἐλαφρὰ ὁ Πένκροφ τὶς πετονιὲς γιὰ νὰ κάνη τὰ πουλιὰ νὰ νομίσουν πὼς τὰ σκουλίκια ἦταν ζωντανά... Οἱ δυὸ φίλοι εἶχαν ἀρχίσει νὰ ἀπογοητεύωνται, ὅταν, ξαφνικά, μιὰ ἀγριοπουλάδα χύμηξε στὸ ἔδαφος, ἅρπαξε καὶ κατάπιε ἕνα σκουλίκι μαζὶ καὶ τ' ἀγκάθι. Τὴν ἴδια σχεδὸν στιγμὴ τρεῖς ἄλλες ἔχαφταν τ' ἄλλα τρία δολώματα. Ὁ ναυτικὸς πλησίασε μὲ τὸ ρόπαλό του καὶ τὶς σκότωσε γιὰ νὰ μὴν προφτάσουν νὰ ὑποφέρουν. Τὸ πρόσωπό του ἔλαμπε ἀπὸ χαρὰ καὶ περηφάνεια. (Ἀκολουθεῖ)

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΓΡΑΜΜΕΝΟ ΓΙΑ ΤΗΝ "ΠΑΙΔΟΠΟΛΙ„ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΛΚΗ ΤΡΟΠΑΙΑΤΗ

Τό "Κοτσανάκι„

Είχαμε ένα συμμαθητή στό σχολείο — μᾶς είχε διηγηθῆ μιά φορά, στά μικρά μας χρόνια, ὁ θεῖος Παντελῆς — πού τόν παιδεύαμε τόν ἄμοιρο... Τοῦ «ψήναμε τό ψάρι στά χείλη», πού λένε... Γιατί, θά μέ ρωτήσετε; Ἔτσι, ἀπό παιδιάστικη ἐπιπολαιότητα, γιά νά κάνουμε τόν ἔξυπνο, γιά νά δείχνουμε τή δύναμή μας ἀπέναντι σ' ἕναν ἀδύνατο, χωρίς νά καταλαβαίνουμε ὅτι ἡ μεγαλύτερη δύναμη στόν ἄνθρωπο εἶναι τό νά εἶναι καλός στό διπλανό του.

—Ἐκεῖνος λοιπόν, ὁ φτωχός ὁ Μιχαλάκης... Μιχαλάκη ἔλεγαν τό συμμαθητή τοῦ θείου μας. Σιγά-σιγά, μέ τά λόγια του, τόν πλάθαμε μέ τή φαντασία μας καί τόν στεριώναμε μπροστά μας. Ἕνα φτωχό κι' ἀδύνατο παιδί, βασανισμένο ἀπό τή φτώχεια καί τή δυστυχία, γεμάτο ἀπό καλωσύνη, ἀδύνατο κι' ἀνήμπορο μπροστά στούς δυνατούς. Κι' ὅλη τήν ὥρα φοβισμένο. Πήγαινε στήν ἴδια τάξη μέ τό θεῖο Παντελῆ. Μπορεῖ νά ἦταν καί πιό μεγάλο στά χρόνια ἀπό τ' ἄλλα παιδιά τῆς τάξης του, ὅμως, ἡ φτώχεια καί ἡ δυστυχία τό ἔκαναν νά φαίνεται τόσο ἀδυνατούλι, πού ἔμοιαζε γιά μικρότερο.

— Τόν θυμᾶμαι σάν τώρα δά..., συνέχιζε τήν ἴδια ὥρα ὁ θεῖος Παντελῆς. Τό ἀδύνατο προσωπάκι του, τά φοβισμένα μάτια του, τά φτωχά του ρουχαλάκια. Σάν πρωτόρθε στήν τάξη, ὁ δάσκαλος τό εἶχε βάνει νά κάτση στά πίσω θρανία. Μά ἦταν κοντός, ὁ ἄμοιρος, κι' ἐμεῖς πού καθόμαστε μπροστά, τόν ἐμποδίζαμε μέ τό μπόϊ μας νά βλέπη καί νά παρακολουθῆ τό δάσκαλο. Ὅλη τήν ὥρα, λοιπόν, ἀνασηκωνόταν στό θρανίο του ὁ Μιχαλάκης, ὅλη τήν ὥρα τέντωνε τό κοτσάνι τοῦ ἀδύνατου λαιμοῦ του, γιά νά ξεπερνάη τά κεφάλια μας καί νά φτάνη ἡ ματιά του ὡς τήν ἕδρα. Αὐτό τό ἀδύνατο λαιμάκι του

— Γιά νά κοιμᾶσαι ἔρχεσαι παιδί μου στό σχολεῖο; τοῦ εἶχε πῆ καθώς εἶχε σταθῆ πάνω ἀπ' τό κεφάλι του.

Εἶχε ξαφνιαστῆ τότε τό «κοτσανάκι» κι' εἶχε κατακοκκινήση—παράξενο πῶς εἶχε βρεθῆ τόσο πολύ αἷμα στό ὠχρό, κιτρινιάρικο πρόσωπο τοῦ Μιχαλάκη! Ἄλλο πού δέ θέλαμε κι' ἐμεῖς γιά νά σηκώσουμε φωνή καί νά κάνουμε φασαρία... Τόσο πού ὁ δάσκαλός μας, πού σπάνια θύμωνε, εἶχε ἁρπάξει τόν Περικλῆ—γιατί αὐτός πρωτοστατοῦσε στή φασαρία—ἀπό τ' αὐτί καί λίγο ἔλειψε νά τοῦ τό ξεκολλήση!

Εἶχε θυμώσει ὁ δάσκαλός μας. Κι' ὅταν ξαναβρέθηκε στήν ἕδρα του, πῆρε τήν ἀπόφασή του, πού τήν ἀνάγγειλε τήν ἴδια στιγμή:

—Ἐσύ, μικρέ, πού κοιμᾶσαι ἐκεῖ κάτω... πῶς σέ λένε...

— Κοτσανάκι..., εἶχε ἀποκριθῆ τότε μέ μιά φωνή ὅλη ἡ τάξη. Κι' ὁ δάσκαλός μας, εἶχε χρειαστῆ νά χτυπήση δυνατά τή ρήγα του ἀπάνω στήν ἕδρα.

— Νά ἔρθης νά κάτσης στά πρῶτα θρανία.., εἶπε στό Μιχαλάκη, ἀνάμεσα ἀπό τίς φωνές καί τό βουητό πού ἀνάδινε ὅλη ἡ τάξη. Ἔτσι, τό «κοτσανάκι» εἶχε βρεθῆ ἀπό τά πίσω θρανία, στά πρῶτα. Τώρα, δέν ἦταν πιά ἀναγκασμένο ν' ἀνασηκώνεται στό θρανίο του καί νά τεντώνη σάν πρίν τό λαιμουδάκι του. Στίς πρῶτες ὧρες καθόταν ἥσυχο καί προσεχτικό στή θέση του. Ἔμοιαζε νά εἶναι προσηλωμένο στήν παράδοση. Σάν κόντευε ὅμως τό μεσημέρι, τά μάτια του ἄρχιζαν νά θαμπώνουν καί τό κεφάλι του νά μή μπορεῖ νά στέκεται ἴσο ἀπάνω στό κοτσάνι τοῦ λαιμοῦ του. Ἄρχιζε νά γέρνη πότε δεξιά καί πότε ἀριστερά. Ὡστόσο, κάθε φορά, στήν κρίσιμη ὥρα, πού ἦταν ἕτοιμο νά γείρη ὁλότελα πάνω στό θρανίο, τήν τελευταία

θά τό θυμᾶμαι ὅσο ζῶ. Ἦταν σάν... κοτσάνι. Αὐτή τήν παρομοίωση τήν ἔκανε γιά πρώτη φορά ἕνας συμμαθητής μας, ὁ Περικλῆς — ἕνα πειραχτήριο πού δέν τόν ἔφτανε κανένας στή διαβολιά... Καί σιγά-σιγά ξεχάσαμε τό ὄνομα τοῦ φτωχοῦ συμμαθητῆ μας. Τόν πρωτόπε «κοτσανάκι» ὁ Περικλῆς καί τοῦ ἔμεινε. Κι' ἀπό ἐκείνη τήν ἡμέρα δέν τόν ξανάπαμε μέ τ' ὄνομά του. Τόν φωνάζαμε ὅλοι «κοτσανάκι»...

Γι' αὐτό τό «κοτσανάκι» μᾶς εἶχε μιλήσει ἐκείνη τήν ἡμέρα ὁ θεῖος Παντελῆς. Ὄχι ἔτσι, στά καλά καθούμενα. Σέ κάθε σχολεῖο, στήν κάθε τάξη, θά βρεθῆ πάντα ἕνας Μιχαλάκης, ἕνα «κοτσανάκι», πού τ' ἄλλα, τά «ἔξυπνα» παιδιά, τό παιδεύουν καί τό τυραννοῦν — ἄν εἶναι «ἐξυπνάδα» νά τυραννᾶς τό διπλανό σου. Εἴχαμε, λοιπόν κι' ἐμεῖς ἕνα τέτοιο «κοτσανάκι» στήν τάξη μας. Αὐτή τή στιγμή, ὁ ἀδερφός μου κι' ἐγώ, μήτε καί θυμόμαστε ποιό ἦταν τ' ὄνομά του καί ποιό τό «παρατσοῦκλι» πού τοῦ εἴχαμε κολλήσει. Ἐκεῖνο πού δέν εἴχαμε ξεχάσει, εἶναι ὅτι τό παιδεύαμε τό φτωχό μέ τίς ἀνόητες «ἐξυπνάδες» μας. Κάτι λόγια εἶχαν φτάσει στ' αὐτιά τοῦ θείου Παντελῆ, γι' αὐτό μᾶς διηγήθηκε τήν ἱστορία τοῦ δικοῦ του συμμαθητῆ.

Τό «κοτσανάκι»... Ἀκούγοντας τό θεῖο Παντελῆ, νομίζαμε ὅτι τό βλέπαμε ἀπ' τό θρανίο ὅπου καθόταν ν' ἀνασηκώνεται στή θέση του καί νά τεντώνη ὁλοένα τό λαιμάκι του...

—Ἀνασηκωνόταν στή θέση του τό «κοτσανάκι», τέντωνε τό λαιμάκι του— συνέχιζε τώρα ὁ θεῖος Παντελῆς—κι' ἐμεῖς, ἀντί νά προσέχουμε στό μάθημα, γυρίζαμε ὅλην τήν ὥρα πίσω τά κεφάλια μας, γιά νά παρακολουθοῦμε αὐτή του τήν προσπάθεια, πού ἦταν γεμάτη ἀγωνία. Ὁ Περικλῆς, μάλιστα, πού καθόταν ἕνα θρανίο πιό μπροστά ἀπό τό Μιχαλάκη, ἀνασηκωνόταν κι' αὐτός ὅλην ὥρα στή θέση του, γιά νά του γίνεται ἀκόμη μεγαλύτερο ἐμπόδιο—ὁ Περικλῆς ἦταν τό ποιό ψηλό παιδί στήν τάξη—καί νά τοῦ μεγαλώνη τήν ἀγωνία του. Αὐτό, γινόταν κάθε μέρα στήν τάξη, τίς πρῶτες ὧρες. Γιατί στό τέλος τό «κοτσανάκι» κουραζόταν. Ἔπαυε νά τεντώνη τό λαιμάκι του καί καμμιά φορά ἔγερνε κουρασμένο τό κεφάλι ἀπάνω στό θρανίο καί δέν πρόσεχε πιά στό μάθημα. Καμμιά φορά ἀποκοιμόταν κιόλας. Ἔτσι μισοκοιμισμένο τό ἔπιασε μιά μέρα ἀπάνω στό μάθημα ὁ δάσκαλος.

στιγμή τὄβλεπες νά τινάζεται ξαφνικά, γιά νά σωθῆ καί νά κρατηθῆ στητό στή θέση του.

— Δέν κοιμᾶσαι ὅσο πρέπει σπίτι σου, παιδί μου.., τοῦ εἶχε πῆ μιά φορά ὁ δάσκαλός μας—πιό πολύ ἀπό συμπόνοια καί λιγότερο γιά μάλωμα.

— Πῶς δέν κοιμᾶμαι, Κύρι... εἶχε ψιθυρίσει τότε, ἐνῶ γινόταν κατακόκκινο, τό «κοτσανάκι». Κι' ὅμως μέσα στά φοβισμένα μάτια του, διάβαζες μιά διάθεση γιά ὕπνο ἀπέραντη...

— Δέν ξέραμε τίποτα γιά τό σπίτι τοῦ συμμαθητῆ μας—ἔλεγε τώρα ὁ θεῖος Παντελῆς. Κάποτε μᾶς εἶχε μιλήσει ὁ ἴδιος γιά τή μητέρα του. Μπορεῖ νά μήν εἶχε πατέρα. Μπορεῖ πάλι, ἡ μητέρα του νά παιδευόταν σκληρά γιά νά τό μεγαλώση... Ἐμᾶς, ὅμως, δέ μᾶς ἔνοιαζε τίποτα γιά ὅλ' αὐτά. Ἐμᾶς μᾶς ἔφτανε πού εἴχαμε βρῆ ἕνα παιχνίδι σ' ἐκεῖνο τό ἀδύνατο ἀνθρωπάκι, γιά νά παίζουμε μαζί του καί νά τό βασανίζουμε.

Νά παίζουμε μαζί του... Μήπως τό καταδεχτήκαμε ποτέ νά παίξη κι' αὐτό σάν παιδί, σάν ἄνθρωπος, μαζί μας; Κι' ἄς διψοῦσε γιά παιγνίδια—τό βλέπαμε—τό φτωχούλι... Στά διαλείμματα, τό «κοτσανάκι» ἔτρεχε ξοπίσω μας. Ἐμεῖς, ὅμως, τό ἀποφεύγαμε καί

τὸ ἀποδιώχναμε. Ἢ ἂν καμμιὰ φορὰ τὸ δεχόμαστε νὰ παίξη μαζί μας τὸ κρυφτούλι ἢ τὰ σκλαβάκια, αὐτὸ γινόταν γιὰ νὰ βρίσκουμε μιὰν ἀφορμὴ νὰ τὸ παιδεύουμε ἀκόμη πιὸ πολύ. Γιὰ νὰ τὸ βάλουμε νὰ τὰ φυλάξη μὲ τὶς ὧρες στὸ κρυφτὸ ἢ νὰ τὄχουμε μόνιμο «σκλαβάκι». Κι' ὅμως τὸ «κοτσανάκι» χαιρόταν ἀκόμη καὶ μ' αὐτὴ τὴν ἄδικη μεταχείριση ποὺ τοῦ κάναμε. Τοῦ ἔφτανε ποὺ ἔπαιζε μαζί μας—κι' ἂς τὸ μεταχειριζόμαστε γιὰ «σκλάβο», ἐμεῖς, οἱ ἀνόητοι «τύραννοί» του. . .

Περνοῦσε ἔτσι ὁ καιρός. Κόντευαν οἱ Ἀποκρηές. Πῶς τὶς θυμᾶμαι ἐκεῖνες τὶς Ἀποκρηές... Θὰ ντυνόμαστε —ὁ Περικλῆς, ἐγώ, ὁ Γιαννάκης, ὁ Στέφανος κι' ἕνα σωρὸ ἄλλοι συμμαθητές μου, μασκαράδες καὶ θὰ παίρναμε μπάλα τὰ συγγενικὰ καὶ τὰ φιλικά μας σπίτια. Τὸ «κοτσανάκι» ποὺ εἶχε πάρει εἴδηση τὰ σχέδιά μας, εἶχε βαλθῆ νὰ μᾶς παρακαλάη νὰ τὸ πάρουμε μαζί μας.

—Αὐτὸ μᾶς ἔλειπε νὰ πάρουμε μαζί μας καὶ τὸ «κοτσανάκι»..., εἶχαν πῆ περιπαιχτικὰ ἕνα, δυὸ παιδιὰ ἀπὸ τὴν παρέα. Εἴμαστε ἕτοιμοι νὰ συμφωνήσουμε κι' οἱ ἄλλοι μαζί του, μὰ ὁ Περικλῆς εἶχε ἀντίθετη γνώμη. Ὄχι γιατὶ εἶχε λυπηθῆ τὸ φτωχὸ παιδί, τὸ «κοτσανάκι», ποὺ μᾶς παρακαλοῦσε σχεδὸν μὲ δάκρυα στὰ μάτια.

—Καὶ δὲν τὸ παίρνουμε μαζί μας γιὰ νὰ «σπάσουμε κέφι»; Ποιὸν θὰ σταυρώνουμε στὸ δρόμο, ἂν δὲν ἔχουμε τὸ «κοτσανάκι» μαζί μας.., εἶχε πῆ ὁ Περικλῆς κι' ἡ γνώμη του ἔγινε δεκτή. Εἴπαμε στὸ φτωχὸ παιδὶ ποὺ θὰ μᾶς συναντοῦσε τὴν ὡρισμένη μέρα ποὺ θὰ ντυνόμαστε μασκαράδες. Καὶ σὰν μαζευτήκαμε στὸ σπίτι τοῦ Περικλῆ μασκαρεμένοι—ἄλλος ντυμένος φασουλῆς, ἄλλος στρατηγός, ἄλλος ναύαρχος, ὁ καθένας μὲ ξεχωριστό, ἀπὸ πρὶν συμφωνημένο μασκάρεμα—εἴδαμε καὶ τὸ φτωχὸ τὸ «κοτσανάκι» νὰ φτάνη μπαμπουλωμένο μ' ἕνα μποξᾶ τῆς μάνας του κι' ἕνα χάρτινο μοῦτο γιὰ μασκαράτα...Τί ἀνορθογραφία ποὺ παρουσίαζε τὸ φτωχὸ του μασκάρεμα μπροστὰ στὶς δικές μας φανταχτερές, ἀποκρηάτικες φορεσιές. Πῶς θὰ τὸ κουβαλάγαμε μαζί μας μὲ τὸ τρύπιο σάλι τῆς μάνας του... Μὰ ὁ Περικλῆς εἶχε τὴν ἴδια ὥρα μιὰ ἰδέα. Ἔτρεξε καὶ πῆρε καπνιὰ ἀπὸ τὴν καμινάδα τοῦ τζακιοῦ τους, καὶ στριμώχνοντας τὸ «κοτσανάκι» σὲ μιὰ γωνιά, βάλθηκε νὰ πασαλείβη τὸ κιτρινιάρικο μουτράκι τοῦ φτωχοῦ παιδιοῦ. Ὁ μποξᾶς περίσευε. Τοῦ τὸν πέταξε ἀπὸ τὶς πλάτες—κανένας μας δὲ γνοιάστηκε ποὺ θὰ κρύωνε δίχως τὸ σάλι τὸ ἄμοιρο παιδὶ—τοῦ ἔβαλε καὶ κάτι φτερὰ στὸ κεφάλι γιὰ νὰ παρασταίνη τὸν «ἄγριο»—ἄγριος ἐκεῖνο τὸ ἀρνί, τὸ «κοτσανάκι»...—κι' ἔτσι, ἔχοντάς το στὴ μέση, βγήκαμε στὸ δρόμο.

Τὸ κοτσανάκι κατρακύλησε στην κατηφορα σὰν τόπι..

Ἔκανε κρύο δυνατὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα. Εἶχε χιονίσει ἀπὸ μέρες πρὶν κι' οἱ δρόμοι ἦταν ἀκόμη κοκκαλιασμένοι καὶ γλυστεροί. Ἐμεῖς, κάτω ἀπὸ τὸ μασκάρεμά μας, εἴμαστε βαρειὰ ντυμένοι ὁ καθένας, ἔτσι ποὺ δὲν αἰσθανόμαστε τὸ κρύο. Τὸ «κοτσανάκι» τουρτούριζε κάτω ἀπὸ τὰ τριμμένα ρουχαλάκια του. Μὰ κανένας μας δὲν τὸ πρόσεξε, οὔτε καὶ τὸ ἴδιο παραπονιόταν γι' αὐτό. Τοῦ ἔφτανε ποὺ ἦταν μαζί μας, παρέα μας, μασκαρᾶς, μὲ φοῦμο στὸ πρόσωπο καὶ φτερὰ στὸ κεφάλι...

Εἶχε ἀρχίσει κιόλας νὰ νυχτώνη. Ἐμεῖς τρέχαμε στὸ δρόμο γιὰ νὰ παίξουμε—ἔτρεχε καὶ τὸ «κοτσανάκι» ξοπίσω μας γιὰ νὰ ζεσταίνεται καὶ γιὰ νὰ μᾶς προφταίνη.

—Περιμένετε καὶ μένα... Περιμένετε καὶ μένα.., μᾶς φώναζε κάθε τόσο.

Κάποια στιγμή, ἔνοιωσα τὸ λαχάνιασμά του πλάϊ μου. Εἴχαμε βρεθῆ τρέχοντας στὸ ὕψος μιᾶς ἀνηφόρας κι' εἴμαστε ἕτοιμοι νὰ τραβήξουμε τὴν κατηφοριὰ ποὺ ἄρχιζε μπροστά μας. Τὸ «κοτσανάκι» ἔτρεχε τώρα δίπλα μου. Ὁ διάβολος ἔσπρωξε ἐκείνη τὴν ὥρα τὸ χέρι μου κι' ὅπως εἶχα κοντά μου τὸ Μιχαλάκη, τοῦ δίνω μιὰ μὲ ὅλη τὴ δύναμη τοῦ χεριοῦ μου καὶ τὸ «κοτσανάκι» κατρακυλάει στὴν κατηφόρα σὰν τόπι. Ἀλλαλάξανε τ' ἄλλα παιδιά, καθὼς τὸ εἶδαν νὰ κατρακυλάη στὴν κοκκαλιασμένη κατηφόρα. Δὲν πρόφτασα νὰ χαρῶ τὸ κατόρθωμά μου. Τὸ γέλιο πάγωσε πρὶν ἀνθίση στὰ χείλη μου καὶ στὰ χείλη τῶν συμμαθητῶν μου. Γιατὶ τὸ «κοτσανάκι», ἀφοῦ κατρακύλησε κάμποσα μέτρα, ἔμεινε ἀκίνητο ἐκεῖ ποὺ σταμάτησε. Δὲ γύρεψε ν' ἀνασηκωθῆ. Τρέξαμε ὅλοι γύρω του. Σκύψαμε ἀπὸ πάνω του. Δὲ σάλευε. Τρομαγμένος γονάτισα κοντά του. Ἤμουν ὁ φταίχτης, ὁ ἔνοχος, ἐγὼ ἤμουν ποὺ τὸ εἶχα γκρεμίσει τὸ φτωχὸ παιδί... Τοῦ ἀνασήκωσα σὰν τρελλὸς τὸ κεφάλι. Γύρεψα νὰ ἰδῶ τὰ μάτια του. Τὰ εἶδα κλειστὰ κι' ἐκεῖ δά, κοντὰ στὸ δεξὶ ριζαύτι, ἕνα μικρὸ κόκκινο αὐλάκι, κυλοῦσε αἱμάτινη κλωστή, ἀπάνω στὸ φοῦμο ποὺ σκέπαζε τὸ πρόσωπό του. Αἷμα... Τὰ μάτια μου θάμπωναν, τὸ μυαλό μου θόλωσε... Εἶχα σκοτώσει ἕναν ἄνθρωπο... Ὁ τρόμος ἀνέβαινε καὶ δάγκωνε τὴν καρδιά μου...

Τ' ἄλλα παιδιὰ τῆς παρέας σκόρπισαν τρομαγμένα μακριά μας. Ὁ Περικλῆς κι' ἐγὼ εἴχαμε ἀπομείνει μοναχὰ κοντὰ στὸ «κοτσανάκι». Ἐμεῖς ποὺ τὸ βασανίζαμε χειρότερα ἀπ' τοὺς ἄλλους στὸ σχολειό. Ἐγὼ δὲν ἔβγαλα μιλιά. Πιὸ ψύχραιμος ἀπὸ μένα ὁ Περικλῆς εἶχε σκύψει κι' ἀκούμπαγε τὸ αὐτί του στὸ στηθάκι τοῦ πεσμένου παιδιοῦ. Κι' ἄξαφνα ἄκουσα τὴ φωνὴ τοῦ Περικλῆ:

—Ἀνασαίνει, Παντελῆ... ἄκουσα τὴν καρδιά του νὰ χτυπάη..

Γιὰ τὸ τί ἔγινε ὕστερα θὰ ρωτῆστε; Ἔζησε τὸ «κοτσανάκι», παιδιά μου. Τὸ πήγαμε στὸ φαρμακεῖο, τὸ συνεφέραμε κι' ἀπὸ ἐκεῖ τὸ πήγαμε σπίτι του. Εἴδαμε ἀπὸ κοντὰ τὴ φτώχεια του. Γνωρίσαμε καὶ τὴ μανούλα του. Μιὰ φτωχειά, βασανισμένη γυναίκα, ποὺ γι' αὐτὴν ὁ γιός της—ὅπως καὶ σὲ κάθε μάνα—ἦταν τὸ ἄστρο της κι' ὁ ἥλιος της μέσα στὸ σκοτάδι τῆς ζωῆς της. Τί καλὸς ἄνθρωπος ποὺ ἦταν ἐκείνη ἡ γυναίκα... Ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ θρῆνο της, ἔβρισκε τὸν τρόπο νὰ μιλάη σὲ μένα καὶ στὸν Περικλῆ.

—Ἄχ, πῶς σᾶς ἀγαπάει ὁ γιός μου, παιδάκια μου, μᾶς ἔλεγε. Ὅλη τὴν ὥρα μοῦ μιλάει γιὰ σᾶς. Ξέρω ὅλωνῶν σας τὰ ὀνόματα. Ξέρω πὼς τὸ ἀγαπᾶτε καὶ παίζετε μαζί του...

Αὐτὰ κι' ἄλλα μᾶς ἔλεγε ἡ μητέρα του κι' ἐμεῖς ἔνοχοι, καθὼς εἴμαστε, σκύβαμε τὸ κεφάλι καὶ ντρεπόμαστε νὰ τὴν κοιτάξουμε κατάματα, γιατὶ ξέραμε ποιοὶ εἴμαστε, τί ἀξίζαμε, πῶς εἴχαμε φερθῆ στὸ παιδί της. Ἐμεῖς τὸ τυραννούσαμε κι' αὐτὸ μᾶς ἀγαποῦσε, μᾶς λάτρευε. Καταλαβαίναμε ἀκόμη τί σπουδαῖο παιδὶ ἦταν ὁ Μιχαλάκης. Γι' αὐτὸ ἔπρεπε νὰ ζήση τὸ παιδάκι της, δὲν ἔπρεπε νὰ χαθῆ τὸ «κοτσανάκι».

Μέρες καὶ μέρες πάλαιψε μὲ τὸ θάνατο. Χώρια ἀπὸ τὸ αἷμα ποὺ εἶχε χάσει ἀπ' τὴν πληγή, εἶχε πουντιάσει κιόλας τὸ φτωχὸ ἀπ' τὴν παγωνιά, γδυτὸ καθὼς τὸ εἴχαμε τραβήξει μαζί μας ἐκεῖνο τὸ ἀπόγευμα. Δὲν ἔλειψα στιγμὴ ἀπ' τὸ κεφάλι τοῦ ἀρρώστου. Κι' ἔρχονταν καὶ τὸν ἔβλεπαν καὶ τ' ἄλλα παιδιὰ ἀπ' τὸ σχολεῖο—ὅσα τὸν εἶχαν βασανίσει τὸν καιρὸ ποὺ ἦταν καλά. Κι' ἐκεῖνο ἄνοιγε τὰ μάτια του, μᾶς γνώριζε καὶ τὰ ξανάκλεινε χαμογελώντας εὐτυχισμένο ποὺ τὸν ἀγαποῦσαν οἱ συμμαθητές του. Τώρα τὸν ἀγαπούσαμε ὅλοι, αὐτὸ ἦταν ἡ ἀλήθεια. Κι' ὅταν χρειάστηκε νὰ τοῦ

δώσουμε τὸ αἷμα μας, γιὰ ν' ἀναπληρώση τὸ δικό του ποὺ εἶχε χάσει, ὅλοι μας βρεθήκαμε πρόθυμοι νὰ τοῦ δώση ὁ καθένας τὸ δικό του στὴ μετάγγιση ποὺ τοῦ κάνανε...

—Ἐσὺ ἔδωσες τὸ αἷμα σου στὸ «κοτσανάκι», θεῖε Παντελῆ... ἔκανε ὄχι ρωτώντας, γιατὶ ἦταν σίγουρος γιὰ τὴν ἀπάντηση ποὺ θάπαιρνε, ὁ ἀδερφός μου...

Ἔμεινε σιωπηλὸς γιὰ λίγο ὁ θεῖος Παντελῆς.

—Ἐγώ, παιδί μου...

Καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ ἐπρόσθεσε, σὰν νὰ μιλοῦσε στὸν ἑαυτό του κι' ὄχι σ' ἐμᾶς ποὺ τὸν ἀκούγαμε.

- Τὸ αἷμα σου πρέπει νὰ τὸ δίνης στὸ συνάνθρωπό σου ποὺ τὸ ἔχει ἀνάγκη, ἀκόμη κι' ἂν δὲν τοῦ τὸ χρωστᾶς. Πιὸ πολὺ ὅταν τὸ χρωστᾶς. Ὅπως ἐγὼ στὸ Νικήτα...

— Στὸ Νικήτα..., εἴχαμε κάνει μὲ ἔκπληξη ἐμεῖς. Μὰ δὲ μᾶς εἶπες ὅτι τὸν ἔλεγαν Μιχαλάκη τὸ συμμαθητή σου, θεῖε Παντελῆ;

Κούνησε χαμογελώντας τότε τὸ κεφάλι ὁ θεῖος Παντελῆς. Καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ τὰ μάτια του εἶχαν πάει κι' εἶχαν καρφωθῆ σ' ἕνα κάδρο τοῦ τοίχου, ποὺ παράσταινε ἕναν ὄμορφο, καλοφτιαγμένον ἄντρα, μὲ φαρδὺ μέτωπο καὶ γλυκά, ἴσκιερὰ μάτια...

— Αὐτὸς ἦταν, παιδιά μου, ὁ Μιχαλάκης τῆς ἱστορίας μου, εἴχαμε ἀκούσει τὴν ἴδια στιγμὴ πλάι μας τὴ φωνὴ τοῦ θείου Παντελῆ, ἀλλοιώτικη τώρα, σὰν τσακισμένη, σὰν ἕνας κόμπος νὰ τὴν πίεζε καὶ τῆς παράλλαζε τὸν τόνο. Ὁ Νικήτας Κολαβρός. Ὁ θεῖος σας Νικήτας. Γιατί, σὰν ἔγινε καλὰ τὸ «κοτσανάκι»,—ὁ Θεὸς βοήθησε, ἡ λαχτάρα τῆς μάνας του, οἱ προσευχὲς οἱ δικές μας, ὅλα μαζί—ὁ πατέρας μου καὶ παπποὺς σας τὸ πῆρε κοντά του. Τὸν ἔβαλε στὴ δουλειά του. Μπόρεσε νὰ ἐκτιμήση τὸ μυαλό του καὶ τὶς ἱκανότητές του. Γιατὶ αὐτὸ τὸ παιδὶ ποὺ κοιμόταν στὴν τάξη καὶ γελούσαμε μαζί του, δούλευε μέχρις ἀργὰ τὴ νύχτα σὲ ξένη δουλειὰ κι' ἔτσι ἐρχόταν στὸ σχολεῖο κουρασμένο, νυσταγμένο. Κι' ὅταν ἔγινε ἄντρας τὸ «κοτσανάκι», ὁ παπποὺς σας τοῦ ἔδωσε γιὰ γυναίκα μιὰ ἀπὸ τὶς κόρες του, τὴ θεία σας τὴν Ἀδριανή. Τώρα, βρίσκεται μεγάλος καὶ πολὺς στὴν Ἀλεξάντρεια...

Ὁ Μιχαλάκης... Τὸ «κοτσανάκι»... Ὁ θεῖος ὁ Νικήτας... Μιὰ ἱστορία ποὺ στάθηκε χρήσιμη στὸ θεῖο τὸν Παντελῆ σὰν ἦταν παιδί. Μᾶς ὠφέλησε κι' ἐμᾶς τὸν καιρὸ ποὺ εἴμαστε παιδιά. Μπορεῖ νὰ χρειαστῆ καὶ σὲ σᾶς --καθὼς μπορεῖ νὰ εἶναι χρήσιμη καὶ στὸν καθένα ποὺ θὰ τύχη νὰ βρεθῆ πλάϊ του ἕνα φτωχοῦλι, ἀδύνατο, κατατρεγμένο «κοτσανάκι».

Ἄλκης Τροπαιάτης

Ὁ Ἀητὸς τοῦ Βάλτου

Ὁ «Ἀητὸς τοῦ Βάλτου» τὸ εἰκογραφημένο ἀνάγνωσμά μας ποὺ δημοσιεύομε στὴ τιλευταῖα σελίδα γραφεται ἀπὸ γνωστὴ παιδαγωγὸ μὲ κυριώτερη πηγὴ τὰ «Μυστικὰ τοῦ Βάλτου» τῆς ἀξέχαστης καὶ μεγαλης Ἑλληνίδας Πηνελοπης Δέλτα.

Ἡ συνεργάτις μας, βέβαια, χρησιμοποιεῖ καὶ ἄλλες πηγές, ὥστε τὸ ἱστορικὸ ἀνάγνωσμα τῆς «Παιδόπολης» νὰ μὴ μπορῆ νὰ θεωρηθῆ σὰν δι σκευὴ τῶν «Μυστικῶν τοῦ Βάλτου». Τὴν ἐξήγηση αὐτὴ τὴν χρωστᾶμε τόσο στοὺς ἀναγνῶστες μας, ποὺ μᾶς ρωτοῦν, ὅσο καὶ στὴ μνήμη τῆς Πηνελόπης Δέλτα, ποὺ ἔγραψε τὰ «Μυστικὰ τοῦ Βάλτου» μὲ κάθε δυνατὴ ἱστορικὴ ἀκρίβεια.

Τὸ κλάδεμα τῆς κληματαριᾶς.

Λάβαμε μερικὰ γράμματα ἀπὸ παιδιὰ ποὺ ἔχουν στὸν κῆπο τους κληματαριὰ καὶ ποὺ παραπονιοῦνται πὼς δὲ δένει σταφύλι. Ἢ πὼς τὸ δένει, ἀλλὰ δὲν καταφέρνει νὰ τὸ ὡριμάση κανονικά. «Ἀπὸ σκιά, γράφουν, ἀλλοτίποτα. Εἶναι χαρὰ Θεοῦ ἡ κληματαριά μας τὸ καλοκαίρι. Ἀλλὰ γιὰ καρπό, οὔτε λόγος νὰ γίνεται! Ἔχουμε ἀπελπιστῆ πὼς θὰ φᾶμε σταφύλι ἀπὸ αὐτή Ὅμως γιατί; Ὅταν τὴν φύτεψαν, διάλεξαν βέργα ἀπὸ καλὴ ράτσα. Τί ἔχει πάθει;

Πολλὰ πράγματα μπορεῖ νὰ ἔχη πάθει. Τὸ πιὸ συνηθισμένο εἶναι νὰ ἔχη προσβληθῆ ἀπὸ περονόσπορο, τὴν χειρότερη ἀρρώστεια τοῦ ἀμπελιοῦ καὶ τῆς κληματαριᾶς.

Τὸν Μάρτιο ποὺ θὰ πετάξη φυλλαράκια, θέλει ράντισμα μὲ μιὰ διάλυση περονοσπορίνης σὲ νερό, ἕνα ὡς ἑνάμισυ μέρη περονοσπορίνη σὲ ἑκατὸ μέρη νερό. Περονοσπορίνη μπορεῖτε ν' ἀγοράσετε παντοῦ, γιατὶ εἶναι φάρμακο πολὺ κοινὸ καὶ πολὺ φτηνὸ μὲ βάση τὸν θειϊκὸ χαλκό.

Ἀργότερα, ὅταν μεγαλώσουν τὰ φυλλαράκια της ἀρκετά, ραντίστε την μὲ διάλυση 3 %.

Ἔπειτα ἡ κληματαριά, ἔχει κι' αὐτὴ ἀνάγκη ἀπὸ τροφή, ὅπως ὅλα τὰ φυτά. Πως νὰ δεση σταφύλι ὅταν εἶναι ἀδύνατη; Σκάψετε ἕνα λάκκο γύρω ἀπὸ τὴ ρίζα της, καὶ ρῖξτε της ἕνα κοφίνι κοπριὰ ἀνακατεμμένη μ' ἕνα λίπασμα ὑπερφωσφορικὸ 0-16 0, ὡς δυὸ ὀκάδες. Τὸ λίπασμα ἔτσι θὰ τὸ ζητήσετε ἀπὸ τὸ κατάστημα ποὺ πουλᾶνε σπόρους ἂν εἶστε σὲ μεγάλη πόλη, ἢ ἀπὸ τὸ συνεταιρισμὸ ἂν εἶστε σὲ χωριό. Εἶναι πολὺ φτηνό, δὲ θὰ σᾶς στοιχίση σπουδαῖα πράγματα.

Ἔπειτα, τὸ Φεβρουάριο, εἶναι ἡ ἐποχὴ ποὺ ἡ κληματοριὰ θέλει κλάδεμα. Τὸ κλάδεμα εἶναι μιὰ τέχνη ποὺ δὲ μαθαίνεται ἀπὸ τὰ βιβλία. Καλὸ εἶναι νὰ παρακολουθήσετε φορὲς πῶς κλαδεύουν τὴν κληματαριά τους ἄνθρωποι ποὺ ξέρουν ἢ τὸ καλύτερο, νὰ τοὺς ζητήσετε τὴ συμβουλή τους γιὰ τὴ δική σας Καὶ τὸν ἄλλο χρόνο, θὰ ξέρετε καὶ σεῖς.

Ἡ ψώρα στὶς συκιές.

Εἶναι πολὺ συνηθισμένη ἀρρώστεια καὶ πολὺ καταστρεπτική. Τὸ ἔντομο ποὺ τὴν προκαλεῖ, φαίνεται καὶ μὲ τὸ μάτι.

Ἂν ἔχετε στὸν κῆπο σας μιὰ δυὸ συκιὲς—καὶ γι' αὐτὴ τὴν περίπτωση μιλᾶμε—εἶναι εὔκολο νὰ διακρίνετε στὰ κλαριά της κολλημένο αὐτὸ τὸ γκρίζο, συχαμένο ἔντομο. Πάρτε λοιπὸν μιὰ λινάτσα, βουτῆξτε την στὸ πετρέλαιο, καὶ τρίψτε δυνατὰ τὰ κλαριὰ ἕνα-ἕνα. Εἶναι ὁ πιὸ ἀποτελεσματικὸς τρόπος γιὰ νὰ γλυτώση τὸ δέντρο ἀπὸ τὴν ψώρα.

Ἂν ὅμως οἱ συκιὲς εἶναι πολλές, χρειάζεται ράντισμα μὲ τὸν ψεκαστῆρα, μὲ θειασβέστιο ἢ εἰδικὸ πολτό. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν εἶναι δουλειὰ γιὰ παιδιά.

Γιὰ νὰ γεννοῦν οἱ κότες.

Τὸ Φεβρουάριο τ' αὐγὰ ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι ἄφθονα.

Ὅλοι ξέρουν πὼς ἡ κότα ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ πάστρα, ἥλιο, ὄχι ὑγρὸ κοτέτσι καὶ αὐλὴ μὲ χῶμα χάμω, ὅπου νὰ μπορεῖ νὰ τσιμπολογάη.

Ἀκόμα ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ πρασινάδα—χορτάρι ἢ χορταρικό.

Τότε εἶναι γερὴ καὶ κάνει κανονικὰ τ' αὐγά της.

Ἂν ὅμως στὸ φαΐ τῆς κότας ἀνακατεύουμε κάθε μέρα καὶ λίγο μουρουνόλαδο —ἂς μὴν εἶναι ἐκλεκτῆς ποιότητας, ἂς εἶναι καὶ περσυνό—, τότε θὰ κανη περισσότερα αὐγά. Ἐπίσης ἂν ρίξωμε στὸ νερὸ ποῦ πίνουν, γιὰ κάθε κότα ἀπὸ μιὰ σταγόνα ἰώδιο. Προσέξτε ὅμως. Μόνο μιὰ σταγόνα μὲ τὸ σταγονόμετρο.

Πολὺ γρήγορα—σὲ μιὰ δυὸ ἑβδομάδες—θὰ δῆτε μόνοι σας πόσο περισσοτερα αὐγὰ κάνουν οἱ κότες σας μὲ τὸ μουρουνόλαδο καὶ τὸ ἰώδιο!

Ὁ μπάρμπα Μῆτρος

ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

Τὸ Παραμυθάκι μας

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ σὲ κάποια μεγάλη κι ὡραία πόλη ζοῦσε μιὰ φτωχὴ γρηά. Ἔμενε μόνη της στὴν ἄκρη ἑνὸς ἀπέραντου κήπου, ποὺ ἦταν γεμᾶτος ἀπὸ μυρωμένα λουλούδια καὶ καρποφόρα δένδρα. Ἔμενε σ' ἕνα καλυβάκι ποὺ τῆς τὸ εἶχε χαρίσει ὁ ἄρχοντας τοῦ κήπου ποὺ τὴν λυπήθηκε γιὰ τὴν τόση φτώχεια της. Στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ κήπου, ἦταν τὸ κάτασπρο παλάτι τοῦ ἄρχοντα. Μὰ ἡ φτωχὴ γρηούλα δὲν τολμοῦσε νὰ ξεμυτήση στὸν κῆπο γιὰ τὰ θαυμάση τὸ παλάτι ποὺ τόσο τῆς ἄρεσε. Φοβόταν μὴ τὴ δοῦν καὶ τὴ διώξουν γιὰ τὴν ἀσχήμια καὶ τὴν φτώχεια της. Κι' ἔτσι ἔμενε μόνη κι' ἔρημη καὶ τρεφόταν μὲ τὰ χόρτα ποὺ φύτρωναν γύρω στὸ καλύβι της. Μὰ πάντα τὴ βασάνιζε ἕνας καϋμός. Δὲν εἶχε κι' αὐτὴ ἕνα παιδάκι νὰ τὸ φροντίζη κι' αὐτὸ νὰ τῆς χαρίζη τὴ χαρὰ μὲ τὸ γλυκό του χαμόγελο! Μὰ κάποια μέρα, καθὼς ἡ φτωχὴ γρηούλα μάζευε τὰ χόρτα της ἄκουσε μιὰ μικρὴ φωνούλα νὰ βγαίνη ἀπὸ τὴ γῆ: «Πρόσεχε, πρόσεχε μὴ μὲ πατήσης». Ἔσκυψε κι' ἀνακάλυψε ἕνα μικρὸ μπιζέλι κρυμμένο ἀνάμεσα στὰ ραδίκια. Ἡ γρηούλα τὸ πῆρε στὰ χέρια της καὶ τὸ μπιζέλι της εἶπε:

— Ζέστανέ με κοντὰ στὴ φωτιὰ καὶ θὰ δῆς πὼς κι' ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος. Ἕνας κακὸς μάγος ζήλεψε τὴν ὀμορφιά μου καὶ μὲ μεταμόρφωσε σὲ μπιζέλι. Μ' ἂν μὲ ζεστάνης θὰ ξαναγίνω παιδί.

Ἡ καλὴ γρηούλα γεμάτη χαρὰ ἔφερε τὸ μπιζέλι της στὸ καλύβι κι' ἄρχισε νὰ τὸ ζεσταίνη κοντὰ στὴ φωτιά. Ὧρες ὁλόκληρες πέρασαν. Ἡ γρηὰ ὅλο καὶ δυνάμωνε τὴ φωτιὰ καὶ τὸ μπιζέλι ζεσταινόταν. Μέρες καὶ νύχτες πέρασαν. Μὰ τὸ μπιζέλι ἔμενε πάντα μπιζέλι. Κι' ἡ γρηὰ νηστική, χωρὶς νὰ κουνιέται ἀπ' τὴν θέση της τὸ κρατοῦσε δίπλα στὴ φωτιά.

Μιὰ μέρα, ξαφνικά, ἕνας μεγάλος κρότος ἀκούστηκε καὶ μιὰ λάμψη, ποὺ τύφλωνε τὰ μάτια ἔκανε τὴν γρηὰ νὰ πεταχτῆ μακρυά.

— Μὴ φοβᾶσαι καλή μου μάνα, ἀκούστηκε τότε μιὰ γλυκειὰ φωνή. Ἦταν ὁ κακὸς μάγος, ποὺ ἔσκασε ἀπ' τὴν ζέστη. Τώρα πιὰ θὰ μείνω γιὰ πάντα κοντά σου.

Ἡ γρηὰ ἄνοιξε τὰ μάτια κι' ἀντίκρυσε γεμάτη χαρὰ μιὰ πανέμορφη μικρούλα, τὴν «Μπιζελιώ».

Ἡ Μπιζελιὼ ἔμενε τώρα μὲ τὴ μάνα της στὸ καλύβι καὶ μεγάλωνε καὶ γινόταν μιὰ κοπέλλα ὄμορφη, σὰν τὸ κρύο νερό, ποὺ πάντα γελοῦσε. Ἡ μόνη λύπη, ποὺ σκίαζε καμιὰ φορὰ τὰ γαλανά της μάτια ἦταν ποὺ δὲν τὴν ἄφηνε ἡ μάνα της νὰ περπατήση στὸν ὄμορφο ἀπέραντο κῆπο.

Καὶ μιὰ μέρα καθὼς μάζευε χόρτα δὲν βάσταξε καὶ σὰν τρελλὴ ἔτρεξε ἀνάμεσα στὰ μεγάλα δένδρα. Μὰ ἐκείνη τὴν ὥρα ἔκανε στὸν κῆπο τὸν περίπατό του ὁ γυιὸς τοῦ ἄρχοντα. Καί σὰν τὴν εἶδε νὰ προβάλη μπροστά του μ' ὅλη της τὴν ὀμορφιά, τὴν ἀγάπησε ἀμέσως. Ἔπιασε ἀπ' τὸ χέρι τὴν «Μπιζελιὼ» καὶ τὴν ἔφερε στὸ παλάτι. Γονάτισε μπροστὰ στὸν ἄρχοντα, τὸν πατέρα του καὶ εἶπε:

— Πατέρα˙ αὐτὴν θέλω γιὰ γυναῖκα μου, δῶσε μου τὴν εὐχή σου.

— Την ἔχεις, παιδί μου, εἶπε ὁ ἄρχοντας, τόσο ὄμορφη καὶ καλὴ κόρη δὲ θἄβρης σ' ὅλη τὴ γῆ.

— Ζέστανέ με κοντὰ στὴ φωτιά...

Κι' ἔδωσε ἀμέσως διαταγὴ νὰ ντύσουν τὴν Μπιζελιὼ στὰ χρυσᾶ καὶ νὰ φέρουν ἀπ' τὸ καλύβι τὴν μάνα της καὶ νὰ τὴν ντύσουν κι' αὐτὴν στὰ χρυσᾶ. Κι' ἔφεραν τή γρηὰ ἀπ' τὸ καλύβι καὶ τὴν ἔντυσαν στὰ χρυσᾶ κι' ἔγιναν οἱ γάμοι τῆς Μπιζελιῶς καὶ τοῦ ἄρχοντα κι' ἄστραψε ὁ κόσμος ἀπὸ ὀμορφιά.

Καὶ ζήσανε καλὰ κι' ἐμεῖς καλύτερα.

Ἡ Ἀνέμη

Τὸ Γατάκι

Τοῦ δρόμου τὰ παιδιὰ πόσο σκληρὰ
τὸ βασανίζουν τὸ φτωχὸ γατάκι
Κι' ὅμως καὶ σὺ ποὺ τὸ κοιτᾶς
μὴν τὸ θαρρεῖς ὅτι δέν φταῖς λιγάκι...

Φταῖν ὅσοι κάνουν τὸ κακό, ἐδῶ κι' ἐκεῖ
κι' ὅμως τὸ ἴδιο φταῖν κι' αὐτοὶ
ποὺ βλέπουν τὸ κακὸ καὶ δὲν μιλᾶνε.
Τί φταίξιμο μεγάλο, τί μικρὸ — φταῖνε [κι' αὐτοὶ
ὅπου τοὺς ἄλλους τυραννᾶν,
Μὰ φταῖν κι' ἐκεῖνοι ποὺ δὲν βοηθᾶν
ὅσους πονᾶνε...

Στ. Μπολέτσης

Κουβεντοῦλες μὲ τὴ Γιαγιά.

Ὄχι κλάματα.

Ἦρθε κι' ἡ σειρὰ τῆς Ρηνούλας, ἀγαπητά μου παιδιά. Ἀπὸ μέρες μοῦ παραπονιέται πὼς δὲν καταδέχομαι, λέει, νὰ σᾶς τὴν παρουσιάσω κι' αὐτή, νὰ σᾶς πῶ νὰ τὴν παίρνεται στὰ παιχνίδια σας.

Μὰ μήπως μοῦ δίνει τὴν εὐκαιρία; Ἤθελα ἡ καϋμένη νὰ σᾶς δείξω τ' ἀληθινό της πρόσωπο, ποὺ σὰν εἶναι στὸ φυσικό του, θυμίζει, σὰν ὅλα τὰ παιδικὰ προσωπάκια, τριαντάφυλλο δροσερό. Μὰ ποῦ νὰ τὸ βρῶ;

Μάτια εἶναι αὐτὰ ἢ βρύσες; Κλαίει, κλαίει, ἀπ' τὸ πρωῒ ὡς τὸ βράδυ. Πῶς νὰ σᾶς τὴ γνωρίσω σ' αὐτὰ τὰ χάλια; Καταβρώμιστα ἀπ' τὰ δάκρυα τὰ μάγουλά της, φωτιὰ ἀπ' τὸ τρίψιμο τὰ ματάκια της.

Τί τῆς κάνουν θὰ μὲ ρωτήσετε;

Μὰ εἶναι ἀνάγκη, καλά μου παιδιά, νὰ τὶς κάνουν κάτι σοβαρό; Ἀφορμὴ γυρεύει καὶ βρίσκει. Ἁπλούστατα εἶναι κλαψιάρα.

Τί νὰ σοῦ κάμει ὅμως τὸ δύστυχο, σκέφτομαι! Εἶναι μωρὸ κι' ἂς ἔκλεισε ἀπὸ καιρὸ τὰ ἔξη. Ἀπὸ τί, νομίζετε, τὰ γνωρίζουμε τὰ μωρά; Ἀπὸ τὸ μπουσούλισμα στὸ πάτωμα καὶ τὴν κουδουνίστρα μονάχα; Οὐά, οὐά, ἀπὸ τὸ πρωῒ ὥς τὸ βράδυ Αὐτή 'ναι ἡ γλῶσσα τους ἄλλη δὲν ἔχουν.

Τὸ ἴδιο φαίνεται κι' ἡ Ρηνούλα μας. Γιατί, ἂν εἶχε γλῶσσα, πέστε μου, δὲ θἄνοιγε τὸ στόμα της νὰ μιλήση; Νὰ πῆ τὸ παράπονό της; Νὰ γυρέψη τὸ δίκιο της, ἂν ὑποθέσουμε πὼς ἔχει δίκιο; Ὑπάρχει λόγος νὰ στριγγλίζη σὰν ἀγριόγατος; Ἐπιβάλλεται κανεὶς μὲ τὸ κλάμμα; Πῶς νὰ πάρης στὰ σοβαρὰ ἕνα μωρουδέλι ποὺ κλαίει ὅλη τὴν ὥρα;

Ἐλπίζω, παιδάκια μου, νὰ μὴν ἔχετε ἀνάμεσά σας κλαψιάρηδες. Μά, ἂν ἔχετε, πάρτε τους ἕνα... μπιμπερὸν καὶ στεῖλτε τους ἐδῶ νὰ κάνουν παρέα μὲ τὴ Ρηνοῦλα.

Ὅσο γιὰ σᾶς, τὰ καλὰ καὶ περήφανα παιδιά, ποὺ ποτὲ δὲν κλαῖτε, ἐλᾶτε κοντὰ νὰ φιλήσω μ' ἀγάπη τὰ καθαρὰ μαγουλάκια σας.

Ἡ γιαγιὰ Καντιανή.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΟΠΟΛΕΩΝ

Ἡ ἡμέρα τῆς Μητέρας.

Αὔριο 2 Φεβρουαρίου, στὸν «Παρνασσὸ» θὰ γίνη μεγάλη συγκέντρωση γιὰ νὰ πανηγυρισθῆ ἡ «Ἡμέρα τῆς Μητέρας».

Κατὰ τὴ συγκέντρωση αὐτὴ θὰ ἐκδηλωθῆ ἄλλη μιὰ φορὰ ὁ βαθύτατος πόνος τῶν Ἑλληνίδων μητέρων γιὰ τὴν θηριώδη ἀπαγωγὴ τῶν 28 χιλιάδων παιδιῶν καὶ τὴν κατακράτησή τους ἀπὸ τὶς χῶρες τοῦ παραπετάσματος.

Ὁ ἑορτασμὸς τῆς 40ετηρίδος τοῦ Σώματος τῶν Ἑλλήνων Προσκόπων.

Τὴν Κυριακὴ 29η Ἰανουαρίου 1950, ἐτελέσθη εἰδικὴ εὐχαριστήριος λειτουργία τὸ ὀργανώθηκε κατὰ Τοπικὰς Ἐφορείας Προσκόπων σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα ἐπ' εὐκαιρία τῆς 40ετηρίδος τοῦ Σώματος τῶν Ἑλλήνων Προσκόπων.

Σνὴν Ἀθήνα ἡ λειτουργία ἐτελέσθη στὸν Μητροπολιτικὸ ναό, παρουσίᾳ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως, τῶν ἀρχῶν καὶ ἀντιπροσωπειῶν τῶν Ὁμάδων τῆς περιοχῆς Πρωτευούσης.

Τὸ κόψιμο τῆς πήτας τὴν παιδόπολη Ἅγιος Ἀλέξανδρος.

Στὶς 8 Ἰανουαρίου, κόπηκε ἡ πρωτοχρονιάτικη πήτα στὴν παιδόπολη «Ἅγιος Ἀλέξανδρος», στὸν Ἅγιο Ἀνδρέα. Ἀπὸ τὰ δυὸ νομίσματα πού εἶχε ἡ πήτα, τὸ ἕνα βρέθηκε στό κομμάτι ποὺ εἶχε μελετηθῆ γιὰ τοὺς Ἀμερικανοὺς φίλους ὅλων τῶν ἑλληνόπουλων καὶ τὸ ἄλλο στὸ κομμάτι τῆς 7ης ὁμάδας κοριτσιῶν.

Ἕνα δῶρο ἀπὸ τὴν παιδόπολη.

Η π α ι δ ό π ο λ η Κερκύρας «ὁ Ἅγιος Σπυρίδων» ἔστειλε στὸν πρόεδρο τῆς Κοινότητος Μοῦλες Ἰωαννίνων ἕνα ὄμορφο κάλυμμα Ἁγίας Τραπέζης ποὺ τὸ κέντησαν αἱ τρόφιμοι τῆς παιδόπολης καὶ ἰδιαιτέρως ἡ μικρὴ Ἀντιγόνη Παπᾶ.

Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος μὲ ἐπιστολή του εὐχαρίστησε τὴν παιδόπολη γιὰ τὴν ἀποστολὴ καὶ δήλωσε πὼς τὸ κάλυμμα τὸ παρέδωσε στὸ ναὸ τοῦ χωριοῦ, τὴν Ἁγία Παρασκευή. Ἡ τοποθέτηση τοῦ καλύμματος στὴν Ἁγία Τράπεζα ἔγινε μὲ κάθε ἐπισημότητα. Ὁλόκληρο τὸ Κοινοτικὸ συμβούλιο καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Κοινότητας μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἐφημέριό τους σέ συγκινητικὴ τελετὴ τοποθέτησαν τὸ κάλυμμα.

Ἡ Εὐχὴ τῆς Γενικῆς Ἐφόρου

Η Γενικὴ ἔφορος κυρία Π. Ζαρίφη ἔδωσε εἰς τὰς ὁδηγοὺς τῶν ὁμάδων Παιδοπόλεων Ἀθηνῶν, τὴν παρακάτω εὐχὴ κατὰ τὴν γιορτὴ τῆς Πρωτοχρονιάτικης πήττας.

«Ὁ χρόνος ποὺ μόλις ἔκλεισε ἀκούραστος συμπαραστάτης τῶν μόχθων καὶ τῶν ἐλπίδων μας ἔφερε τελικὰ τὴ νίκη καὶ οἱ καρδιές μας γεμάτες εὐγνωμοσύνη ἑνώνονται τὶς γιορτάσιμες αὐτὲς ἡμέρες σὲ μιὰ κοινὴ προσευχή.

Σὲ εὐχαριστῶ Θεέ μου,
γιὰ τὸν τόπο ποὺ εἶναι δικός μας
γιὰ τὴν ἀγάπη ποὺ μᾶς ἑνώνει,
γιὰ τὴν γαλήνη αὐτῆς τῆς στιγμῆς
γιὰ τὴν ἐλπίδα ποὺ ἔχουμε στὸν καινούργιο χρόνο,
γιὰ τὴν ὑγεία, τὴν τροφή, τὴν δουλειά, τὸν γαλάζιο οὐρανό, ποὺ κάνουν τὴ ζωὴ γλυκειά,
γιὰ τὶς ἀδελφὲς ποὺ ἔχομε σὲ κάθε γωνιὰ τῆς γῆς.

Φύλαξε ὅσους ἀγαποῦμε, ἡμέρεψε τοὺς ἐχθρούς μας.

Εὐλόγησε, ἂν τὸ κρίνης δίκαιο, κάθε ἁγνή μας προσπάθεια, κι' ἂν ὄχι, δῶσε μας δύναμη γιὰ ν' ἀντικρύσωμε ἐκεῖνο ποὺ ἔρχεται.

Γιὰ νὰ εἴμαστε γενναῖες στὸν κίνδυνο, συνεπεῖς στὴ δοκιμασία, μετρημένες στὴν ὀργὴ καὶ σὲ κάθε ἀλλαγὴ τῆς τύχης καὶ μέχρι τέλους πιστὲς κι' ἀγαπημένες.

Καλὴ χρονιά σας!

Καλὴ χρονιὰ σὲ σᾶς Ἑλληνοποῦλες ποὺ καὶ φέτος γιορτάζετε τὴ μεγάλη γιορτὴ μακρυὰ ἀπὸ τὸ ἀγαπημένο τζάκι τοῦ σπιτιοῦ σας. Ἡ Ὁδηγικὴ οἰκογένεια ἄνοιξε σήμερα γιὰ σᾶς διάπλατη τὴν ἀγκαλιά της, ἀλλὰ κι' ἐκείνη νοιώθει πὼς τίποτε δὲ μπορεῖ ν' ἀντικαταστήση τὸ σπίτι, τοὺς γονεῖς, τ' ἀδέλφια, τὴν ἐκκλησία τοῦ χωριοῦ.

Γι' αὐτὸ μὲ ὅλη μας τὴν καρδιὰ σᾶς εὐχόμαστε σύντομα ἐτούτη τὴ χρονιὰ νὰ πάρετε πάλι τὸ γνώριμο μονοπάτι ποὺ θὰ σᾶς ὁδηγήση στὴν πράσινη λαγκάδα ἢ τὴν ὄμορφη βουνοπλαγιά, ἐκεῖ ποὺ σᾶς περιμένουν ὁ γέρο πλάτανος τῆς Πλατείας, ἡ λαχτάρα κι' ἡ στοργὴ τῶν δικῶν σας.

Τὸν γυρισμό σας στὸ χωριὸ τὸν εὐχόμαστε χαρούμενο κι' εὐλογημένο. Εὐχόμαστε ἀκόμη ἡ κάθε μιὰ ἀπὸ σᾶς, ὅσο μικρὴ κι' ἂν εἶναι νὰ τοῦ προσφέρη κάτι ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ εἶδε κι' ἔμαθε νὰ κάνη.

Στὴν παιδόπολη πολλοί, κουράσθηκαν καὶ κουράζονται ἀκόμη γιὰ νὰ σᾶς βοηθήσουν νὰ νοιώσετε τὴν ἀξία τῆς ὑγείας ὄχι μόνον τοῦ σώματος ἀλλὰ καὶ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς. Εὐχόμαστε οἱ κόποι αὐτοὶ νὰ μὴν πᾶνε χαμένοι καὶ ἡ κάθε μιὰ ἀπὸ σᾶς σὲ ὅποια γωνιὰ τῆς Ἑλληνικῆς γῆς κι' ἂν ἐπιστρέψη, νὰ σκορπίση γύρω της ὅτι ἔνοιωσε ὥστε μιὰ μέρα τὸ χωριὸ νὰ γίνη πιὸ πολιτισμένο, πιὸ καθαρό, πιὸ ὄμορφο, πιὸ δυνατό.

Κι' ἐμεῖς, οἱ ἄνθρωποι τῆς πόλεως ποὺ ἡ μοῖρα θέλησε νὰ σᾶς γνωρίσωμε ἀπὸ κοντά, μὲ τὴν σκέψη μας θὰ σᾶς παρακολουθοῦμε καὶ μὲ ἀγάπη θὰ σᾶς εὐχόμαστε πάντα Καλὴ Χρονιά!

Πῶς ὁ Χριστόφορος ἀντάμωσε τὸν Χριστό.

(Συνέχεια ἀπ' τὴ σελ. 53)

κωνε ὁλόκληρο τὸν κόσμο. Τόσο βάρος νὰ ἔχη ἕνα τόσο δὰ παιδάκι, τοῦ φαινόταν περίεργο.

Τὸ ραβδί του λύγισε καὶ βρέθηκε σὲ πολὺ δύσκολη θέση ὁ καλός μας Γίγαντας.

Ἔκανε τότε μιὰ θερμὴ προσευχή. Τὴν ἴδια στιγμὴ αἰσθάνθηκε μεγάλη ἀνακούφιση καὶ μὲ λίγες κινήσεις ἔφθασε στὴν ὄχθη.

Ὅταν ἄφησε τὸ παιδὶ στὴ γῆ τὸ ἄκουσε νὰ λέῃ:

— Εἶμαι «Ἐκεῖνος» καλέ μου ἄνθρωπε ποὺ ὑπηρετεῖς πιστὰ τόσα χρόνια καὶ ποὺ προσμένεις μὲ ὑπομονὴ νὰ ἀντικρύσης. Ἂν εἶχαν τὴν ὑπομονή σου ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἡ χαρὰ καὶ ἡ εὐτυχία θὰ βασίλευαν σ' ὅλο τὸν κόσμο. Τὸ ὄνομά σου ἀπὸ δῶ καὶ κι' ἐμπρὸς θὰ εἶναι Χριστόφορος. Αὐτὸ σοῦ ταιριάζει, μιὰ ποὺ μετέφερες στὰ χέρια σου τὸν Χριστό.

Ὁ Γίγαντας ἔπεσε στὰ γόνατα καὶ φιλοῦσε τὰ πόδια τοῦ Χριστοῦ.

— Χριστέ μου, ἔλεγε, σὲ ἀντικρύζω ἐπὶ τέλους, ἢ μήπως βλέπω ὄνειρο;

— Πάρε τὸ ραβδί σου, εἶπε ὁ Χριστὸς καὶ φύτεψέ το στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ. Τὸ πρωΐ θὰ εἶσαι βέβαιος πὼς αὐτὸ ποὺ εἶδες δὲν ἦταν ὄνειρο.

. . . .

Φύτεψε τὸ ξερὸ ραβδί του ὁ Χριστόφορος, ὅπως τοῦ εἶπε ὁ Χριστός.

Σὰν ξύπνησε τὸ πρωΐ, τὸ εἶδε γεμᾶτο ἀπὸ κάτασπρα μυρωδάτα λουλουδάκια, τόσο ὡραῖα, ποὺ δὲν εἶχε ξαναδῆ ὅμοια στὴ ζωή του.

Αἰσθάνθηκε νὰ τὸν πλημμυρίζη μιὰ ἀπέραντη γαλήνη κι' εὐτυχία. Ὅτι λαχταροῦσε στὴν ἐρημιά του τόσα χρόνια μὲ τὴν καρδιὰ γεμάτη ἀγάπη γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, τὸ εἶχε ἐπιτέλους ἐπιτύχει: Εἶχε ἀνταμώσει τὸ Σωτῆρα!

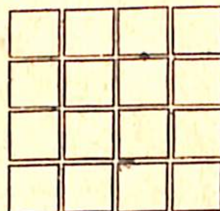
Κι' ἦταν πιὰ ἐντελῶς βέβαιος ὁ ἀγαθὸς Γίγαντας Χριστόφορος, πὼς εἶχε κρατήσει τὸν ὅρκο του καὶ εἶχε ὑπηρετήσει πιστὰ καὶ ὑπομονετικὰ τὸν πιὸ δυνατὸ ἄρχοντα τῆς γῆς καὶ τῶν οὐρανῶν.

Μαρία Νίκα

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) 'Αριθμητικό

Νὰ τοποθετηθοῦν στὰ κενὰ τετράγωνα οἱ ἀριθμοί: 2, 6, 8, 12, 15, 18, 21, 24, 26, 30, 32, 36, 39, 42, 45 καὶ 48 μὲ τέτοιο τρόπο, ὥστε νὰ δίνουν ὁριζόντια, κάθετα καὶ διαγώνια τὸ ἄθροισμα 101.

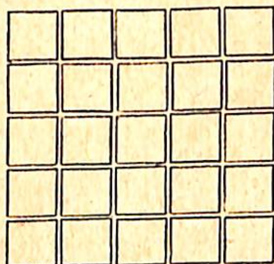

2) Οἱ Τιράντες τοῦ Προέδρου

Ὁ Πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας κ. 'Εριὸλ συνηθίζει νὰ φορᾶ μπλὲ τιράντες. Γιατί;

3) Συλλαβικὸ τετράγωνο

Στὰ κενὰ τετραγωνάκια νὰ τοποθετηθοῦν οἱ παρακάτω συλλαβὲς — ἕνα γράμμα σὲ κάθε τετραγωνάκι — ἔτσι ποὺ νὰ σχηματισθοῦν πέντε λέξεις μὲ τὶς ἀκόλουθες σημασίες. Ἂν ἡ λύση εἶναι σωστή, τότε τὰ πρῶτα γράμματα ἀπὸ τὶς λέξεις ποὺ θὰ σχηματισθοῦν, διαβαζόμενα ἀπὸ ἐπάνω πρὸς τὰ κάτω, δίνουν ἕνα ἔντομο ποὺ καταστρέφει τὰ πεῦκα.

Ἡ σημασία τῶν λέξεων εἶναι:
1) Ἑλληνικὴ μεγαλόνησος.
2) Νοστιμίζει τὰ φαγητά.
3) Φανταστικὴ διήγηση.
4) Δὲν εἶναι χωριό.
5) Ἦταν ἡ Μπουμπουλίνα.

Οἱ συλλαβὲς ποὺ θὰ συναρμολογηθοῦν εἶναι οἱ ἑξῆς: ΙΣ — ΘΟΣ—ΚΡΗ — Η —ΛΙΣ—Α—ΤΙ —ΜΥ—ΡΩ—ΠΟ—ΛΑ—ΤΗ.

4) Ἡ μπουκάλα καὶ τὸ κρασὶ

Κάποιος ἀγόρασε μιὰ μπουκάλα γεμάτη κρασὶ καὶ πλήρωσε γιὰ τὴν μπουκάλα καὶ γιὰ τὸ κρασί, 5000 δραχμές. Τὸ κρασὶ ἐστοίχιζε 3800 δραχμὲς περισσότερο ἀπὸ τὴ μπουκάλα ἄδειανή. Μπορεῖτε νὰ βρῆτε πόσο κόστιζε ἀκριβῶς τὸ κρασὶ καὶ πόσο ἡ ἄδειανὴ μπουκάλα;

5) Οἱ πόλεις.

Ἂν ἑνώσετε ἀνὰ 3 τὶς παρακάτω 36 συλλαβὲς μπορεῖτε νὰ σχηματίσετε τὰ ὀνόματα 12 γνωστῶν πόλεων τῆς Ἑλλάδας. Δοκιμάστε:

ΡΙΝ—ΠΟ—ΤΥΡ—ΚΟ—ΛΑ—ΡΑ—ΡΥ—ΧΑΙ—ΜΕ—ΟΝ—ΡΙΣ—ΘΟΣ—ΔΙ—ΚΟ—ΚΑ—ΒΟ—ΝΙ—ΓΙ—ΝΗ—ΓΑ — ΒΟΣ — ΛΕ—ΑΙ—ΡΩ—ΛΙΣ—ΚΑΡ—ΝΑ—ΣΑ — ΛΑ — ΝΑ— ΣΤΟΣ — ΜΑΙ — ΤΣΑ — ΤΡΙ — ΚΑ — ΤΣΑ.

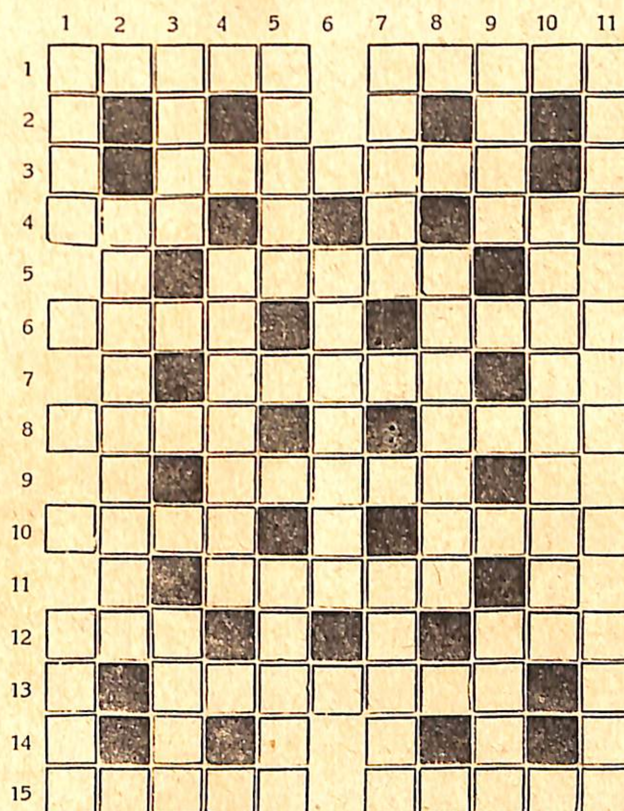
6) Μία ἁπλῆ ἐρώτηση

Νὰ μιὰ πολὺ ἁπλῆ ἐρώτηση ποὺ ἀπευθύνεται στοὺς μικροὺς ἀναγνῶστες μας:

Μέχρι ποιοῦ σημείου μπορεῖ κανεὶς νὰ εἰσχωρήσῃ σ' ἕνα πυκνὸ δάσος;

Ἐμπρός. Λίγη ἐξυπνάδα χρειάζεται γιὰ νὰ δώσετε τὴν σωστὴ ἀπάντηση.

Σταυρόλεξο ἀριθ. 3.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Μ' αὐτὸν ἀποκτοῦμε τὰ ἀγαθά.—...Διαθήκη. 3) Εἶδος ψαριοῦ. 4) Ὄχι ἐκεῖ.—Κτητικὴ ἀντωνυμία. 5) Περιοχὴ τῆς Λακωνίας (γενική). 6) Εὐχάριστο συναίσθημα. —Νησὶ τῆς Ἑλλάδας. 7) Χωρὶς αὐτὰ δὲν μποροῦμε νὰ κυκλοφορήσωμε. 8) Ἡ Ἑλλάδα ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ πολλὰ τέτοια.—Ἀγώνισμα. 9) Δὲν εἶναι ἀνθρώπινα. 10) Ἂς εἶναι.—Χρειάζονται ἄφθονα γιὰ τὶς γεωργικὲς καλλιέργειες. 11) Τὴν καταλαβαίνει εὔκολα κανείς. 12) Δὲν ἔχουν διαφορὰ μεταξύ τους.—Ἡ μητρυιὰ τοῦ Φρίξου καὶ τῆς Ἕλλης. 13) Αὐτὴ προστατεύει τοὺς Ἕλληνες στρατιῶτες. 15) Παχαίνει τὰ παιδιά.—Δημητριακὸς καρπός.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Συνηθισμένο ἐπιφώνημα.— Νά. 2) Πράξη τῆς ἀριθμητικῆς. 3) Τὸ ρῆμα τοῦ ἐμπόρου.— Δὲν βρίσκεται ἐδῶ. 4) Ἐκεῖ ἔπαθαν πανωλεθρία κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, οἱ Πέρσες. 5) Σάπια.— Πουλερικό. 6) Τέτοια χώρα εἶναι ἡ Ἀγγλία. 7) Φυτὸ δημητριακὸ (καθαρεύουσα).— Δίνει διαταγὲς κατὰ τὴ μάχη (στὴν καθαρεύουσα). 8) Γεωργικὸ ἐργαλεῖο. 9) Ἐμφανίζεται στὸν οὐρανὸ ἔπειτα ἀπὸ βροχὴ καὶ μὲ ἥλιο.—Θεραπεύει. 10) Ὄχι τὸ μισό. 11) Διακρίνεται γιὰ τὴ γενναιότητά του.— Μὲ τὴν ἐργασία παιρνοῦν εὐχάριστα.

ΛΥΣΕΙΣ 2ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) Τετράγωνο

Νά πῶς θὰ τοποθετηθοῦν οἱ ἀριθμοὶ ὥστε τὸ ἄθροισμα κάθε ὁριζόντιας, κάθετης καὶ διαγώνιας σειρᾶς, νὰ εἶναι 111.

5	6	25	28	23	24
7	8	27	26	21	22
33	34	18	19	4	3
36	35	20	17	2	1
16	13	9	11	32	30
14	15	12	10	29	31

2) Φτερωτὲς συλλαβὲς

Ἀπὸ τὶς λέξεις: ἐκΠΑίδευση, ΙΔεολογία, μητρΟΠολη, σοκΟΛάτα. ἐπΙΣημος, σχηματίζεται ἡ λέξη:
ΠΑΙΔΟΠΟΛΙΣ

3) Γιατὶ δὲν μπορεῖ

Γιατὶ ἁπλούστατα, τὰ αὐγὰ εἶναι βρασμένα.

4) Τὸ μαγικὸ τετράγωνο

Ἔτσι πρέπει νὰ συναρμολογηθοῦν τὰ γράμματα γιὰ νὰ σχηματισθοῦν οἱ ζητούμενες λέξεις:

Α	Γ	Ι	Σ
Γ	Ι	Ω	Τ
Ι	Ω	Τ	Α
Σ	Τ	Α	Ρ

5) Ἡ ἡλικία

Ὁ πατέρας εἶναι 43 χρονῶν καὶ ὁ γιός του 15. Εἶναι δηλαδή, ὁ πατέρας τρεῖς φορὲς μεγαλύτερος. Ὅταν ὅμως ὁ γιὸς γίνῃ 30 χρονῶν, ὁ πατέρας θὰ εἶναι 60, δηλαδὴ δυὸ φορὲς μεγαλύτερος.

6) Πόσα τσιγάρα;

Θὰ χρειασθῇ 16 ἀποτσίγαρα. Θὰ μαζέψῃ 4 φορὲς ἀπὸ 4 ἀποτσίγαρα καὶ θὰ φτιάξῃ 4 τσιγάρα. Ὅταν τὰ καπνίσῃ, θὰ τοῦ μείνουν 4 ἀποτσίγαρα, ἕνα ἀπ' τὸ καθένα τσιγάρο ποὺ κάπνισε κι' ἀπ' αὐτὰ θὰ φτιάξῃ τὸ πέμπτο τσιγάρο.

7) Δικτυωτὸ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΚΑΙ ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΡΩΜΥΛΟΣ. 2) ΛΥΚΑΙΝΑ. 3) ΣΟΥΝΙΟΝ.

Λύση σταυρολέξου ἀριθ. 2.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΑΤΤΙΚΟΣ. 2) ΑΛΦΑ. 3) ΣΟΥΝΙΟΝ. 4) ΣΥΝΕΧΕΣ. 5) ΛΟΥΣΑ. 6) ΑΡΙΑΔΝ. 7) ΑΡΑΜΙΣ. 8) ΣΦΥΡΙ. 9) ΙΤΑΛΙΚΑ. 10) ΑΜΕΡΙΚΗ. 11) ΣΑΛΑ. 12) ΜΑΡΙΤΣΑ.

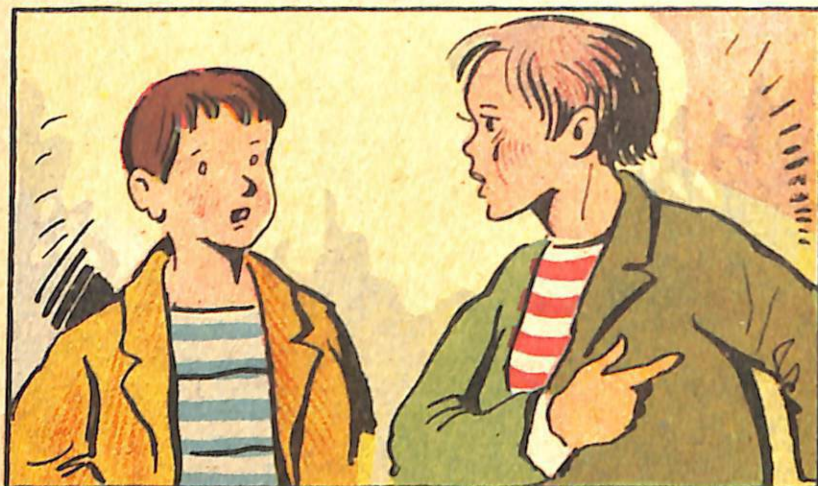
ΚΑΘΕΤΑ: 2) ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ 4) ΙΩΝΑΣ-ΜΟΛΛΑΣ.5) ΑΤΙ.6) ΟΝΟΣΥΚΑ. 7) ΝΥΣΑ. 8) ΡΑΣ. 9) ΒΑΡΕΛΙ - ΦΟΡΟΙ. 11) ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΗΣ.

ὁ ΑΗΤΟΣ τοῦ ΒΑΛΤΟΥ

13) — Τὴν ἴδια στιγμή, ἀκούστηκαν πιστολιὲς ἀπὸ τὸ χωριό.
— Εἶναι ἀπὸ γκράδες κι' ἀπὸ μάουζερ, εἶπε ὁ Ἄγρας Δυὸ ἀντίθετα σώματα πολεμοῦν μεταξύ τους. Θὰ μπῆκαν Τούρκικα ἀποσπάσματα καὶ κυνηγοῦν τοὺς κομιτατζῆδες. Μὰ ἡ φωτιά ; Τί νἆναι ἡ φωτιά ;

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ φάνηκε τρέχοντας κατὰ τὴ διεύθυνσή τους ἕνα σβέλτο παλληκαρόπουλο. Ἦταν ὁ Βασίλης.

14) — Κάψανε τὸ σκολειὸ τὰ σκυλιά, φώναζε ἀπὸ μακριὰ ὁ νέος. Ἡ κυρία Γαλάτεια..

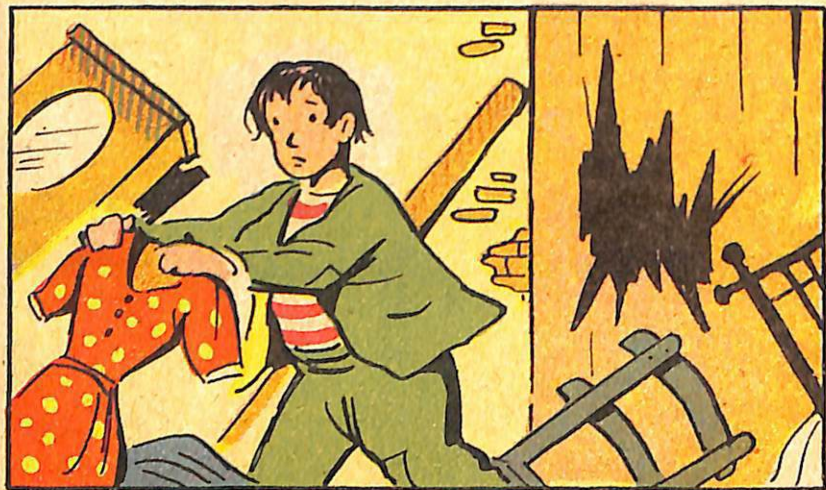
— Λέγε, Βασίλη, εἶπε ὁ Ἄγρας ἀνήσυχος. Τί ἔπαθε ἡ κυρία Γαλάτεια ; Μήπως τὴ σκότωσαν ;

— Σβήσαμε ὅπως μπορουσαμε τὴ φωτιὰ τοῦ σκολειοῦ ἀποκρίθηκε μὲ κομμένη ἀνάσα .. Μὰ ἐκείνη δὲν τὴ βρήκαμε, οὔτε ζωντανὴ οὔτε πεθαμένη.

15) — Θὰ τὴ βροῦμε τὴ δασκάλα, ἂν ζῇ, Βασίλη, εἶπε ὁ Μιχάλης, τὸ δεξὶ χέρι τοῦ Καπετάνιου. Ἀρχηγέ, ἐγὼ ξέρω τὰ κατατόπια... Θὰ πάω μὲ τὸ Βασίλη νὰ ψάξω... Θὰ πάρω μαζί μου καὶ τὸν Πιστό, τὸ σκυλὶ ποὺ μ' ἀκολουθεῖ, ὅπως βλέπεις παντοῦ.

Ὁ Ἄγρας συμφώνησε. Οἱ Τοῦρκοι θὰ εἶχαν χτυπηθῆ μὲ τοὺς Βουλγάρους καὶ μπροστὰ στὰ τακτικὰ στρατεύματα, οἱ κομιτατζῆδες θὰ τὸ ἔσκασαν.

16) Τρεχᾶτοι πῆγαν πρὸς τὸ σχολεῖο, ὁ Βασίλης μὲ τὸ Μιχάλη. Σὰν σαΐτα ἔτρεχε μπροστά τους ὁ Πιστός.

Ὁ περίβολος τοῦ σχολείου ἦταν ἀκόμη ὄρθιος, μὰ ἡ ἐξώπορτα ἦταν σπασμένη μὲ μπαλτάδες..

Οἱ χωρικοὶ εἶχαν σκορπίσει. Ὁ ἀχυρώνας καιγόταν.

— Βρές μου, Βασίλη, κάποιο φόρεμα τῆς δασκάλας.. Νὰ τὸ δώσω στὸ σκυλὶ νὰ τὸ μυρίση, εἶπε ὁ Μιχάλης.

17) Ὁ Βασίλης βρῆκε ἕνα ροῦχο τῆς δασκάλας καὶ τὸ ἔδωσε στὸ Μιχάλη.

— Ψάξε, Πιστέ, εἶπε αὐτὸς δίνοντας στὸ σκυλὶ νὰ τὸ μυρίση.

Μισοκλαίγοντας ὁ Πιστός, ἀνήσυχος, βιαστικός, νευριασμένος μπῆκε στὸ ντουλάπι, μύρισε τὸ πάτωμα, χώθηκε στὴν πλαϊνὴ κάμαρα, κατέβηκε στὴν αὐλὴ καὶ τέλος ἔτρεξε ἀπότομα καὶ χώθηκε μέσα στὴν κουζίνα. Οἱ δυὸ νέοι τὸν ἀκολουθοῦσαν.

18) Σὰν εἶδαν πὼς ὁ Πιστὸς εἶχε μείνει γιὰ καλά, ψάχνοντας στὴν κουζίνα, χώθηκαν κι' αὐτοὶ μέσα.

Τὸ σκυλὶ ὅρμησε στὸ τζάκι κι' ἄρχισε νὰ ξύνη τὸ πάτωμα μὲ τὰ πόδια του.

— Ἔλα Μιχάλη, βοήθησέ με, εἶπε ὁ Βασίλης.

Εἶχε πέσει στὰ γόνατα δίπλα στὸ σκύλο τοῦ Μιχάλη κι' ἔψαχνε κι' αὐτός.

(συνεχίζεται)